

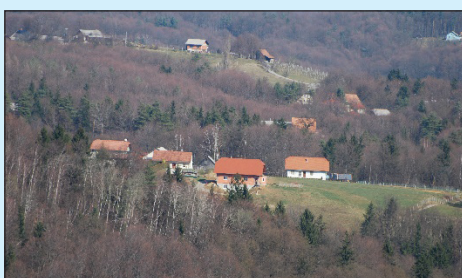
Občina Makole

Makolčan

Letnik X, številka 2

Makole, december 2016

UVODNIK

Pričakovanje, dobrota, mir, veselje ...

Pri nas se začne praznični december že proti koncu novembra, ko praznujemo občinski praznik. Včasih kdo reče, da je v teh dneh premalo prireditev, jaz pa menim, da je tako, kot je, ravno prav, saj je pomembno tudi vse tisto, kar se dogaja od praznika do praznika. Naša občina premore za prste ene roke več kot 2000 prebivalcev. In če naredimo obračun, kaj vse ta peščica ljudi ustvari v enem letu, smo lahko kar zadovoljni, še več, ponosni smo lahko nase.

Ob občinskem prazniku še bolj izrazito pride v ospredje, kako so naši ljudje zagnani, pridni, ustvarjalni, kako širokogrudno znajo deliti svoje dobrine z drugimi, tudi neznanimi ljudmi, koliko stvari naredijo, ne da bi pri tem karkoli zahtevali zase. Zanje je največje plačilo, ko vidijo okoli sebe zadovoljne obraze.

Kaj lepšega si lahko zaželim v prazničnih decembrskih dneh, kot da bi adventno pričakovanje, Miklavževa dobrota, božični mir, silvestrsko veselje utrjevalo toplino, prijaznost, veselje med ljudmi.

Vse lepo v prihodnjem letu.

Urednica

MAKOLČAN - GLASILO OBČINE MAKOLE

Letnik X, številka 2
Makole, december 2016
Uradno glasilo izdaja Občina Makole
Uredniški odbor: odgovorna urednica Helena Kolar,
Mojca Vtič, Milan Sternad, Franc Skledar, Matjaž Kopše
Lektorica: Helena Kolar
Fotograf: Milan Sternad

Oblikovanje in tisk:
Jurij Moličnik, IMPOS d.o.o.
Slovenska Bistrica
Naklada: 850 izvodov
Naslovnica: Naši kraji

Spoštovane občanke, spoštovani občani!

Zimski večeri in hladnejši dnevi so kot nalašč za prebiranje novic, naših, domačih, prijetnih. Zvrstilo se je kar nekaj dogodkov, in prav je, da se objavijo v novi izdaji MAKOLČANA.

Smo v obdobju praznovanja. Pred slabim mesecem smo praznovali 8. občinski praznik, ki ga praznujemo na andrejevo. Tudi letos smo v sodelovanju s Turističnim društvom Makole in ostalimi društvi že osmič po vrsti v počastitev občinskega praznika priredili Andrejevo nedeljo, ki se je prijala, in lahko rečem, da je bila spet dobro obiskana. Na osrednji prireditvi smo podelili občinska priznanja. Zdaj pa že na vrata trka božično-prednovoletni čas, čas, ki pri naša veliko dobrih želja, pričakovanj in voščil tudi za prihodnje leto.

In kakšno je bilo preteklo leto? A je bilo posebno? Za nekatere zagotovo, za druge malo manj, a takšno je življenje. Pa poglejmo, kaj vse se je v makolski lokalni skupnosti izvedlo v iztekajočem letu.

Kljub vladnim rezom in dejstvu, da država že od leta 2010 ne upošteva Zakona o financiranju občin, ki določa izračun povprečnine, iz katere se v večji meri financira delovanje občine, se trudimo, da še naprej ohranjamo družbeni standard, ki smo ga dosegli, v skladu z realnimi možnostmi pa namenimo kak evro tudi za investicije. Z neupoštevanjem Zakona o financiranju občin (ZFO) s strani države je Občina Makole samo letos izgubila približno 340.000,00 evrov, ki bi ji ob upoštevanju zakonodaje pripadali, v zadnjih šestih letih pa skupaj za več kot 1.400.000,00 evrov. Če bi dobili ta denar, bi zagotovo lahko postorili veliko več. To je izguba zgolj iz povprečnine, ki bi morala znašati 652,60 evra za leto 2016, dejansko izplačilo pa bo realizirano pri 522,00 evrih. Realna izguba pa je še večja, saj je država občinam preplopolvila tudi investicijska sredstva, ki nam pripadajo po 21. členu ZFO. Ob vsem tem pa ne gre zanemariti dejstva, da je v evropski finančni perspektivi 2014–2020 za občine zelo malo možnosti za črpanje sredstev na razpisih. Za infrastrukturo, ki nas najbolj pešči, pa sredstev sploh ne bo več. V takšnih okoliščinah je posledično investicij v občinah manj in bo tako še vsaj naslednji dve leti, saj je državni zbor že sprejel proračuna za leti 2017 in 2018.

Namesto sredstev za investicije nam država na eni strani nalaga, da občine prevetrimo lastne prihodke, kar pomeni, da se zahtevata povečanje nadomestila za stavbna zemljišča in komunalnega prispevka ter povečanje drugih dajatev, ki jih plačujemo občani občini. Po drugi strani pa postavlja nemogoče zahteve glede racionalizacije stroškov pri šolskih prevozi, stroških predšolske in šolske vzgoje, sociale, kulture, športa in drugih dejavnosti, vse to ob upoštevanju zakonodaje in normativov, ki jih je predpisala država in ne občina. Določene zahteve so milo rečeno nesprejemljive, v smislu vedno več obveznosti za vedno manj denarja.

Da pa ne bom zvenel preveč pesimistično, kljub vsemu z veseljem ugotavljam, da nam je tudi v takšni situaciji v letu 2016 uspelo zagotoviti več kot za 430.000,00 evrov investicijskih sredstev, s katerimi smo izvedli naslednje projekte: Uredili smo del lokalne ceste Pečke–Slovenska Bistrica na odseku Pečke–križišče Mostečno, modernizirali odsek lokalne ceste Jelovec–Gavez ter odseke javnih poti Krošel–Matičič, Dovar–Vtič, Pušaver–Kop, te dni se zaključuje modernizacija odseka lokalne ceste Strug–Makole skozi naselje Varoš, na tej trasi se je obnovil tudi vodovod. Zgradili smo cca. 550 metrov muld, sanirali dva zahtevna plaza na javnih poteh Makole–Rove in Motanje–Drozg, sanirali kar nekaj pogreznin, obnovili prečrpališče in vodohran na Štatenbergu, postavili večnamensko igralo pri osnovni šoli, sanirali teraso vrtca, uredili prisilno prezračevanje z rekuperacijo v Zdravstvenem domu Makole, na obstoječe že pripravljene temelje razširili omrežje cestne razsvetljave za dodatnih 21 svetilk, obnovili varnostno razsvetljavo v domu krajanov, na javno kanalizacijsko omrežje in čistilno napravo Makole priključili vse javne objekte ter uredili deponijo v Pečkih.

Ne glede na našeto pa se bo zagotovo našel kdo, ki bo potarnal, da bi lahko še to in ono, glede na realne zmožnosti občine pa smo zelo blizu maksimuma. Velikih investicij bo v primerjavi s preteklimi leti manj, vzdrževanja pa več. Ni bilo dovolj na primer samo zgraditi novega vrtca, zdaj je treba zagotoviti tudi pogoje za njegovo delovanje. Občina na letni ravni za predšolsko vzgojo nameni okrog 260.000,00 evrov ali v povpre-

čju nad 3.000,00 evrov na vključenega otroka. Z zmanjševanjem osebnih dohodkov staršev pa se delež, ki ga plačuje občina, nenehno večja. Za osnovnošolsko izobraževanje namenimo približno 100.000,00 evrov, zraven tega še za šolske prevoze in štipendije okrog 90.000,00 evrov. Za kulturo, šport, knjižnico in nevladne organizacije gre okrog 105.000,00 evrov. Za socialno varstvo, kamor so vključene razne pomoči, kot so pomoč ob rojstvu otroka, pomoč pri vzgoji otrok, sofinanciranje družinskega pomočnika, sofinanciranje splošnih in posebnih socialnih zavodov, sofinanciranje pomoči na domu, namenimo okrog 210.000,00 evrov. Vse to in še mnogo drugih zadev iz pristojnosti občine predstavlja standard, ki smo ga dosegli, zdaj je na nas, da naredimo vse, da ga ohranimo, saj je osnovni namen občine, da z izvajanjem nalog in investicij ustvarja pogoje za kakovostno življenje za vse občanke in občane.

Ob prepotrebni investicijah, ki so gonilo napredka pa se moramo vendarle zavedati, da kakovost bivanja v naši skupnosti ni in ne sme biti odvisna zgolj in samo od investicij, ampak tudi od nas samih, od naših medsebojnih odnosov, razumevanja drug drugega in vključenosti v skupnost. Pri tem so nam v veliko pomoč številna zelo aktivna društva, ki nam s svojim delovanjem še naprej bogatijo in krepijo kakovost življenja v skupnosti. Brez njih si ne more-

OBČINA

mo zamišljati nobenega dogodka ali prireditve, kar je vredno vse pohvale in verjamem, da bo tako tudi v prihodnje.

Tudi letos nas je skozi vse leto razveseljeval naš šampion, motokrosist Tim Gajser, le da tokrat v kategoriji, od koder se ne da višje, saj je po lanskem naslovu svetovnega prvaka v kategoriji MX2 letos zbirko dopolnil in postal svetovni prvak v elitni kategoriji motokrosa MXGP in tako svoje mojstrstvo nadgradil in okronal v popolnosti. Občina Makole je Timu v sodelovanju z Avto-moto zvezo Slovenije, njegovo družino, lokalnimi gostinci in društvu 15. septembra 2016 pripravila sprejem, kot se za šampiona spodobi. Na tem mestu gre zahvala prav vsem, ki ste na kakršen koli način sodelovali v pripravi sprejema, brez vas bi bilo to nemogoče. In potrdilo se je ponovno: Močni in uspešni smo takrat, ko za idejami in dejanji stoji celotna skupnost, ne glede na razlike ali katerekoli pripadnosti.

Uspešne pa so lahko le tiste skupnosti, ki imajo vizijo in ohranjajo enotnost, predvsem pa povezovalno vlogo med preteklostjo, sedanjostjo in prihodnostjo, ki ustvarjajo pozitivno klimo in pogoje za življenje in delo vseh občanov. Tudi če ocenimo preteklo leto za uspešno, si bomo v novem želeli še več in boljše. To je popolnoma normalna želja. Verjamem, da smo tudi v prihodnje pripravljeni in sposobni poskrbeti za skupno dobro. Strpnost, preudarnost in medsebojno zaupanje so recept za reševanje še tako zapletenih razmer in odnosov. Naj nas v prihodnje vodi želja, da bi znali in zmogli najti kompromise med potrebami, željami in danimi možnostmi. Naj bo to čas povezanosti, sodelovanja in ustvarjalnih idej.

Ob zaključku letošnjega leta se želim zahvaliti vsem za sodelovanje, posebna zahvala gre našim številnim aktivnim društvom, občinskemu svetu za podporo in pomoč pri

izvajanju programov, vsem občankam in občanom, ki ste sodelovali pri različnih investicijah in prireditvah v občini, naši občinski upravi, predsednici in članom nadzornega odbora, članicam in članom različnih komisij in svetov zavodov, naši urednici in uredniškemu odboru» Makolčana«, predsednikom vaških odborov in vsem tistim, ki svojim delovanjem bogatite in krepite kakovost življenja v naši občini.

Želim Vam prijeten božično-prednovoletni čas, da Vam le-ta prinese notranji mir in družinsko srečo, ki naj traja skozi celotno leto, za leto 2017 pa vam želim veliko zdravja, osebne sreče in ljubezni.

Franc Majcen,
Vaš župan

INVESTICIJE NA PODROČJU CESTNE INFRASTRUKTURE V LETU 2016

Ob koncu leta je v navadi, da pregledamo, kaj smo v letu naredili, kateri cilji so realizirani in kaj bo potrebno še narediti. Čeprav je gospodarska situacija slaba, je Občini Makole uspelo s smotrnim načrtovanjem uresničiti zastavljene cilje in zaključiti pomembne investicije. V letu 2016 je bilo za investicije v cestno in komunalno infrastrukturo namenjenih preko 400.000,00 EUR.

Obnova lokalne ceste Pečke – Slovenska Bistrica

V mesecu juliju je bila zaključena prva faza ureditve lokalne ceste LC 440101 Pečke–Slovenska Bistrica. V sklopu investicije se je izvedla rekonstrukcija in širitev vozišča v dolžini 840 m. Večjih odstopanj od planiranih del ni bilo, razen dodatne izdelave prepusta in meteornege kanala v skupni dolžini 62 m. Z izgradnjo le tega je bila odpravljena težava preobremenitve meteornege kanala v območju pločnika. Celotna vrednost investicije je znašala zaožroženo 163.000 EUR. Izvajalec del je bilo podjetje Krt gradbeništvo, d. o. o., iz Slovenske Bistrice.

Asfaltiranje po vaških odborih

Tik pred začetkom novega šolskega leta so bili asfaltirani štirje odseki cest v skupni dolžini 745 m. V Stopnem je bila obnovljena javna pot JP 946791 Krošel–Matičič v dolžini 280 m, v Jelovcu asfaltirana javna pot JP 946712 Pušaver–Kop–Rove v dolžini 80 m, v Starem Gradu–Variša vas lokalna cesta LC 440511 Jelovec–Gavez v dolžini 195 m, in v Starem Gradu–Sveta Ana javna pot JP 946641 Dovar–Vtič v dolžini 190 m.

V veliki meri so za prenove cest zaslužni krajanji, ki so poleg lastnih finančnih sredstev sodelovali pri vseh gradbenih delih. V lastni režiji so izvedli odvodnjavanje, sodelovali pri pripravi podlage pred asfaltiranjem (fino planiranje gramoza z valjanjem in priprava podlage za asfaltno muldo), po asfaltiranju uredili bankine in humisirali brežine. Asfaltne prevleke v vrednosti 30.700,00 EUR je financirala občina iz lastnih sredstev. Dela je izvajalo podjetje Asfalti Ptuj, d. d., iz Ptuja.

Obnova lokalne ceste skozi naselje Varoš

Cesta skozi naselje Varoš je bila že več let v nič kaj zavidljivem stanju, dotrajano in preozko vozišče pa je oteževalo normalno odvijanje prometa. Sprva je bilo dogovorjeno, da se bo cesta samo preplastila in razširila na 3,5 m. Kasneje se je ocenilo, da je cesta iz dneva v dan bolj prometna in da ta rešitev ne bo imela dolgoročnega učinka. Zato je bila v mesecu avgustu sprejeta odločitev, da se pristopi k celoviti obnovi ceste, ki zajema razširitev vozišča na 3,5 m, sanacijo spodnjega ustroja, ureditev odvodnjavanja z delnim kanaliziranjem jarka, ureditvijo bankin in izvedbo mulde.

V mesecu avgustu je bi izveden postopek javnega naročila, na podlagi katerega je bilo kot najugodnejši ponudnik izbrano Cestno podjetje Ptuj, d. d.

V sklopu del se je obnovil tudi del vodovodnega omrežja, ki je skupaj z neugodnimi vremenskimi razmerami nekoliko upočasnil načrtovani potek del na gradbišču. Občanom se ob tem zahvaljujemo za strpnost in potrpežljivost.

Celotna investicija bo skupaj z obnovo vodovodnega omrežja znašala predvidoma okrog 85.000 evrov in bo v celoti financirana iz lastnih virov.

Del naselja Varoš je z investicijo dobil popolnoma novo podobo, zagotovljena bo večja prometna varnost, zmanjšali se bodo stroški vzdrževalnih del ter negativni vplivi na okolje.

Sanacija zemeljskih plazov

Zemeljski plazovi nas v zadnjih desetletjih kar pogosto opominjajo, da je tako imenovana neživa narava še kako „živa“ in se hitri premiki zemeljskih gnot dogajajo tudi v našem času in v našem okolju, bodisi kot sestavni del nenehnega naravnega dogajanja bodisi žal pre pogosto tudi zaradi naravnih ujm, ki nas prizadenejo vedno pogosteje.

Širom občine je veliko nesaniiranih plazov še iz preteklih let, h katerim se nenehno pojavljajo novi. V letošnjem letu sta bila sanirana dva večja plazova na JP 946711 Makole–Rove, izvajalec del GMI, d. o. o., iz Slovenskih Konjic, v vrednosti 28.300,00 EUR, in na JP 946701 Motanje–Drozg, izvajalec del Žan Vouk, s. p., v vrednosti 20.500,00 EUR, in še zdrs brežine v vodotok v dolini Dežno ob javni poti JP 946581.

Zraven naštetih investicij so omembe vredne tudi manjše investicije kot so sanacije manjših pogreznin, postavitev odbojnih ograj, izgradnja muld v dolžini 550 m, kanaliziranje jarka ob JP 947211 v Varošu pri Vrabičevih, ob LC 440541 v Savinskem proti Gajštu in ob JP 947071 v Stranskih Makolah pri Hajškovich.

Mojca VANTUR, dipl. inž. prom.
Višji svetovalec za okolje in prostor ter infrastrukturo
Foto: arhiv občine

SPREMEMBE OBČINSKEGA PROSTORSKEGA NAČRTA

Od 2. 12. 2016 do 5. 1. 2017 poteka javna razgrnitev dopolnjenega osnutka 2. sprememb in dopolnitev občinskega prostorskega načrta Občine Makole.

V glavnem so spremembe prostorskega načrta narejene na podlagi pobud občanov oziroma lastnikov zemljišč.

Večje spremembe so predlagane v občinskem središču Makole:

- opredelitev novega stanovanjskega območja ob zahodnem robu naselja (obcestni niz stanovanjskih hiš, okvirno 5 – 6 objektov),
- spremembe na območju Komunalne cone Makole: izvzem načrtovanega zbirnega centra za ločeno zbrane komunalne odpadke ter opredelitev kot zelene površine.

Spremembe namenske rabe obsegajo:

- 42 širitev stavbnih zemljišč za nove posege v prostor (sta-

novanjski objekti, kmetijski objekti, vinogradniški objekti, pomožni objekti ...),

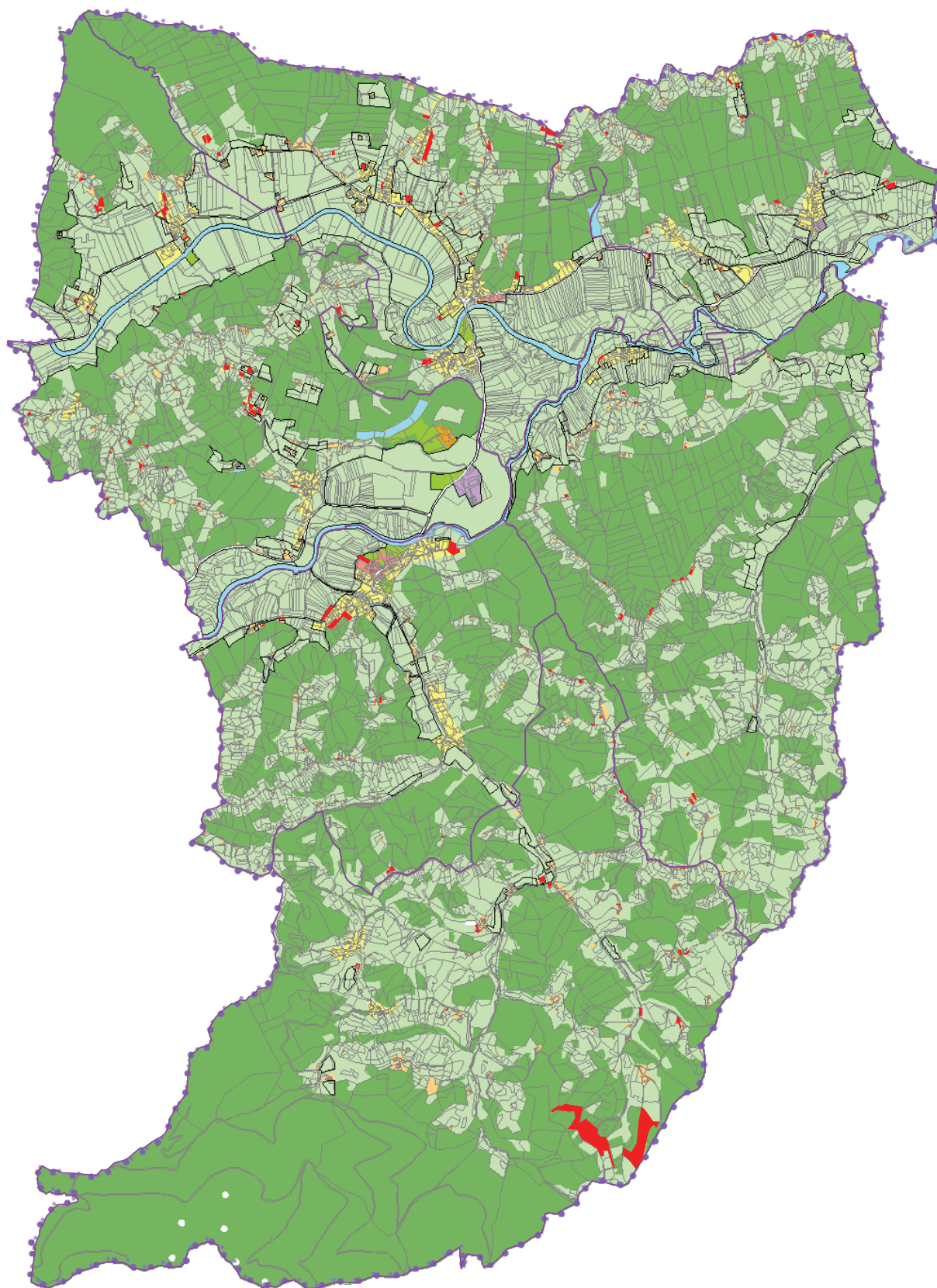
- 64 širitev stavbnih zemljišč kot uskladitev z dejanskim stanjem (vris stavbnega zemljišča zgrajenim objektom),
- 18 izvzemov iz stavbnih zemljišč,
- 4 spremembe podrobne namenske rabe stavbnih zemljišč,
- 1 sprememba iz gozdnega v kmetijsko zemljišče,
- 1 sprememba iz kmetijskega v gozdno zemljišče.

Po končani javni razgrnitvi bo Občina Makole pripravila predlog OPN na podlagi stališč do predlogov javnosti iz javne razgrnitve. Predlog OPN, skupaj z obrazložitvijo pripravljavca, kako so bila pri njegovi pripravi upoštevana prva mnenja nosilcev urejanja prostora, pošlje Občina na Ministrstvo za okolje in prostor, Direktorat za

OBČINA

prostor, ta pa ga objavi na portalu. Po objavi gradiva na svetovnem spletu pozove Občina vse nosilce urejanja prostora, naj ji v 30 dneh od poziva predložijo drugo mnenje k predlogu OPN. Občina nato na podlagi mnenj nosilcev urejanja prostora uskladi predlog OPN in ga pošlje v sprejem občinskemu svetu. Pričakujemo, v kolikor ne bo dodatnih zapletov, da bodo spremembe OPN sprejete v 1. polovici 2017.

Igor ERKER

PRIJAVA MALIH KOMUNALNIH ČISTILNIH NAPRAV DO 50 PE

Komunala Slovenska Bistrica, d. o. o., poziva vse lastnike in uporabnike malih komunalnih čistilnih naprav (MKČN) v občini Makole, ki svoje MKČN še niste prijavili, da na Komunalo oddate vlogo za prijavo. Vloga za prijavo MKČN je dostopna na spletni strani Komunale Slovenska Bistrica, d. o. o.: <http://www.komunala-slb.si/vloge-in-obrazci-za-mk268ngreznice.html> ali pa jo lahko dobite na sedežu podjetja.

K vlogi je potrebno priložiti Izjavo o skladnosti MKČN, ki jo morate prejeti ob nakupu MKČN, in naslovnico tehnične mape. Po prejemu pozitivnega analiznega izvida pooblaščenega izvajalca monitoringa, ki dokazuje predpisano učinkovitost čiščenja odpadne vode, se uporabnikom, ki analizni izvid dostavijo na Komunalo Slovenska Bistrica, d. o. o., zniža plačilo okoljske dajatve za 90 %.

Seznam MKČN, ki izpolnjuje zahtevane pogoje, in vzorec Izjave o lastnostih MKČN, ki jo morate prejeti ob nakupu MKČN, je dostopen na spletni strani gospodarske zbornice Slovenije:

https://www.gzs.si/zbornica_komunalnega_gospodarstva/Novice/ArticleId/51700/seznam-mkcni-ki-na-dan-18112015-izpolnjujejo-pogoje

Zadnji poziv za izvedbo priključitev na javno kanalizacijo in skupno malo komunalno čistilno napravo Makole

V mesecu decembru 2016 poteče šestmesečni rok za izvedbo obvezne priključitve na javno kanalizacijo in malo komunalno čistilno napravo Makole.

Do konca leta 2016 **morajo biti na kanalizacijski sistem priključeni vsi objekti v naselju Makole**. Uporabniki, katerih priključitev na javno kanalizacijo je obvezna, so prejeli s strani izvajalca javne službe odvajanja in čiščenja odpadnih voda pisno obvestilo o pogojih in načinu priključitve z dne 30. 5. 2016.

Vodja odvajanja in čiščenja odpadnih voda Jerneja ZORKO

NOVOSTI NA PODROČJU ODVAJANJA IN ČIŠČENJA ODPADNIH VODA

Z letom 2016 je začela veljati nova Uredba o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode (Ur. l. RS, št. 98/2015). Glavne novosti, ki jih prinaša Uredba, so:

1. ROKI IN NAČIN ODVAJANJA ODPADNIH VODA NA PODROČJIH BREZ JAVNE KANALIZACIJE

- Na območjih, kjer ni javne kanalizacije in ta ni predvidena, je **novi rok** za opustitev obstoječih pretočnih greznic in ureditev načina čiščenja odpadne vode preko male komunalne čistilne naprave **leto 2021**. Rok je obvezujoč za vse lastnike objektov, katerih obstoječ način odvajanja odpadne vode iz objekta ni izveden skladno z izdanim gradbenim dovoljenjem in projekti za gradnjo objekta.
- Lastniki objektov, ki imajo odvajanje odpadne vode iz objekta urejen na način, ki je predpisan v njihovi dokumentaciji za gradnjo objekta (PGD dokumentacija) oziroma na način predpisan v izdanem gradbenem dovoljenju, morajo opustiti pretočne greznice ali druge predpisane načine, ki niso skladni z novo zakonodajo ob prvi rekonstrukciji objekta. To velja za objekte, katerih gradbeno dovoljenje je bilo izdano pred 14. 12. 2002.
- Lastniki objektov, ki so gradbeno dovoljenje pridobili po 14. 12. 2002 in so vgradili pretočno greznico, nimajo skladne gradnje, saj gradnja pretočnih greznic po tem datumu ni bila več dovoljena.
- V kolikor so obstoječe pretočne greznice izvedene v skladu s

predpisanimi standardi, se lahko nadgradijo z zahtevanimi tehnologijami (npr. infiltracija v zemljo, rastlinska čistilna naprava ...) in se tako obravnavajo kot male čistilne naprave.

- Za novogradnje velja, da morajo način odvajanja odpadnih voda urediti v skladu z izdanim soglasjem izvajalca javne službe; kot prioriteta je predpisana mala komunalna čistilna naprava oziroma izjemoma greznica brez iztoka.
- Za gradnjo MKČN je potrebno poleg soglasja izvajalca javne službe pridobiti tudi soglasje Direkcije RS za vode (ARSO).

2. PRIJAVA MALE KOMUNALNE ČISTILNE NAPRAVE, GREZNICE BREZ IZTOKA IN IZVEDBA KONTROL

- Uporabniki morajo malo komunalno čistilno napravo izvajalcu javne službe prijaviti najkasneje v 15 dneh od pričetka njenega obratovanja.
- Uporabniki morajo greznico brez iztoka izvajalcu javne službe prijaviti najpozneje 30 dni pred pričetkom njene uporabe.
- V času od treh do devetih mesecev od pričetka obratovanja MKČN morajo uporabniki naročiti izvedbo prvih meritev na iztoku MKČN pri pooblaščenem izvajalcu monitoringov (ZZV Maribor, Nigrad ...).
- Prejeto analizo izvajalca monitoringa mora uporabnik v 30 dneh od prejema posredovati izvajalcu javne službe. V kolikor je iz analiznih rezultatov razvidno, da MKČN dosega

predpisane vrednosti na iztoku iz MKČN, se uporabniku znižajo okoljska dajatev za odpadne vode.

- Izvajalec javne službe izvede pregled delovanja MKČN ponovno v enem letu od prejetih analiznih izvidov in nato vsaka nadaljnja tri leta. Pozitivno ocenjeni pregledi delovanja MKČN so pogoj za znižanje okoljske dajatve.
- KPK vrednost na iztoku iz MKČN (manjša od 50 PE) mora biti nižja od 200 mg/l.
- Kmetijska gospodarstva morajo za uveljavitev znižanja okoljske dajatve in oprostitev obračuna storitve čiščenja greznicih gošč ob vsakem pozivu IJS dostaviti zahtevana dokazila, kar v primeru oprostitev plačila okoljske dajatve pomeni vsako leto.
- Za opustitev obstoječih pretočnih greznic in vgradnjo MKČN za kmetijska gospodarstva veljajo enaki roki in predpisi kot za ostale uporabnike.

3. ROKI ZA PRIKLJUČITEV NA JAVNO KANALIZACIJO

- Na območjih, kjer je javna kanalizacija zgrajena, je priključitev nanjo obvezna v roku 6 mesecev od pridobitve uporabnega dovoljenja. Uporabnike o načinu in roku priključitve obvesti izvajalec javne službe.

RAZLIKA MED PRETOČNO GREZNICO IN MALO BIOLOŠKO ČISTILNO NAPRAVO

Pretočna greznica je bila element za čiščenje komunalnih odpadnih voda pred petnajstimi, dvajsetimi leti. Njene lastnosti in zmogljivosti so določali predpisi, veljavni pred letom 2002. V njej so bili praviloma trije ločeni prekati, ki so zagotavljali delno očiščenje vode, ki je potekalo z mikroorganizmi v odpadni vodi po anaerob-

nem postopku, brez kisika. Biološka razgradnja v MKČN poteka z dovajanjem oziroma pomočjo zraka, aerobno. Postopek čiščenja v greznici velja za manj učinkovitega v primerjavi z MKČN. Prvi prekat, ki prevzame 2/3 greznice, je bil namenjen usedanju trdih delcev in blata, ki je nastajalo pri anaerobni razgradnji, dva pa sta bila namenjena bistrenju vode do iztoka skozi ponikovalnico v podtalje ali neposredno v vodotok. Na enak način je iztok urejen pri MKČN, kjer pa se spodbuja čistilne procese dovajanja zraka, bodisi z vpihovanjem ali naravnim vlekem zraka pri tistih, ki niso priključene na elektriko. Tudi MKČN ima več delov, vsaj dva. Prvi je usedalnik, v katerem se zbirajo trdi delci, vanj pa se prečrpa tudi prirastek blata, ki nastaja pri biološki razgradnji. Vsaka rastlinska čistilna naprava ima usedalni del, funkcija rastlinskega dela je le prečiščenje oziroma bistrenje vode pred iztokom. Tako iz pretočne greznice, kot iz MKČN pa je treba blato redno prazniti, kar opravi komunalno podjetje oz. izvajalec javne gospodarske službe. Pri pravilno dimenzionirani pretočni greznici je potrebno praznjenje le enkrat na tri leta, kar je po uredbi minimum. Enako velja tudi za MKČN, vendar uredba določa tudi, da je treba napravo prazniti v skladu z navodili proizvajalca. Ker prodajalec MKČN jamči za pravilno delovanje le s certifikatom, ki opredeljuje lastnosti naprave in dokazuje, da je bila testirana, svetujemo občanom, da se pred nakupom posvetujete s komunalnim podjetjem oz. izvajalcem javne gospodarske službe. Kmetijska gospodarstva so izjema: če nastaja komunalna voda, ki se zbira v MKČN ali v kakršnikoli obliki greznice, lahko lastnik odpadno vodo ali blato prečrpa v gnojno jamo, v kateri so odpadne vode iz reje živali. Tu mora ostati vsaj šest mesecev, potem pa lahko blato, ki nastane v njej, uporabi za gnojenje kmetijskih površin.

Mojca VANTUR

KAJ NE SODI V KANALIZACIJO

KAJ NE SODI V KANALIZACIJO, GREZNICE IN MALE KOMUNALNE ČISTILNE NAPRAVE

V kanalizaciji žal pogosto najdemo stvari, ki vanjo ne sodijo in ovirajo oziroma onemogočijo pretok odpadne vode, škodujejo materialom kanalizacijskih cevi ali napravam na kanalizacijskem sistemu. Strupene snovi lahko tudi spremenijo sestavo odpadne vode do take mere, da se upočasni ali povsem zaustavi biološka stopnja čiščenja na čistilni napravi. Te snovi so lahko nevarne tudi za delavce, ki vzdržujejo kanalizacijsko omrežje.

V hišno kanalizacijo ne sodijo odpadki za intimno nego: vata, kondomi, britvice, navijačke za lase, higienski vložki, tamponi, itd.

Vsi našeti odpadki se po uporabi odložijo v koš za smeti.

V pomivalna korita, straniščne školjke in kanalizacijske jaské nikoli ne zlivamo ostankov jedilnega olja in ostalih maščob.

Maščobe se v kanalizacijskem sistemu strdijo in povzročijo zamašitve cevi.

Odpadna jedilna olja zbiramo v posebni posodi, ki jo oddamo v času zbiranja nevarnih odpadkov.

Maščobe, ki se strdijo obrišemo in jih odložimo med mešane komunalne odpadke.

Nikoli ne meči v straniščno školjko

Prav tako v straniščno školjko ne sodi pokvarjena hrana, ostanki kosila, skisano mleko, plesniva marmelada, ... Če se je hrana pokvarila, jo odložimo v koš za biološke odpadke. Organski odpadki, ki končajo v kanalizaciji, so vaba za glodalce, predvsem podgane. Več kot je hrane v kanalizaciji, bolj se podgane razmnožujejo in si v predelih, kjer ni vode uredijo svoja bivališča.

Barve, topila, dezinfekcijska sredstva, sredstva za uničevanje mrčesa in rastlinskih škodljivcev velikokrat vsebujejo zdravju nevarne snovi, ki povzročajo škodo tudi okolju in zato ne sodijo v odtočno kanalizacijo. Poškodujejo lahko kanalizacijo, motijo čistilni proces, nevarni so za delavce, ki vzdržujejo kanalizacijo in ogrožajo tudi vire pitne vode.

Takšne snovi je potrebno primerno embalarane oddati na odlagališče za posebne odpadke.

V kanalizacijo ne smemo odlagati malte, cementa, cementnega mleka, raznih injekcijskih mas, desk opažnih elementov in drugih gradbenih ostankov, ker mašijo kanalizacijo in tako povzročijo poplavljanje cest in kleti.

Pri gospodinjstvih, ki imajo vrt, je kompostiranje najbolj sprejemljiv način odlaganja trdnih organskih odpadkov.

Oznaka na embalaži potrošnika opozarja, da izdelka ni dovoljeno odstraniti v straniščno školjko. Te odpadke je potrebno odstraniti v koš za smeti.

Vodja odvajanja in čiščenja odpadnih voda: Jerneja Zorko

ONESNAŽENJE CEST IN NEPRAVILNA RAZDALJA PRI ORANJU

Onesnažene ceste so še posebej nevarne za voznike, kadar so mokre. Z namenom zagotavljanja prometne varnosti pozivamo kmetovalce in voznike tovornih vozil, da so pri svojem delu pozorni na kakršnokoli onesnaženje javne ceste, ki bi bila posledica njihovega dela na kmetijskih zemljiščih ali izvozov z gradbišč. Voznik je dolžan, preden se vključi na javno cesto, pnevmatike očistiti blata, zemlje in drugih snovi ter tako očiščen zapeljati na javno cesto. Zakon o cestah namreč v drugem odstavku 5. člena določa, da je na cestišče javne ceste prepovedano nanašati blato ali jo kako drugače onesnaževati. Za omenjeni prekršek je za posameznika predpisana globa 1000 EUR, za pravno osebo 4000 EUR in odgovorno osebo 1000 EUR.

Prav tako je potrebno kmetovalce opozoriti na posledice nedovoljenega oranja njiv v bližini javne ceste. Določba iz 5. člena Zakona o cestah prepoveduje orati na razdalji manj kot 4 metre od roba cestnega sve-

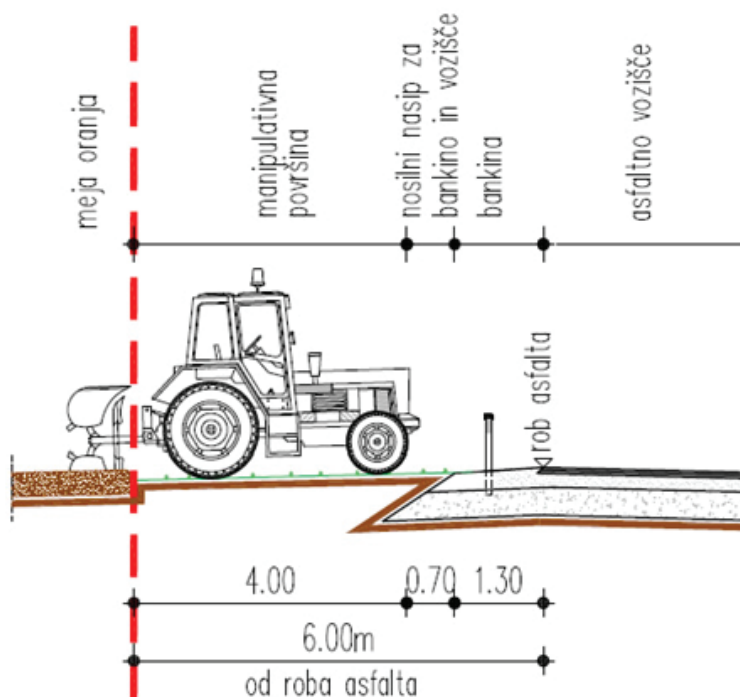
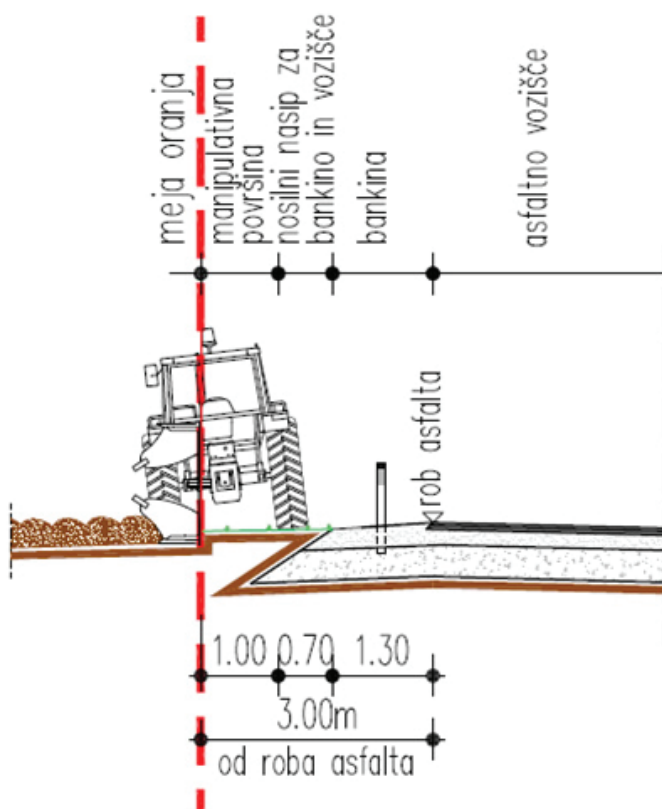
ta v pravokotni smeri na cesto ali na razdalji manj kot 1 meter od roba cestnega sveta vzporedno s cesto. Tudi za tovrstni prekršek je predpisana globa v višini 1000 EUR. Za odmik je potrebno upoštevati najmanj še bankino, bermo (*ravnina, polica ali nasip, ki ločuje dve površini, o. u.*), naprave za odvodnjavanje (mulda, koritnica), nasip ali vkop, ker vse to sestavlja cestno telo in vpliva na cesto in so del cestnega sveta. Na slikah je naveden primer pravilnega oranja, ki upošteva odmik od cestnega telesa, in ne samo od roba asfalta oziroma vozišča.

Oranje kmetijske površine bližje od predpisane pomeni, da se poškoduje spodnji nosilni stroj ceste. Posledica preorane njive preblizu bankine ali celo v cestišče je razpokanost asfalta, posedki robu prometnega pasu, spreminja se trdnost bankin in s tem stabilnost samih cest, kar precej skrajšuje življenjsko dobo cest. Zaradi premajhnih odmikov od cestnega sveta orači obračajo traktorje s priključki na cestnem

svetu ali celo na asfaltnem vozišču, s čimer povzročajo poškodbe bankine in onesnaženje vozišča.

V primeru, da kmetijskih del nikakor ni mogoče izvesti tako, da ne bi ovirali in ogrožali prometa, ali posegali na cesto, Zakon o cestah v 27. členu dopušča možnost, da izvajalec del pred pričetkom izvajanja del upravljavca cest (občino) zaprosi za soglasje. S tem soglasjem se določijo pogoji, pod katerimi se ta dela lahko opravijo, po potrebi se določi začasna označitev ovire na ali ob cesti z začasno prometno signalizacijo ter dolžno ravnanje izvajalca del po tem, ko je z deli zaključil.

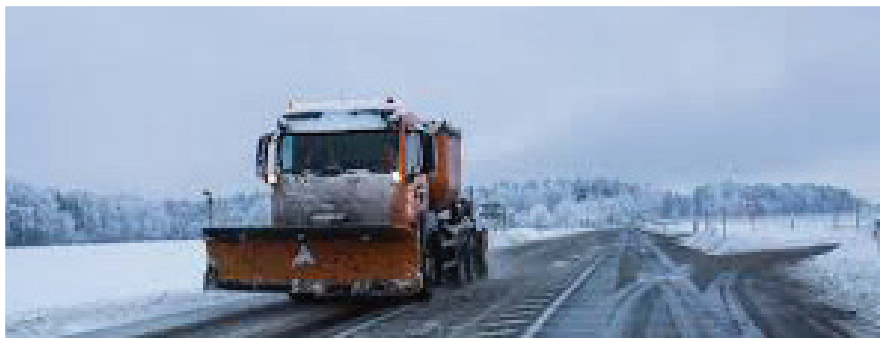
**Medobčinski inšpektorat in redarstvo
občin Slovenska Bistrica,
Makole in Poljčane
mag. Robert Vrečko
Vodja medobčinskega
inšpektorata in redarstva**

ZIMSKA SLUŽBA

Zimska služba obsega sklop dejavnosti in opravil, potrebnih za omogočanje prevoznosti cest in varnega prometa v zimskih razmerah. Zimske razmere nastopijo takrat, ko je zaradi zimskih pojavov (sneg, poledica, soda, žled ipd.) lahko ogroženo normalno odvijanje prometa.

Uradno se zimska služba vsako leto vzpostavi 15. novembra in deluje do 15. marca prihodnjega leta, v kolikor to narekujejo vremenske razmere, ki onemogočajo normalno vzpostavitev prevoznosti ceste, pa deluje tudi izven navedenega termina. V tem času se ceste vzdržujejo skladno z izvedbenim programom zimske službe, ki ga je pripravil pogodbeni izvajalec rednega vzdrževanja, t.j. Cestno podjetje Ptuj, d. d., Zagrebška cesta 49/a, 2250 Ptuj.

OBSEG VZDRŽEVALNIH DEL V ZIMSKEM ČASU

Delovanje zimske službe je opredeljeno v "Pravilniku o rednem vzdrževanju cest" (Ur. l. RS, št. 38/16). Redno vzdrževanje cest v zimskem času obsega:

- redno vzdrževanje prevoznosti,
- pripravljala dela pred nastopom zime,
- nadzor nad stanjem prevoznosti in razmer na cestah,
- odstranjevanje snega s cestišča in z drugih javnih površin,
- posipanje poledice na cestišču in ostalih javnih površinah,
- pravočasno in redno obveščanje javnosti o stanju na cestah in pogojih za pretok na cestah.

POSIPANJE CEST ZARADI POLEDICE

Kot posipni materiali za preprečevanje in odpravljanje poledice bodo v letošnji zimi uporabljeni:

- sol (natrijev klorid), ki se uporablja pri temperaturi do -8°C ;
- mokro soljenje (mešanica soli in raztopine kalcijevega klorida ali magnezijevega klorida), ki učinkuje do temperature -18°C in je namenjeno za preventivno posipavanje, predvsem pa za preprečevanje in odstranjevanje poledice;
- mešanica soli in drobirja, ki se uporablja v izjemnih primerih, ko vremenske razmere in stanje cestišča to narekujejo (žled ali poledenelo vozišče);
- drobir, ki se uporablja le izjemoma v primeru poledenelega vozišča ali strnjenega snega na vozišču. Načeloma se drobir uporablja za posipanje na regionalnih in makadamskih cestah.

ZAGOTAVLJANJE PREVOZNOSTI

Prevoznost cest v zimskem obdobju ne pomeni, da so ceste prevozne tako kot v drugih letnih časih. Prevoznost je zagotovljena, če višina snega na cestah I. in II. prednostnega razreda ne presega 10 cm in na drugih cestah 15 cm, promet pa je možen s predpisano zimsko opremo vozil. Na odsekih z vzdolžnim naklonom 10 odstotkov se šteje, da je prevoznost zagotovljena tudi, če je promet možen samo z uporabo snežnih verig.

V času izredno močnega sneženja, ob močnih zametih in snežnih plazovih prevoznosti cest ni nujno potrebno zagotavljati. Podobno velja v primeru poledice, če je zaradi dežja cesta gladka in poledice ni mogoče odpraviti z razpoložljivimi tehničnimi sredstvi.

ZAGOTAVLJANJE PREVOZNOSTI POSAMEZNIH CEST PO PRIORITETAH

Ceste so v "Pravilniku o rednem vzdrževanju cest" razdeljene v sedem prednostnih razredov glede na:

- kategorijo oz. povezovalni pomen,
- gostoto in strukturo prometa,
- geografsko-klimatske razmere in
- krajevne posebnosti.

Kategorizirane lokalne ceste v Občini Makole so glede na določbe Pravilnika razvrščene v III. prednostni razred, javne poti pa v IV. prednostni razred. V skladu z določili Odloka o ureditvi zimske službe v Občini Makole (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 28/2009) se odstranjevanje snega prične, ko zapade količina snega 10 cm. Pluženje se izvaja po prioriteten vrstnem redu, ki določa, da se najprej splužijo lokalne ceste, šolske in delavske avtobusne proge, dovozi k zdravstvenemu domu, vzgojno-izobraževalni ustanovi in gasilskemu domu ter parkirišča v centru Makol, t. i. površine, ki spadajo po Odloku v I. prioriteto. Javne poti in ostale javne površine so po Odloku razvrščene v II. prioriteto. Pluženje snega je organizirano rajonsko.

Lokalni izvajalci pluženja na območju Občine Makole so:

ZDRAVKO KOLAR	GSM: 041 661 311
BRANKO KLAJNŠEK	GSM: 041 876 455
ŽAN VOUK	GSM: 040 499 350
VINKO JERIČ	GSM: 031 804 800

Obseg pluženja in čiščenje snega ter posipanja proti poledici

- 33 459 m lokalnih cest
- 64 767 m javnih poti
- cca. 3188 m pločnikov
- 830 m2 drugih prometnih površin

DEŽURNA SLUŽBA:

V času zimske službe ob nastopu z dnem prvega sneženja oz. poledice je organizirano neprekinjeno dežurstvo 24 ur, ki ga zagotavlja Cestno podjetje Ptuj, d. d.

Pripravljenost določi vodja zimske službe in je odvisna od napovedanih vremenskih zimskih razmer oz. vremenskih napovedi,

hidrometeorološkega zavoda. Dežurstvo traja vseh 24 ur na dan in traja do konca zimske službe.

V dežurni službi so vodja dežurstva in ekipe za hitro interveniranje. Naloga dežurne službe je, da neprekinjeno spremlja stanje in razmere na voziščih in da v primeru poledice ali pričetka sneženja v najkrajšem možnem času aktivira dežurne ekipe.

Glavni dežurni	Tel. št.:	02/78 80 880
		02/78 80 826
	GSM:	031 793 166
	fax dežurni	02/78 80 847
	fax uprava	02/78 80 830

OPREMA VOZIL V ZIMSKEM ČASU:

Kljub vsem naporom vzdrževalcev, da bi v zimskih razmerah zagotovili nemoteno odvijanje prometa, brez pomoči tvornega in osveščenega sodelovanja uporabnikov cest ne gre. Ob zimskih raz-

merah na širšem območju oziroma ob spletu neugodnih okoliščin na določeni lokaciji se zelo lahko zgodi, da se bosta na vozišču pojavila sneg in/ali led. Zato je še posebej pomembno, da so naša vozila primerno vzdrževana in opremljena. Pot v zimskih razmerah mora biti načrtovana. Pred potjo je priporočljivo in modro preveriti stanje cest in vremensko napoved. V zimskih razmerah je treba računati z daljšim časom potovanja, zato se na pot odpravimo prej. Če se vožnji v snegu in ledu ne da izogniti, je treba storiti vse za zmanjšanje tveganja. Hitrost vožnje je treba zmanjšati in prilagoditi razmeram na cesti. Kljub prednostim in večji možnosti štirikolesnega pogona ta ugotovitev velja tudi za voznike terenskih in podobnih vozil. Če pa vendarle ostanemo v zastoju na cesti, poskusimo omogočiti prehod vozilom zimske službe. Pogosto namreč ravno zastoji, ki nastanejo zaradi neprimerne ravnanja voznikov, povzročijo, da vzdrževalci cest ne morejo dobro opraviti svojega dela. Vsekakor velja, da bo v zimskem času mnogo manj hude krvi in jeze, če bomo vsi uporabniki cest ravnali v skladu s svojo pričakovano vlogo.

Mojca VANTUR

INFORMACIJA O UVEDBI NOVEGA SISTEMA OPRAVLJANJA DIMNIKARSKIH STORITEV

Republika Slovenija Ministrstvo za okolje in prostor Direktorat za okolje nas obvešča, da je bil na seji Državnega zbora 25. oktobra sprejet predlog Zakona o dimnikarskih storitvah, ki so ga pripravili na Ministrstvu za okolje in prostor.

Obstoječi koncesijski sistem ostaja v veljavi do konca letošnjega leta. Po mnenju ministrstva je potrebno opravljanje dimnikarskih storitev zaradi zagotavljanja ciljev, kot so varstvo okolja, varstvo zdravja in premoženja ljudi, požarna varnost in energetska učinkovitost malih kurilnih naprav, regulirati tudi v prihodnje, zaradi česar je bil pripravljen Zakon o dimnikarskih storitvah, ki s prihodnjim letom (1. 1. 2017) uvaja licenčni sistem. Z namenom seznaitve uporabnikov o uvedbi novega sistema in bistvenih novostih, ki jih le-ta prinaša, so na ministrstvu pripravili kratko informacijo, ki so jo posredovali v prilogi in predlagali, da z njo seznanimo svoje občane preko spletne strani in v lokalnem časopisu.

NOVOSTI, KI JIH PRINAŠA ZAKON O DIMNIKARSKIH STORITVAH ZA UPORABNIKE

Licenčni sistem prinaša prednosti tako za dimnikarske družbe, kot za uporabnike dimnikarskih storitev. Prednost za dimnikarske družbe je, da po novem ne bodo več omejene na območja, nov sistem pa pomeni priložnost tudi za tiste, ki do zdaj niso mogli opravljati dejavnosti, da ob izpolnjevanju pogojev lahko vstopijo vanjo.

Najpomembnejšo novost prinaša zakon uporabnikom dimnikarskih storitev, ki bodo imeli možnost izbire dimnikarske družbe z vsemi koristmi konkurenčnega trga, za uporabnike prijaznejšo izvajanje storitev ter cenovno konkurenčnost, saj bodo določene najvišje dovoljene cene storitev.

Obveznost izbire dimnikarske družbe spremljajo obveznosti uporabnika, da omogoči prvi pregled za novovgrajeno malo kurilno napravo, omogoči vpis male kurilne naprave v evidenco ob prvi izvedbi dimnikarskih storitev, dovoli izvajanje dimnikarskih storitev, omogoči pregled pred uporabo malih kurilnih naprav ob spremembah pri malih kurilnih napravah, vgradnji novih naprav in začetku obratovanja neaktivnih naprav, eno leto hrani zapisnik o izvedenem pregledu ter na podlagi odločbe pristojne inšpekcije odpravi ugotovljene pomanjkljivosti.

Če se uporabnik dimnikarskih storitev odloči zamenjati dimnikarsko družbo za opravljanje dimnikarskih storitev na svoji mali kurilni napravi, to stori do 30. junija tekočega leta za obdobje najmanj dvanajst mesecev. To obdobje se lahko skrajša, če pristojna inšpekcija ugotovi, da dimnikarska družba ne opravlja dimnikarskih storitev v skladu s tem zakonom.

Uporabnik dimnikarskih storitev najkasneje do 30. junija 2017 izbere iz seznama dimnikarskih družb, ki ga bo ministrstvo v roku dveh mesecev od uveljavitve tega zakona objavilo na spletni strani (posredovali ga bodo

tudi na vse občine), dimnikarsko družbo za opravljanje dimnikarskih storitev na svoji mali kurilni napravi za obdobje najmanj dvanajst mesecev.

Sporočilo poslala:

Branka Vidic-Krmec/MKO/GOV

Do objave seznama dimnikarskih družb na spletni strani ministrstva lahko opravlja dimnikarske storitve izvajalec, ki je na dan 31. december 2016 opravljal obvezno državno gospodarsko javno službo izvajanja meritev, pregledovanja in čiščenja kurilnih naprav, dimnih vodov in zračnikov zaradi varstva okolja in učinkovite rabe energije, varstva človekovega zdravja in varstva pred požarom.

Če uporabnik dimnikarskih storitev do 30. junija 2017 ne izbere dimnikarske družbe, se šteje, da je izbral izvajalca, ki je na dan 31. decembra 2016 opravljal obvezno državno gospodarsko javno službo na področju dimnikarstva na območju, na katerem se nahaja njegova mala kurilna naprava, pod pogojem, da je ta izvajalec pridobil dovoljenje za opravljanje dimnikarskih storitev.

Uporabnik dimnikarskih storitev lahko v primeru, da se njegova mala kurilna naprava dejansko ne uporablja, s tem pisno seznaniti dimnikarsko družbo, ki je na mali kurilni napravi zadnja opravila dimnikarske storitve, ki vnese ta podatek v evidenco. V takih primerih bo pred začetkom uporabe potrebno opraviti ponovni pregled.

Sporočilo poslala:

Branka Vidic-Krmec/MKO/GOV

PROJEKTI

PROJEKT ŽIVLJENJE TRAVIŠČEM – LIFE TO GRASSLANDS

Novembra 2015 je Zavod RS za varstvo narave skupaj s partnerjema Kmetijsko gozdarskim zavodom Ptuj in PRJ Halo – Podeželskim razvojnim jedrom na območju Haloz pričel z izvajanjem projekta Življenje traviščem (LIFE Conservation and management of dry grasslands in Eastern Slovenia – LIFE TO GRASSLANDS). Projektno območje obsega Natura 2000 območje znotraj Haloz, v primeru Občine Makole južni del občine, kot je prikazano na karti. Projekt se bo izvajal do novembra leta 2020.

Namen projekta je vzpodbujanje rabe značilnih haloških suhih travišč na strmih pobočjih. Haloški travniki in pašniki so z dolgotrno sonaravno rabo tukaj živečih ljudi ohranili oziroma dosegli izjemno pestrost. Predstavljajo ene najbolj pisanih in pestrih travniških habitatov v naši državi. Njihova največja posebnost pa so divje orhideje ali kukavičevke. Na haloških suhih travnikih jih je bilo najdenih vsaj 15 različnih vrst. Ravno ti suhi travniki so ključni razlog za vključitev večjega dela Haloz v omrežje Natura 2000 ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo.

Opuščanje kmetijske rabe je glavni razlog za njihovo ogroženost na območju Haloz, kjer so se v zadnjih desetletjih površine travišč drastično zmanjšale. S projektom Življenje traviščem – LIFE TO GRASSLANDS želimo prispevati k zmanjšanju zaraščanja s kratkoročnimi in dolgoročnimi ukrepi, ki naslavlajo kompleksne naravno-geografske, socio-ekonomske in zgodovinske razloge za opuščanje kmetovanja na območju Haloz. Jedro projekta je namenjeno podpori lokalnim kmetom in lastnikom zemljišč znotraj območja Natura 2000 Haloze, del aktivnosti pa tudi širši javnosti na območju celotnih Haloz.

Glavne aktivnosti projekta so:

- Identifikacija območij v zaraščanju, analiza kmetijske rabe in monitoring stanja habitatnih tipov.
- Komunikacija in mreženje lastnikov zemljišč in kmetov z namenom zagotavljanja upravljanja na opuščenih zemljiščih.

- Najem in odkup dela opuščenih zemljišč (in nadaljnja brezplačna oddaja zemljišč v uporabo zainteresiranim uporabnikom).
- Odstranjevanje zarasti/čiščenje zaraščajočih zemljišč ter ponovna vzpostavitev suhih travišč.
- Zagotavljanje ustreznega upravljanja travišč z nudenjem brezplačnega trajnega najema pašne opreme in izposoje košne opreme zainteresiranim obdelovalcem suhih travišč.
- Obnova in vzpostavljanje travniških visokodebelnih sadovnjakov (nabava sadik in zaščitne opreme, izobraževanje na temo vzdrževanja).
- Priprava razvojnih načrtov kmetijskih gospodarstev za zainteresirane kmetije.
- Priprava strokovnih podlag za upravljanje tarčnih travišč za prihodnji kmetijsko-okoljski program, z namenom izboljšanja KOP OP ukrepov in prilagoditve le-teh na značilnosti Haloz.
- Aktivnosti in načrt za vzpostavitev skupne blagovne znamke in produktov, vezanih na haloška travišča, sadovnjake, pašo, košnjo (delavnice, trženje, promocija).
- Promocijske in izobraževalne aktivnosti (sodelovanje s šolami, izobraževanja za kmete, občine, komunikacija z odločevalci s področja kmetijstva in okolja na nacionalnem nivoju, oprema interpretacijskih in info točk, vsebinska dopolnitev obstoječih interpretacijskih poti, publikacije ...).

V prvem letu projekta smo izvedli večino potrebnih pripravljalnih aktivnosti, ki nam bodo v prihodnjih letih omogočile izvedbo konkretnih aktivnosti. Izvedeni so bili popisi trenutnega stanja travišč, številni uvodni obiski kmetov in lastnikov zemljišč, različni promocijski in izobraževalni dogodki ter ključne strokovne študije. Nekatere izmed njih tudi na območju občine Makole.

V letu 2017 pričnemo s konkretnimi aktivnostmi projekta, kar pomeni, da se bodo kmetje že lahko vključili v akcije čiščenja zarasti, uporabe pašne in košne opreme, obnove travniških sadovnjakov in druge aktivnosti. Z namenom podrobnejše seznaitve z možnostjo vključitve v projektne aktivnosti bodo v naslednjih mesecih po večjih krajih na območju Haloz, vključno z Občino Makole, organizirani predstavitveni dogodki, na katere vabimo vse zainteresirane. Točni termini in lokacije teh dogodkov bodo objavljene na spletnih straneh projekta (<http://www.lifetograsslands.si/>), partnerjev projekta in občin. Zainteresirani se lahko k sodelovanju k projektu prijavite že sedaj, tako da kontaktirate svojega kmetijskega svetovalca ali se obrnete na kmetijsko svetovalko Jelko Brdnik (jelka.brdnik@kgz-ptuj.si, 02 749 36 05).

**Priprava: Monika PODGORELEC
in Aleksander KOREN, Zavod RS za varstvo narave**

JAVNI POZIVI LAS

Na spletni strani <http://www.lasdobrozanas.si/javni-pozivi/> sta objavljena javna poziva za izbor operacij za uresničevanje ciljev Strategije lokalnega razvoja LAS DOBRO ZA NAS občin Makole, Poljčane, Rače-Fram in Slovenska Bistrica v letu 2016, sofinanciranih iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) in iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR). Na javnem pozivu za sofinanciranje sredstev iz EKSRP je razpisanih 370.605 EUR, na pozivu za sofinanciranje iz ESRR pa 322.519 EUR.

Predlagamo vsem zainteresiranim fizičnim osebam, samostojnim podjetnikom, podjetjem in društvom, ki imajo projektne ideje, da si oba javna poziva pogledajo ter se na njiju s svojimi projekti prijavijo. Oba poziva sta odprta do 31. 1. 2017 do 12. ure. Podrobnejše podatke o razpisu lahko dobite na RIC Slovenska Bistrica, po elektronski pošti na las@ric-sb.si, po telefonu: 02 620 22 70 ali 02 620 22 73, vsak delovnik med 9. in 13. uro.

VARIŠA VAS – REKA – DOLE

Spet se bližamo novemu letu, ko običajno delamo pregled iztekajočega se leta. Kljub temu da v vaških odborih ne moremo sami razpolagati s finančnimi sredstvi, naše vasi z vztrajnostjo in pozitivno energijo uresničujejo zastavljene cilje. V »bregih« se zavedamo reka, da si moramo najprej pomagati sami. Če želimo imeti urejen kraj, ne moremo čakati na to, kaj nam bo »dala/naredila« občina.

Tudi letos smo sodelovali v akciji organiziranega čiščenja okolja. Opažamo, da je zavedanje ljudi o čistem okolju vedno boljše, saj ni več večjih črnih odlagališč.

Za prvi maj smo ponovno postavili majsko drevo. Družabni dogodek vedno potrди našo povezanost, saj se zberemo skoraj vsi vaščani in v prijetnem vzdušju proslavimo praznik dela.

Decembra nas je obiskal Miklavž, ki je obdaroval stare in mlade od blizu in daleč.

V Motanju smo z vstavitvijo kanalov in ureditvijo odvodnjavanja meteorne vode, ki so zalivale gospodarsko poslopje, preprečili nadaljnjo škodo.

Na relaciji Reka-Dole smo na lani obnovljenem mostu s svojimi stroški in delom postavili varovalno ograjo.

Na odseku Roršek-Jus smo postavili 40 m odbojne ograje, ki omogoča večjo varnost voznikov.

Občina pa je poskrbela za sanacijo plaz na relaciji Žnidar-Rojs. Plaz je onemogočal varen prevoz tamkaj

živečima družinama.

S strani Občine je bilo odobrenih približno 180 m muld, ki so ključnega pomena pri preprečevanju razpadanja cest.

V tem letu je bilo po dolгих letih prošenj izvedeno tudi asfaltiranje lokalne ceste na relaciji Šega-Gavez v dolžini 200 m. Upamo, da bo v prihodnjih letih asfaltiran še preostali del ene redkih lokalnih makadamskih cest v Občini.

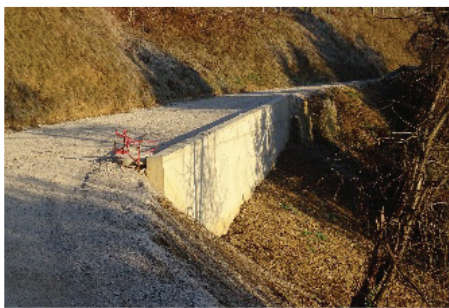
Na cestah smo v dogovoru z CP Ptuj opravili več manjših vzdrževalnih del, ki so preprečila nadaljnje poškodovanje vozišč (čiščenje jarkov, nasutje bankin ...).

Vaščani smo se letos še posebej razveselili otvoritve na novo urejenega igrišča Belikovke. Belikovka je pred leti bila kraj, kjer so se družili in se športno udejstvovali številni prebivalci KS Makol. V obnovo je bilo vloženih veliko ur prostovoljnega dela. Mnogi so obnovo omogočili tudi s finančnim prispevkom.

Iskreno se zahvaljujemo vsem vaščanom in zaposlenim na občinski upravi, ki ste kakorkoli prispevali in pomagali pri uresničevanju naših ciljev.

V letu, ki prihaja, pa želim vsem veliko sreče, zdravja in predvsem medsebojnega razumevanja in strpnosti.

Predsednik VO Stari Grad
- Variša vas, Reka in Dole
Marko VTIČ
Foto: M. Vtič

SODELOVANJE

Spoštovane občanke in spoštovani občani

ko smo se v Sloveniji pred letom dni soočili z množičnim prihodom migrantov na meje, si kljub jasnemu zavedanju o resnosti položaja in skrbnih pripravah verjetno nihče med nami ni prav dobro predstavljal, kakšen izziv nas čaka. Toda država, lokalne skupnosti in občine, humanitarne in nevladne organizacije ter prostovoljci smo pokazali, da lahko na državni in lokalni ravni tudi v tovrstnih izrednih razmerah dobro in usklajeno sodelujemo.

Žal so se uresničile napovedi, da pojav migracij ni bil enkraten pojav, ampak je dejstvo, s katerim bomo morali najti skupni način sobivanja. Že samo zavedanje, da so migracije odsev časa, v katerem živimo, je ključen korak k oblikovanju rešitev. Slovenija si vseskozi prizadeva tudi za iskanje skupnih, dolgoročno naravnanih rešitev na evropski ravni, ki bi pripomogle k učinkovitemu obvladovanju migracij, ter solidarno prevzema del odgovornosti v okviru projekta premestitve oseb, ki potrebujejo mednarodno zaščito.

Poudarimo naj, da so razmere v naši regiji trenutno stabilne, vendar pa je dogajanje v naslednjem obdobju težko napovedati. Pričakujemo lahko, da bo do nezakonitih prehodov meja prihajalo ves čas in da se bo njihovo število v prihodnje še povečevalo.

Zato so pristojni organi že pripravili nabor ukrepov, prilagojenih več različnim scenarijem. Medtem ko so varnostni ukrepi usmerjeni predvsem v dosleden in intenziven nadzor na meji, bomo z organizacijskimi ukrepi migrantom, ki bodo prišli na območje naše države, zagotovili ustrezno oskrbo in obravnavo v skladu z nacionalno in mednarodno zakonodajo.

Zavedamo se, da prihodi migrantov – tudi zaradi strahu pred ponovitvijo lanskim množičnim prihodov – marsikje po državi, še posebej pa na obmejnih območjih, v ljudeh zbujaajo nelagodje. Ravno zato, ker ne želimo, da bi prehodi migrantov

čez hrvaško-slovensko mejo vznemirjali prebivalstvo in njihov vsakdan, poskušamo situacijo reševati na čim bolj kontroliran način.

Eden pomembnejših ukrepov je tudi vzpostavitev sprejemno-registracijskih centrov ob meji s Hrvaško. Smiselno je namreč, da migranti, ki jih je policija zaznala pri nezakonitem prehodu meje, med obravnavo ostanejo čim bližje meji in morebitnemu kraju vrnitve, tj. Hrvaški.

Poudarjamo, da bodo ti centri vzpostavljeni le, če se bo število migrantov, ki jih je policija zaznala pri nezakonitem prehodu meje, tako povečalo, da jih ne bo mogoče obravnavati v obstoječih policijskih enotah. Centri bodo začasne narave, zaprtega tipa in vseskozi pod nadzorom policije. Migranti bodo v centru največ do 72 ur, njihovo gibanje pa bo omejeno.

Sprejemno-registracijski center bo razdeljen na sprejemni del, kjer se bodo izvajali policijski postopki, in bivalni del. Vse prevoze v center in iz njega bo opravljala policija in s tem zagotovila nadzor nad migranti ter največjo možno varnost za okoliško prebivalstvo. V centrih bo zdravstveno oskrbo poskrbelo za nujno medicinsko pomoč, poskrbljeno pa bo tudi za otroke in mladoletnike brez spremstva.

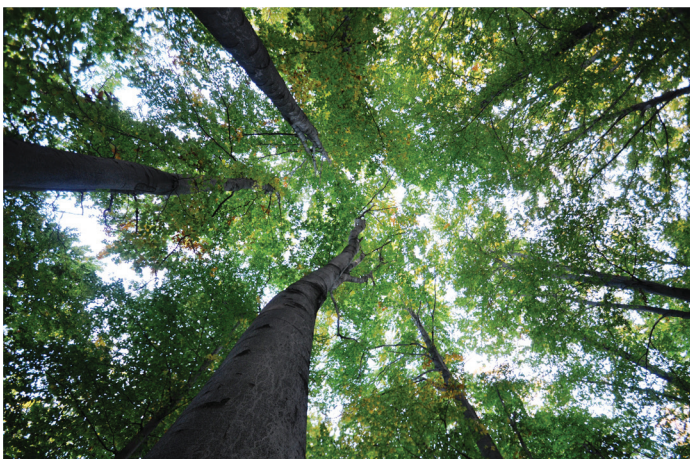
Država poskuša pri reševanju migrantske problematike ves čas ohranjati ravnotežje med obveznostmi, ki jih ima do migrantov po domači in mednarodni zakonodaji, ter varnostjo domačega prebivalstva. Vlada je in bo naredila vse, kar je v njeni moči, da do večjega obsega nezakonitih migracij na našem ozemlju ne bi prišlo, predstavniki pristojnih državnih organov pa so v stalnem stiku s predstavniki vseh ključnih občin in lokalnih skupnosti.

Naloga, ki je pred nami, je zahtevna, terja veliko odgovornosti in naporov, zato se ob tej priložnosti ponovno zahvaljujemo vsem, ki ste prispevali h konstruktivnemu reševanju migracijske krize.

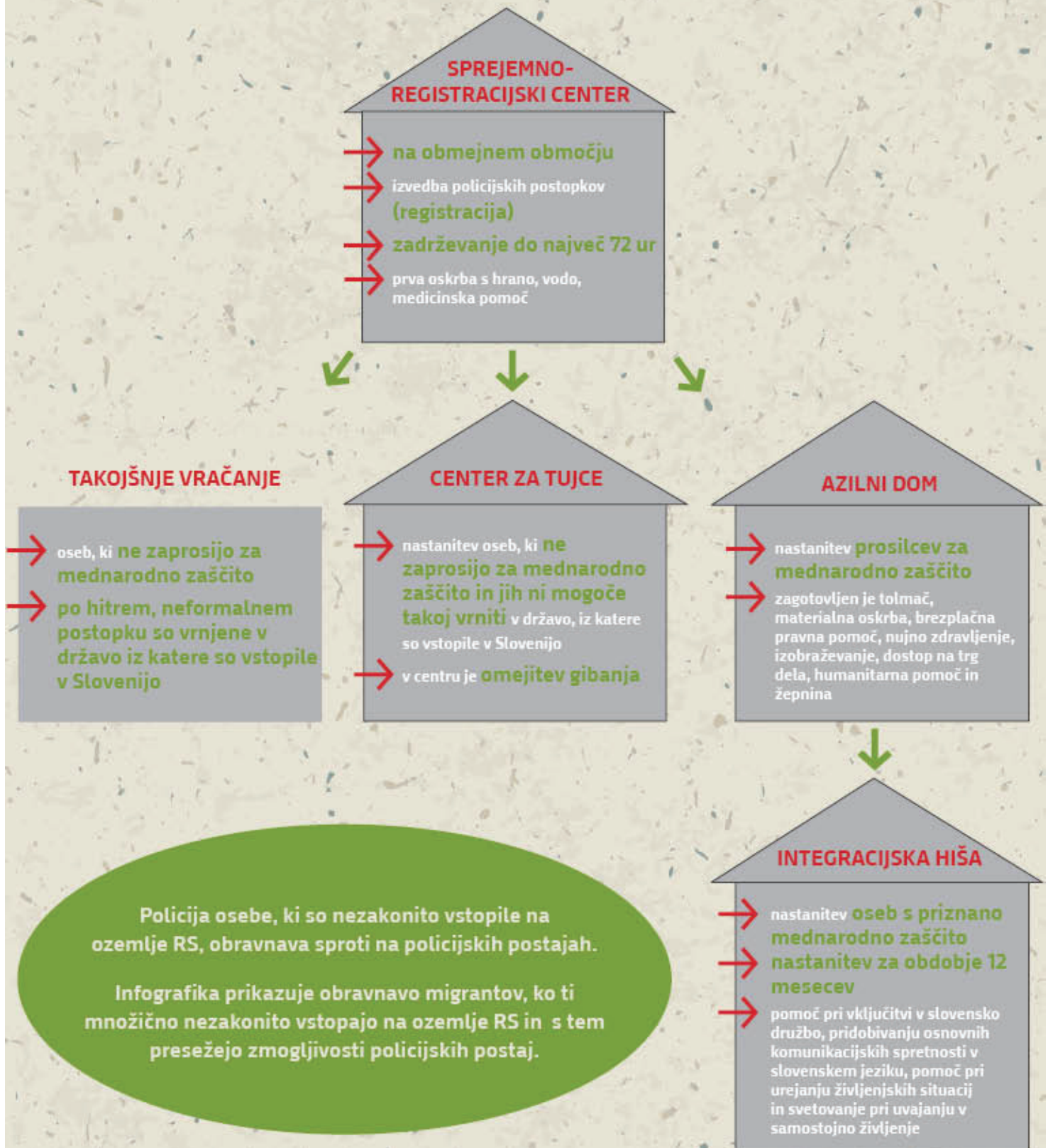
Urad Vlade RS za komuniciranje

Informacije o aktualnem dogajanju na področju migracij in odzivu Slovenije nanje so na spletni strani pomoc.beguncem.gov.si.

OBRAVNAVA MIGRANTOV OB NEZAKONITEM VSTOPU

ŽUPNIJSKA KARITAS MAKOLE PONOVO ZAŽIVELA

Odkar v Makolah župnikuje Toni Kmet, je pri sebi gojil željo po aktivni dobrodelnosti znotraj cerkvene skupnosti in tudi širše. Ko je dobil privolitev Frančiške Dolenc, da prevzame vlogo vodje Župnijske karitas Makole (nadalje Karitas), se je za to društvo pričela pomlad. Frančiška je svoj položaj odgovorno sprejela in se z vso resnostjo in s široko odprtim srcem zagnano lotila obnavljanja tega dobrodelnega združenja. Začelo se je pri ljudeh in tisti, ki so se odločili, da bodo aktivno (so)delovali, so prav tako pripravljeni prispevati svoj čas, znanje in ideje, dobrine, delo in odprtost za lajšanje stisk sokrajanov in tudi širše, če bi se pokazala potreba.

Formalni del Karitasa sloni na ustreznem statutu, sicer je pa vodilo makolskega društva in seveda vseh drugih pomagati sočloveku. Ustanovni dan »nove« Karitas se je zgodil 20. novembra 2016. Ker župnija nima primerne prostora, kjer bi društvo lahko začelo izvajati svoje dejavnosti, je bil naslednji cilj primeren prostor. Občina Makole je prijazno omogočila začasno uporabo prostorov enosobnega prostega občinskega stanovanja na Remontu. Prostor je urejen in opremljen z omarami, potrebno ga je bilo le očistiti. V prihodnosti se bo stanovanje blagoslovilo in v primeru potreb postavilo še dodatne prostostoječe police.

V tem prostoru se bo vsak **prvi torek v mesecu od 16.30 do 18.00** zbiralo čista oblačila in obutev za otroke in odrasle, igra-

če, posteljnino in živila z daljšim rokom trajanja (moka, olje, riž, makaroni, konzervirana živila ...). Zbirala se bodo tudi denarna sredstva. O vsem, kar se bo prejelo in tudi izdalo, se bo vodili natančni zapisi. Prvič so prvi torek v mesecu decembru (na miklavževu) 2016 otvoritveno zbiranje izvedli »karitasovci« sami. V januarju 2017 pa bojo vrata odprta za vse, ki bi želeli s čimerkoli od zgoraj navedenega prispevati k dobrodelnosti.

Vsak zadnji torek v mesecu od 16.30 do 18.00 se bo pa v prostorih na Remontu stvari izdajalo. Prisrčno in z vsem dostojanstvom vabljeni vsi, ki bi potrebovali karkoli od naštetega, kar vam Karitas lahko ponudi. O datumih dejavnosti in drugem o Karitas se bo redno obveščalo v tedenskem cerkvenem glasilu Zvonček. Za kakršnokoli dodatno informacijo v zvezi s Karitasom vam je na voljo Frančiška Dolenc, dosegljiva na telefonski številki 031 742 317.

Karitas je sicer Cerkevna organizacija, a je vsak, ki je željan sodelovanja v prostovoljni dobrodelnosti, toplo dobrodošel in vabljen, da se ji pridruži. Prednostno je usmerjena k revnim, želi pomagati v kritičnih razmerah in si prizadeva za pozitivne spremembe.

Darja DOLENC

NAJMLAJŠI V OBČINI MAKOLE

V našem vrtcu imamo letošnje šolsko leto osemdeset otrok, ki bivajo v dveh oddelkih prvega in dveh oddelkih drugega starostnega obdobja in v enem polovičnem oddelku.

Sodobni pristopi vzgoje narekujejo, da se del kurikula prenaša v naravno okolje, zato vse dejavnosti, kij jih lahko izvajamo na prostem, prenašamo v naravo. Imamo to srečo, da živimo v bogatem naravnem okolju, ki ob ugodnih vremenskih razmerah kar kliče. Otrok se namreč do devetega leta uči na konkretni ravni, tako da sam raziskuje, preizkuša, ugotavlja in sam prihaja po lastni poti do rešitev, kar izjemno dobro vpliva na razvoj logičnega mišljenja. Iskustveno učenje je namreč pogoj, da se razvije v kompetentno odraslo osebo, ki je kos zahtevam sodobne družbe.

V vrtcu potekajo skupne dejavnosti in dejavnosti v igralnih koticah, po oddelkih. Imamo pa tudi načrtovane skupne dejavnosti, ki jih izvajamo skupaj – vrtec kot celota. Zato je zelo pomembno, da imamo točno dogovorjena pravila, ki jih moramo

upoštevati. Aleksander Zadel, univ. dipl. psiholog, specialist klinične psihologije, ki je za vse strokovne delavce imel predavanje v našem vrtcu, nas je poučil, da je otroke potrebno že zelo zgodaj vzgajati, ker namreč predšolski otroci za svoja dejanja ne morejo odgovarjati, zato mora biti z njimi vedno odrasla oseba. Zato v vrtcu organiziramo delo tako, da smo odrasli koordinatorji dejavnosti, ki pripravijo prostor, sredstva in materiale za dejavnosti, pri igri pa smo partnerji otrokom, ki upoštevamo njihove predloge in ideje in se vključimo v igro kot njihovi enakovredni partnerji. Avtoritativno vzgojo zavračamo, ker v vrtcu namreč velja, da imamo ničelno toleranco do kakršne koli agresije. Vsak oddelek ima dogovorjena in napisana svoja pravila, ki so v skladu z »da« pedagogiko.

Smo mentorski vrtec, v katerem opravlja obvezno prakso vse makolske dijakinje in študentke predšolske vzgoje. Primere dobre prakse v vrtcu Makole so si že letos ogledale delegacije ravnateljev in vzgojiteljic iz Srbije, Goriškega in Evropske unije.

Jakob Šubic in Tannja Yrska, ki sodelujeta v evropskem projektu Gozd in podežele – odprto učno okolje mladih, sta prav v Makolah mnogim vzgojiteljicam iz vse Slovenije pokazala, da je prav gozd tisti, v katerem se dogaja veliko zanimivega. Otroci v gozdu zaživijo, znajo uvideti celoto gozda, se razgibajo, nato pa se vračajo v vrtec umirjeni in polni novih vtisov. Gozd je namreč najbolj razviti kopenski ekosistem. In ker otroci do devetega leta potrebujejo veliko gibanja, je ravno gozd tisti, ki ponuja vedno nove izzive – tako gibalne kot miselne.

Občutljivi smo za potrebe in želje otrok in staršev. In če delujemo enotno, potem se nam ni potrebno bati za prihodnost naših otrok.

Tokrat vam predstavljamo fotoreportažo skupnih dejavnosti vrtca Makole kot celote, ki so potekale v našem vrtcu od poletja do danes.

Marjeta KLAJNŠEK

Delegacija ravnateljic in vzgojiteljic iz Srbije si je ogledala naš vrtec kot primer dobre prakse.

Delavnica z Mizyal.

Naš prvi skupni izlet na Štatenberg.

Sodelovali smo pri sprejemu Tima Gajserja.

Ulice otrokom - teden mobilnosti.

Policist nas je naučil pravilne hoje po cesti.

Bili smo poučeni o pravilnem umivanju zob.

Malica v naravi na izletu.

Jesenski sejem.

Na naši gredi smo pridelali veliko zelenjave za samooskrbo.

Športna zveza Makol je podarila vrtcu 151,50 evra na 1. makolskem teku. (Foto: M. Sternad)

Veselite se na prvem snegu letos novembra.

Evakuacijska vaja skupaj z gasilci. (Foto: M. Sternad)

Trgatev v vrtcu.

Vključeni smo v projekt knjižnice – Knjižni zakladi malega Lovra.

VRTEC

Tretji petek v novembru smo ob 10. uri vsi zapeli Čebelarja.

Čebelar Martin na tradicionalnem slovenskem zajtrku.

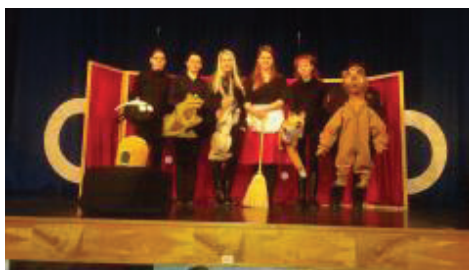
Borut Sotlar nam je podaril svoje lesene izdelke.

Ob občinskem prazniku je nastala maketa Makol.

Dobri mož Miklavž nam je tudi v vrtcu nastavil darilo.

Lutkovna skupina iz Vrtca Makole je na pravljicnih sobotah letos igrala Mojco Pokrajculjo v Makolah in na Zgornji Polskavi.

Vzgojiteljice v vrtcu otrokom večkrat zaigramo.

Kulturna dediščina ob božičnem času.

Foto: arhiv Vrtca Makole

OGLASI

PRVA ZANKA d.o.o. Makole 91, 2321 Makole

070 778 331, 031 778 331

e-mail:prva.zanka@gmail.com

**AVTOVLEKA
AVTOSERVIS**

ALI DANES CENIMO DAR UČENJA?

9. novembra 1876 so Makole dobile prvo pravo šolsko zgradbo. V tem šolskem letu smo naše aktivnosti načrtovali v duhu praznovanja 140-letnice šolske zgradbe. Kaj je pomenilo učenje nekoč in kaj nam pomeni danes? Je šola danes privilegij ali breme? Je veselje ali moderen način trpinčenja?

Šola je precej več kot le šola. Je darilo znanja, skrivnosti, vznemirjenja, zgodb, ki nam pomagajo (od)rasti, učiteljev pisanih značajev in vzgledov, sošolcev, ki izzivajo naša čustva in odločitve, je darilo prijetnega ali neprijetnega okolja, hrupnih in umirjenih trenutkov, svobode in omejitvev.

Šolsko leto 2016/17 smo začeli malo drugače. Odločili smo se, da stopimo korak nazaj, se učimo iz preteklosti in pogledamo na šolo danes za jutri – da bi videli širšo sliko, da bi razumeli širši pomen šole – vsi mi: tako otroci, učitelji kot starši. Uživajte ob branju našega raziskovalnega potovanja v prvih štirih mesecih tega šolskega leta.

IZ ŠOLSKE KRONIKE

Natančnega začetka šolstva v kraju Makole sicer ni mogoče določiti, gotovo pa je šola že bila vpeljana v začetku 19. stoletja. V šolski kroniki izvemo, da so se učitelji in učenci v Makolah vseskozi srečevali z veliko prostorsko stisko in neustreznimi pogoji za šolanje. Šola je najprej gostovala v pomožnem poslopju starega gradu Štatenberg, od tam se je selila v leseno mežnarijo v Makole in tam ostala tudi potem, ko so staro zgradbo porušili in na njenem mestu sezidali kamnito. Slednja pa je bila povsem neustrezna, saj so bili prostori temni in vlažni. Pojavile so se tudi prve kadrovske težave in naraščanje števila učencev.

Prebivalci Makol so po več desetletnem boju leta 1876 le prišli do nove šole. Slavnostna otvoritev je bila 9. novembra 1876. Na ta dan se je ob 8. uri pred novo šolsko zgradbo zbralo 314 šolarjev. Nadučitelj Rok Škorjanec je pozdravil vse prisotne in jih nagovoril v maternem jeziku. Sledila je pogostitev šolskih otrok z vinom in kruhom.

Šolstvo se je skozi desetletja razvijalo in tako je šola napredovala iz štirirazrednice v pet- in šestrazrednico. Obiskovalo jo je čez 300 učencev, zato so obstoječi prostori postali pretesni. Tako so šolo dozidali in leta 1970 slavnostno otvorili njen prizidek. Skupaj s spremembo šolskega sistema iz osemletke v devetletko se je razvila

težnja po dodatnih prostorih, namenjenih najmlajšim učencem, zato je leta 1991 sledila otvoritev mansarde. Novembra 2009 je potekala dolgo pričakovana otvoritev nove telovadnice, naslednje leto pa še knjižnice. In kako je danes?

NOVE PRILOŽNOSTI IN NOVA DOŽIVETJA

V času poletnih počitnic smo pridobili novo zunanje igralo, tlakovali pot do asfaltnega igrišča, kupili nove jedilniške mize in stole ter zamenjali še nekaj pohištva. Zelo smo bili veseli novice, da smo prejemniki brnastega priznanja za naj športno šolo v Sloveniji.

1. septembra se je na šolskem dvorišču zbralo 139 učencev. Z velikim veseljem smo pozdravili 18 prvošolcev. Prav njim bomo skozi vse leto posvečali veliko pozornost saj jim želimo, da bi se v novi sredini počutili varno in sprejeto. Po začetnih težavah prilagajanj na šolska pravila in ob zavedanju, da je šola delo, so učno vzgojne dejavnosti le stekle. Verjamemo, da bomo s skupnimi močmi uspeli nadaljevati začrtano delo v duhu naše kulturne šole.

Prvošolci v prvi vrsti (od leve proti desni): Martin Kavkler, Filip Katavić, Martin Žerak, Val Lončarič, Karin Potisk, Larisa Turin, Jonatan Križanc Stojnšek, Nick Rečnik Lorenc, Mojca Toplak, Tijan Kamenšek.

Prvošolci v drugi vrsti (od leve proti desni): Blaž Potisk, Bor Vantur, Anaja Grobelnik, Eva Drame, Žana Mlakar, Sara Gajšek, Mia Dečman, Urban Lilek.

Učiteljici (od leve proti desni): razredničarka Snježana Rajaković in Manja Križanec

BRONASTO PRIZNANJE – NAJ ŠPORTNA ŠOLA V ŠOLSKEM LETU 2015/16

V torek, 20. 9. 2016, je bila v prostorih Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport slavnostna podelitev priznanj nagradnega natečaja za najbolj športni vrtec, osnov-

no šolo, osnovno šolo s prilagojenim programom in srednjo šolo ter foto natečaj v šolskem letu 2015/2016. Podelitvi so prisostvovali ministrica za izobraževanje, znanost in šport dr. Maja Makovec Brenčič, direktor Zavoda za šport RS Planica, Jelko Gros in direktor Direktorata za šport pri MIZŠ, dr. Boro Štrumbelj.

OŠ Anice Černejeve Makole je prejela bronasto priznanje v kategoriji najbolj športna osnovna šola. Naša šola se lahko tako pohvali z odličnim programom v šolskem športu. Učenci pa dosegajo odlične rezultate v Sloveniji v različnih športnih panogah. Zahvala gre vsem: otrokom, učencem naše šole, učiteljem, vodstvu šole, staršem in v prvi vrsti športnemu pedagogu Boštjanu Stražišarju.

Priznanje je iz rok ministrice dr. Maje Makovec Brenčič prejel naš učitelj športa Boštjan Stražišar.

Anej Veilguni, Anja Lončarič in Boštjan Stražišar s priznanjem

ŠOLA

PREDSTAVITEV NOGOMETNE ŠOLE MAKOLE

V duhu športa smo kar nadaljevali. Že drugi dan pouka v šolskem letu 2016/17 nas je obiskal predsednik Športne zveze Makole Danilo Lončarič. Šoli se je zahvalil za sodelovanje na junijskem dobrodelnem teku in podelil bon za nakup športne opreme. Iskrena hvala.

V nadaljevanju je sledila predstavitev nogometne šole in povabilo učencem, da se včlanijo.

EVROPSKI TEDEN MOBILNOSTI 2016

Evropski teden mobilnosti je tudi letos povezal naš kraj z evropskimi mesti za človeku in okolju bolj prijazne načine mobilnosti. Slogan letošnjega leta je bil Pametnejša mobilnost za gospodarsko uspešnost.

Naša šola je v sodelovanju s Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Makole aktivno sodelovala v aktivnostih, ki so potekale od 16. 9. – 22. 9. 2016. Izvedli smo pohod za vse učence šole. Sodelovali smo v akciji Ulice otrokom in poslikali del cestišča. Ker smo se pripravljali na sprejem svetovnega prava v motokrosu Tima Gajserja, smo poslikave namenili njemu.

Evropski teden mobilnosti smo zaključili z dogodkom Dan brez avtomobila. Učenci naše šole so prišli v šolo peš in s kolesi. Za spremstvo otrok so poskrbeli predstavniki vaških odborov, starši, učitelji in drugi.

Veseli smo, da učenci naše šole zelo radi sodelujejo v Tednu mobilnosti in pogosteje uporabljajo za prevoz kolesa in hodijo peš.

Nada Šket

ZAČNI MLAD, TEKMUJ POŠTENO

16. 9. 2016 smo se pridružili projektu Atletske zveze Slovenije ob podpori UNESCO sklada za preprečevanje dopinga v športu, Olimpijskega komiteja Slovenije in Zavoda za šport RS Planica, ki je namenjen promociji teka, gibanja in zdravega udejstvovanja v športu za najmlajše. Vsi učenci, učitelji in starši smo se ta petek udeležili množičnega teka, ki je potekal po vsej Sloveniji.

PIKINE USTVARJALNE DELAVNICE

Ko v mesecu septembru odpre svoja vrata otroški festival v Velenju – Pikin festival, ga seveda obiščemo tudi mi. Festival je namenjen otrokom, da na zanimiv in ustvarjalen način preživijo dan, saj ponuja veliko izobraževalnih vsebin, ki pri otrocih spodbujajo ustvarjalnost in domišljijo.

Letos je bil obisk ustvarjalnih delavnic za učence od 1. do 3. razreda izziv v rezanju, lepjenju, risanju in obisku raziskovalnih kotičkov. V delavnicah so se otroci igrali, spoznavaali so nove materiale, se naučili njihove uporabe in hkrati svoje znanje posredovali prijateljem. Na delavnicah so v kratkem času pod vodstvom Pike Nogavičke in mentorjev ustvarili izdelek in ga odnesli domov.

Dan ob jezeru in obisku vile Čira Čara je v nas pustil prijetne spomine.

Vera Kunstek

ŠPORT ŠPAS

Projekt Šport in špas – gibanje in druženje vseh generacij predstavlja največji in najmnogičnejši projekt športno rekreativnega pomena na Slovenskem. Namen je predvsem v oživljanju nekdanjih vrednot. Te vrednote so druženje več generacij, medgeneracijsko sodelovanje in solidarnost. Poudarek je na sodelovanju, giba-

nju in zdravem načinu življenja. Tudi letos se nas je zbralo veliko.

Po poti nas je vodila Polonca Doberšek, ki je nova planinska vodnica

Po pohodu smo se prijetno družili na tradicionalnem kostanjevem pikniku v izvedbi devetošolcev.

DEDIŠČINA OKOLI NAS

Dnevi evropske kulturne dediščine in teden kulturne dediščine je projekt, ki je znan širšemu svetu, ne samo v Sloveniji. Cilji projekta so ohranjanje ljudskega izročila, naravne in kulturne dediščine, opozarjanje mladih in manj mladih na tisto dediščino, ki je prezrta, ki je ogrožena z modernim načinom življenja, na dediščino, ki izginja. Zato tudi letošnji naslov projekta – Dediščina okoli nas. V ta namen smo učenci in učitelji obiskali naravne in kulturne znamenitosti ter muzeje v ožji in širši okolici. V delavnicah smo učencem poskušali približati življenje naših prednikov, polepšati šolo z izdelki otrok ter tako obeležiti letošnji poseben praznik – 140 let izgradnje prve šolske stavbe v Makolah.

Anita Koren

MUZEJ NA PROSTEM

Učenci od 1. do 3. razreda so 12. 10. 2016 obiskali muzej na prostem v Rogatcu.

Spoznali so delo kovača, čebelarja, izdelali so si svečko iz voska ter spekli 'žulike'. Zelo radi so sodelovali na delavnicah. Ogledali so si eksponate v muzeju na prostem in spoznavali življenje ljudi in delo nekoč.

Snježana Rajaković

TRADICIONALNI SLOVENSKI ZAJTRK

Tudi letos smo se učenci, učitelji in drugi delavci šole pridružili vseslovenskemu projektu Tradicionalni slovenski zajtrk. Projekt podpira Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano z namenom, da bi izboljšali zavedanje o namenu in razlogih za lokalno samooskrbo, domačo pridelavo in predelavo. Za ta poseben zajtrk smo postregli z ekološko in lokalno pridelanimi živili – mleko, med, kruh, jabolko.

Pri zajtrku so se nam pridružili gostje, ki so tako ali drugače povezani z življenjem na naši šoli - župan Franc Majcen, Matjaž Kopše, Mojca Plaznik Plavec, Ivan Hajšek, Tina Jančič in Milan Sternad, ki je dogodek tudi ujel v objektiv.

Župan Franc Majcen je pozajtrkoval med prvošolci

Anita Koren

TRADICIONALNI SLOVENSKI ZAJTRK IN OGLED KMETIJE VOVK

Z učenci 4. in 5. razreda smo 18. 11. 2016 izvedli naravoslovni dan z naslovom Tradicionalni slovenski zajtrk in ogled ekološke kmetije Vovk.

Na ta dan je po Sloveniji potekal dan slovenske hrane. Z učenci smo ga zjutraj obeležili s tradicionalnim slovenskim zajtrkom. Pogovarjali smo se o pomenu zajtrka in kako pomembna je zdrava hrana za naše telo.

Dan smo nadgradili z ogledom ekološke kmetije Volk, kamor smo se odpeljali s turističnim vlakcem. Ogledali smo si kmetijo in spoznali različna opravila na kmetiji. Spoznali smo ekološko pridelavo sadja ter si ogledali ovce in konje, ki ji hranijo z ekološko krmo. Še posebej se nam je vtisnil v spomin pastirski stan, ki ga je iz naravnega materiala izdelal sam gospodar kmetije.

Z lepimi vtisi in veliko pridobljenega znanja smo se vrnili v šolo.

Diana Slaček

OBISK ORMOŽA

V lanskem šolskem letu sva sodelovali na literarnem natečaju z naslovom Slovenija, moja domovina. Organizator natečaja Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Slovenska Bistrica je v sredo, 9. 10. 2016, vse sodelujoče popeljal na ekskurzijo v Ormož.

Zjutraj smo se zbrali pred stadionom v Slovenski Bistrici. Na izletu naju je spremljala mentorica Barbara Gmeiner Kline. Z avtobusom smo se odpeljali do Ormoža, kjer smo se zbrali pred stavbo OZVVS. Potem smo si odšli ogledat železniško postajo, kjer so se leta 1991 borili za našo samostojnost. Za tem smo si ogledali še film o osamosvojitvi Slovenije. Na koncu smo se odpeljali proti Kogu. Tam stoji spomenik braniteljem meje. Posneli smo skupno fotografijo in se odpravili proti domu. Ta dan nama bo zagotovo dolgo ostal v spominu.

Neža Rojs in Živa Mlakar

PREDSTAVA OLIVER TWIST V ANGLEŠKEM JEZIKU V IZVEDBI AMERICAN DRAMA GROUP EUROPE

Učenci od 7. do 9. razreda smo si ogledali gledališko predstavo Oliver Twist, adaptacijo romana Charlesa Dickens, v angleškem jeziku, ki je bila v Slovenskih Konjicah 22. 11. 2016 v izvedbi britanske gledališke skupine naravnih govorcev in igralcev TNT Theatre Britain in The American Drama Group Europe.

Tudi tokrat so igralci presenetili z izredno izvirno in minimalistično sceno ter vključevanjem gledalcev v igro, kar je učence še dodatno motiviralo. Kot doslej smo bili tudi tokrat navdušeni, zato se bomo na konjiški oder še vrnili.

Udeleženi učenci in učiteljica Nataša Kosajnc

MEDOBČINSKO TEKMOVANJE V KROSU

ŠOLA

Osnovna šola Poljčane je bila gostiteljica medobčinskega tekmovanja v krosu. Tekmovanje je bilo v sredo, 28. 9. 2016. Tekmovali so učenci iz osnovnih šol občin Makole, Oplotnica, Slovenska Bistrica in Poljčane. Skupaj je tekmovalo 233 dečkov in deklic. Dečki in deklice letnik 2007 so tekli na 500 m; tek je bil netekmovalnega značaja. Dečki in deklice od letnika 2002 do letnika 2006 pa so tekli na 1000 m za rezultate posamezno in ekipno. Medalje in praktične nagrade je prispeval Javni zavod za šport iz Slovenske Bistrice. Pokale za ekipno razvrstitev pa je prispevalo Šolsko športno društvo Bogdana Krajncja Poljčane. Medalje in praktične nagrade je podeljeval Boštjan Fridrih, atlet, atletski trener in udeleženec poletnih Olimpijskih iger v Sydneyju v Avstraliji.

Od učencev OŠ Anice Černejeve so se najboljše odrezale učenke 7. razreda, ki so osvojile kar prva tri mesta v svoji kategoriji: Anja Lončarič 1. mesto, Iza Ritonja 2. mesto in Anja Goddec 3. mesto. Pri učencih 9. razreda pa je Anej Veilguni osvojil 2. mesto.

Ekipno smo v kategoriji učenke letnik 2004 osvojili 1. mesto (A. Lončarič, I. Ritonja) in v kategoriji učenci letnik 2002 2. mesto (A. Veilguni, T. Sagadin). Skupaj je nastopilo 70 učencev.

Boštjan Stražišar

ATLETSKA OLIMPIJADA

V torek, 4. oktobra, je na atletskem stadionu v Slovenski Bistrici potekala že tradicionalna 32. atletska olimpijada. V sončnem jesenskem dopoldnevu se je preko 400 otrok iz štirih občin (Slovenska Bistrica, Oplotnica, Makole in Poljčane) pomerilo v različnih atletskih disciplinah.

Našo šolo je zastopalo 24 atletov od 5. do 9. razreda. Dosegli smo nekaj odličnih rezultatov in domov prinesli 5 medalj.

Teja Vantur: 3. mesto, skok v daljino, 418 cm

Anej Veilguni: 1. mesto, skok v daljino, 561 cm, 1. mesto tek 60 m, 7,88

Anja Lončarič: 3. mesto tek, 600 m, 2:00,23, 2. mesto, skok v daljino, 405 cm

Boštjan Stražišar

MLADINA IN GORE

V tem šolskem letu so se Neža Rojs, Ajda Ritonja, Žan Strižič in Zal Zanič pod vodstvom mentorice Polonce Doberšek udeležili tekmovanja Mladi in gore.

VAJA EVAKUACIJE

Iskreno se zahvaljujemo PGD Makole za odlično organizirano, strokovno izvedeno

in uspešno vajo evakuacije naših učencev in zaposlenih.

Namen vaje je bil predstaviti učencem, kako ravnati v primeru požara, kako najhitreje zapustiti šolo in kako izgleda samo reševanje iz šole. Za učence je bila vaja zanimiva, saj jih delo gasilcev zelo zanima.

ŠOLA JE DELO – POUČEVANJE IN UČENJE

Radi bi vam še povedali, da smo bili organizatorji likovnih delavnic za učence drugih šol v času simpozija Forma viva Makole, da smo izvedli glasbeno delavnico za glasbene pedagoge Slovenije v Bohinjski Bistrici, da smo bili na rokometni tekmi in še in še. Pa naj ostane to za prihodnjo številko Makolčana.

Ob 140 letnici šolske zgradbe bi se radi zahvalili Občini Makole za urejen šolski prostor in dobre pogoje za delo. Fotografu Milanu Strnadu za veliko pripravljenost dokumentiranja naših dogodkov in vsem društvom ter posameznikom za aktivno sodelovanje v vzgojno-izobraževalnem procesu.

Šoli dajejo dušo učenci in svojemu delu predani učitelji in drugi strokovni delavci, kuharici, hišnik, tajnica, čistilke ... Vsem hvala. Hvala tudi staršem za vso podporo in sodelovanje.

Spoštovane občanke, spoštovani občani!

Kar kane z neba, je treba vzeti;

kar svet nakloni, naj te ne zlomi;

kar sam ustvariš, naprej podariš.

Tako pričeto, tako končano

bo novo leto prav izravnano. (Oton Župančič)

V letu 2017 naj se izpolnijo vse vaše želje, ki naredijo trenutke lepe in ljudi srečne.

Ravnateljica Silvestra SAMASTUR

KNJIŽNI ZAKLADI MALEGA LOVRA

Da so otroci naše največje bogastvo, vemo vsi. Vemo tudi, da so izjemno dojemljivi, radovedni, vedoželjni, da se vse, kar vložimo vanje, vrača. Veseli so vsakega presenečenja, pa naj bo sladko, papirnato, mehko ali kakršnokoli drugačno.

Ker se vsega zgoraj naštetega dobro zavedamo in ker si želimo, da bi knjižnica že v rani mladosti postala kraj dobrih občutkov in pozitivnih vibracij, kar je seveda dobra popotnica za vse življenje, smo v Knjižnici Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica, natančneje v Knjižnici Makole, v sodelovanju z Vrtcem Otona Župančiča Slovenska Bistrica, enota Krtek Makole, in Osnovno šolo Anice Černejeve Makole v letošnjem šolskem letu začeli izvajati pilotski projekt, ki

smo ga poimenovali Knjižni zakladi malega Lovra. Ime se seveda navezuje na našega potujočega knjižničarja Lovra Stepišnika, prav tako pa tudi vsebina projekta, v katerem otroci v skupinah obiskujejo knjižnico skupaj z vzgojiteljico ali učiteljico, se v knjižnici vsakič kaj malega o knjigah in knjižnici naučijo, prisluhnejo pravljici, se pogovorijo s knjižničarko, nato pa v skrivnostno zaprti škatli odnesejo zaklad, ki jim ga pripravi knjižničarka, v učilnico ali igralnico. Čez mesec dni se otroci vrnejo in v knjižnici po pravljici, razgovoru, učenju dobijo drug zaklad z drugo vsebino.

Zakladi vsebujejo leposlovno in strokovno gradivo za različne starostne stopnje in različna področja. Otroci gradivo samostojno ali z učiteljico ali vzgojiteljico pregledujejo, berejo, primerjajo, se o gradivu pogovarjajo in se konec koncev marsikaj naučijo. Vsak zaklad vsebuje zgoščenko z glasbo, ob kateri se otroci sprostijo, plešejo, podoživljajo prebrano ... Tudi kakšno majhno mehko ali didaktično presenečenje, s katerim se lahko poigrajo, nikoli ne manjka v skrivnostni škatli, pa kakšen list z nalogami ali pobarvanka prav tako ne. Skratka – same otrokom zanimive stvari se znajdejo v zakladih.

Kljub temu da smo projekt šele začeli izvajati, že imamo nekaj neuradnih povratnih informacij: učiteljice, vzgojiteljice in otroci so navdušeni in so z veseljem zakladom dodelili poseben prostor v učilnicah in igralnicah.

Mojca PLAZNIK PLAVEC

NAJBOLJ BRANE KNJIGE V KNJIŽNICI JOSIPA VOŠNJAKA SLOVENSKA BISTRICA V LETU 2016

20 najbolj branih knjig za otroke in mladino:

1. Rippin, Sally: BRINA BRIHTA
2. Dahl, Roald: MATILDA
3. Peroci, Ela: MUCA COPATARICA
4. Muck, Desa: BLAZNO RESNO O ŠOLI
5. Suhodolčan, Primož: KOŠARKAR NAJ BO
6. Makarovič, Svetlana: SAPRAMIŠKA
7. Russell, Rachel R.: ZGUBA: DNEVNIK
8. Milčinski, Frane: ZVEZDICA ZASPANKA
9. Rowling, J. K.: HARRY POTTER: KAMEN MODROSTI
10. Kovič, Kajetan: MAČEK MURI
11. Andersen, H. C.: GRDI RAČEK
12. Makarovič, Svetlana: SOVICA OKA
13. Makarovič, Svetlana: KOSOVIRJA NA LETEČI ŽLICI
14. Casalis, Anna: MIŠEK TIP NOČE JESTI
15. Peroci, Ela: MOJ DEŽNIK JE LAHKO BALON
16. Makarovič, Svetlana: PEKARNA MIŠMAŠ
17. Rowling, J. K.: HARRY POTTER: DVORANA SKRIVNOSTI
18. Donaldson, Julia: ZVERJAŠČEK
19. Lindgren, Astrid: RONJA, RAZBOJNIŠKA HČI
20. Suhodolčan, Primož: ŽIVALSKÉ NOVICE

20 najbolj branih knjig za odrasle:

1. Miklavčič, Milena: OGENJ, RIT IN KAČE NISO ZA IGRAČE
2. Woodiwiss, Kathleen E.: ČAS ONKRAJ POLJUBA
3. James, E. L.: GREY
4. Dave, Laura: LJUBEZEN V VINOGRADU
5. Kelly, Carla: LORDOVA PREOBRAZBA
6. Simses, Mary: LJUBEZEN MED BOROVNICAMI
7. Kleypas, Lisa: ODPELJI ME OPOLNOČI
8. Garwood, Julie: GLASBA SENC
9. Caboni, Cristina: TAKO DIŠI LJUBEZEN
10. Nichols, Peter: PEČINE
11. Kenner, Julie: VROČA SKRIVNOST
12. Ashley, Kirsten: ZADNJA ŽELJA
13. Redmerski, J. A.: TRENUTEK PREDAJE
14. Cass, Kiera: ELITA
15. Hawkins, Paula: DEKLE NA VLAKU
16. Roberts, Nora: UKROČENO SRCE
17. Malpas, Jodi E.: OBLJUBLJENA ENA NOČ
18. Sparks, Nicholas: NA PRVI POGLED
19. Dare, Tessa: NE ZAVRNI MARKIZA
20. Quick, Amanda: KRISTALNI VRTOVI

OSMI OBČINSKI PRAZNIK

V Občini Makole smo v začetku meseca obeležili osmi občinski praznik. V nagovoru zbranim na osrednji občinski proslavi se je župan Franc Majcen spomnil preteklega leta in izvedenih projektov.

Poudaril je, da je občina letos uspela kljub pomanjkljivemu financiranju zagotoviti 430.000 evrov investicijskih sredstev, s katerimi so med drugim uredili del lokalne ceste Pečke–Slovenska Bistrica, modernizirali več lokalnih cest, sanirali dva plazova (Rove in Motanje), obnovili prečrpališče in vodohran v Štatenbergu ... » Velikih investicij bo v primerjavi s preteklimi leti manj, vzdrževanja pa več. Ni bilo dovolj na primer samo zgraditi novega vrtca, zdaj je treba zagotoviti tudi pogoje za njegovo delovanje. Občina na letni ravni za predšolsko vzgojo nameni okrog 260.000 evrov ali v

povprečju nad 3.000 evrov na vključenega otroka. Z zmanjševanjem osebnih dohodkov staršev pa se delež, ki ga plačuje občina, nenehno veča,« je poudaril Majcen. Dodal je, da pa se moramo zavedati, da kakovost bivanja ni odvisna zgolj od investicij, ampak tudi od medsebojnih odnosov občanov, razumevanja ... » Pri tem so nam v veliko pomoč številna zelo aktivna društva, ki nam s svojim delovanjem bogatijo in krepijo kakovost življenja v skupnosti. Brez njih si ne moremo zamišljati nobenega dogodka ali prireditve.«

In tudi letošnji nagrajenci v Makolah so tisti, ki so k razvoju skupnosti prispevali in še veliko prispevajo. Najvišje priznanje občine (plaketo) je prejel Milan Sternad za promocijo občine in dosežke na področju fotografije. Priznanji so prejeli Edvard Kolar za aktivnosti pri organiziranju in razvoju planinstva v Makolah ter ljudski pevci Gmajnarji za ohranjanje kulturne dediščine.

Kulturni program so tudi na prireditvi ob občinskem prazniku oblikovali člani Prosvetnega društva Anice Černejeve Makole. Melodije in izbrane besede so prepletali pevci MePZ, recitatorji, violinistka Ajda Pušaver in pianistka Pia Plaznik, vsi člani Prosvetnega društva Anice Černejeve Makole. Da se korak obiskovalcev po zaključnem programu ni prehitro izgubil v noč, pa

so poskrbeli z domačimi dobrotami Društvo gospodinj Makole in Društvo kmetič Ložnica, z odlično makolsko kapljico pa Društvo vinogradnikov Makole.

Mojca VTIČ

Ajda in Pia

MePZ z Ireno in Mladenom

Ela, Tamara, Saša, Jurij, Špela, Mojca, Jasmina

Občina Makole

**Želimo Vam prijeten božično-prednovoletni čas,
da Vam le-ta prinese veliko zdravja,
notranjega miru, družinske sreče in ljubezni,
ki naj traja skozi vse leto.
Z najboljšimi željami stopamo skupaj z Vami v
leto, ki prihaja.**

Srečno po poteh leta 2017!

**Župan Občine Makole
Franc Majcen
Občinski svet
Občinska uprava**

PLAKETO OBČINE MAKOLE JE PREJEL MILAN STERNAD

Njegove fotografije so bile na ogled že na 74 skupinskih in samostojnih razstavah v domačem kraju in širom Slovenije, zanje pa je prejel tudi številne nagrade: prva nagrada Razvojno informacijskega centra Slov. Bistrica leta 2008 za fotografijo Slov. Bistrice, ki je postala razglednica, tretja nagrada RIC Slov. Bistrica leta 2009, prva nagrada za posnetek narave v Prebukovju leta 2010, tretja nagrada za posnetek osebe v Majšperku leta 2010, druga nagrada za posnetek kurenta v Majšperku leta 2011, istega leta prva nagrada Čebelarke Slovenije, leta 2014 tretja nagrada ter 2013 in 2016 druga nagrada ponovno v Majšperku.

Za svoja prizadevanja za prepoznavnost domačega kraja je že prejel priznanje Občine Makole in tudi številna druga priznanja.

Letos pa je Občina Makole podelila Milanu Sternadu za prispevek k promociji Občine Makole in za njegove dosežke na področju fotografije najvišje priznanje, **plaketo Občine Makole**.

Priznanje Občine Makole je prejela skupina pevcev ljudskih pesmi Gmajnarji Etnološkega društva Ložnica

Milan STERNAD se je rodil leta 1947 v Makolah, kjer živi in dela še danes. Svojo osnovno poklicno pot je zaključil in se upokojil, kar pa še zdaleč ne pomeni, da ni aktiven. Že od mladih let se ljubiteljsko ukvarja s fotografiranjem in tako že 50 let ohranja podobe sveta v brezčasnosti fotografije.

Najraje fotografira naravo in pokrajino, kjer domuje, pri srcu so mu stare domačije, viničarije, starejši ljudje, otroci, vse, kar odraža življenjsko pristnost. Tudi skoraj ni dogodka v naši občini, ki ga ne bi ujel v fotografsko oko, kar dopolnjuje še eno izmed njegovih strasti – zbiranje in ohranjanje starih fotografij in razglednic domačega kraja. V njegovih zbirkah se dopolnjuje preteklost s sedanjostjo in se tako ohranja za bodočnost, kar je leta 2015 okronal s fotomonografijo v samozaložbi, ki ji je dal naslov Makole, s podnaslovoma Makole na starih fotografijah in Impresije. Že pred tem pa je izdal knjigo fotografij Po haloških poteh.

S fotografiranjem se resneje ukvarja zadnjih petnajst let. Uveljavil se je kot stalni sodelavec lokalnega časopisa Panorama. Makolskega občinskega glasila si brez njegovih fotografij ne moremo predstavljati. Že od samega začetka sodeluje pri soustvarjanju Mednarodnega simpozija Forma viva Makole, saj je njegov uradni fotograf in tako vsako leto ovekoveči umetnike in nastale skulpture.

Skupina pevcev ljudskih pesmi Gmajnarji, ki deluje v okviru Etnološkega društva Ložnica, obstaja že deset let. Skupina šteje sedem pevcev, igrajo tudi na harmoniko in različna doma narejena ljudska glasbila oziroma zvočila.

OBČINSKA PRIZNANJA

Gmajnarji pojejo pesmi, ki so med ljudmi živele že pred stoletji, posegajo pa tudi po mlajših, ki so po svojem zvenu in besedilu podobne ljudskim. Nastopajo na številnih domačih prireditvah, z veseljem pa se odzovejo na vabila različnih društev iz vseh koncev Slovenije. Poleg nastopov v domačem in širšem okolju se tudi redno udeležujejo območnih revij pevcev ljudskih pesmi in godcev ljudskih viž, kjer dosegajo tudi raven za regijska srečanja. Vsaka nova izkušnja in usmeritev ocenjevalcev in spremljevalcev teh revij jim riše pravo pot za nadaljevanje njihovega dela, zato se vedno znova izpopolnjujejo in še bolj vztrajno brskajo po naši kulturni dediščini, ki se izraža v ljudski pesmi.

Svoje delovanje so okronali že z dvema zgoščenkami, vsi pa so tudi že prejemniki Maroltovih značk, ki jih Javni sklad za kulturne dejavnosti Republike Slovenije podeljuje folklornikom, pevcem ljudskih pesmi in godcem ljudskih viž.

Občina Makole je podelila skupini pevcev ljudskih pesmi Gmajnarji Etnološkega društva Ložnica za uspešno in prizadevno delo pri ohranjanju kulturne dediščine naših krajev **priznanje Občine Makole**.

Priznanje Občine Makole je prejel Edvard Kolar

Edvard Kolar, ki se je rodil leta 1949, je že v otroštvu tekal s hriba na hrib v svojem domačem Štatenbergu, ko se je kot pastir podil za kravami. Ljubezen do narave in vzponi na najvišje strmine so ostali del njegovega življenja vse do danes, zato ni nič nenavadnega, da je že od zgodnje mladosti aktiven planinec, od leta 2000 pa tudi registriran vodnik kategorije A, B in D pri Planinski zvezi Slovenije.

Edvard Kolar je bil planinec, markacist in vodnik Planinskega društva Poljčane – Planinska sekcija Makole od leta 1989 do 2010, od tega leta dalje pa je aktivni član Planinskega društva Makole, ki je bilo tudi z njegovim prizadevanjem ustanovljeno leta 2010.

Je zelo odgovoren vodnik, saj se vedno najprej odpravi na ogledno turo, šele nato se pripravi na vodenje ture ne glede na njeno zahtevnost. Odrasle skupine planincev iz občine Makol in tudi iz drugih krajev je varno vodil po Julijskih in Kamniško-Savinjskih Alpah, po Karavankah in tudi v tujini v različnih vremenskih razmerah, po zahtevnih poteh, po brezpotjih, feratah. S svojimi izkušnjami, z nudenjem občutka varnosti v skalovju, s sproščenostjo in obzirnostjo je zgled mnogim planincem. Uči in vzgaja mlade vodnike, pri vodenju rad pomaga tudi drugim planinskim društvom. Nepogrešljiv je pri vodenju izletov, zahtevnejših tur, planinskih taborov mladih planincev in njihovih staršev v organizaciji Planinskega društva Makole, vodil je smučarske tečaje za mlade planince, skrbi za urejenost planinskih poti po naših krajih, ki jih je trasiral in pomagal tudi registrirati, sodeluje pri čiščenju naših in okoliških planinskih poti. Vse od ustanovitve PD Makole je član upravnega odbora in načelnik markacističnega odseka pri društvu ter aktivni markacist v Meddruštvenem odboru Podravja.

Za uspešno in vsestransko aktivnost pri organizaciji in razvoju makolskega planinstva je podelila Občina Makole Edvardu Kolarju **priznanje Občine Makole**.

Foto: Peter MESARIČ in Marjan MALLY

OGLASI

SVEŽA JAJCA IZ PROSTE REJE

Prosta reja kokoši nesnic

DANIJEL ROTMAN

Varoš 18
2321 Makole
Tel.: +386 40 851 272
+386 31 441 654

Pakirni center: SI 1100

Kakovost: A Razred

ANDREJEV SEJEM V OKVIRU OSMEGA OBČINSKEGA PRAZNIKA

Šošterjevi s suhomesnatimi izdelki

Hajškovi z medom

V okviru občinskega praznika je Turistično društvo Makole v sodelovanju z občino na Andrejevo nedeljo, ko goduje makolski farni zaveznik, tudi letos priredilo tradicionalen Andrejev sejem.

Tako je v Makolah ponovno zadišalo po cimetu, bogato znanje in izkušnje rokodelcev, pridelovalcev in ustvarjalnih posameznikov iz različnih domačih društev in okolice pa se je zrcalilo na ponudbi stojnic. Ob tem so bila v nedeljo odprta tudi vrata doma krajanov, kjer je razstavljal fotograf Milan Sernad, na ogled pa so bile postavljene tudi jedi na temo kolin Društva gospodinj Makole, ki so kot leta doslej priredile razstavo kmečkih dobrot.

Tudi letos je sejemska ponudbo dopolnil bogat kulturni program, ki so ga oblikovali Godci izpod Tinja, Stoperska banda, pihalna godba KUD Janko Živko Poljčane in ljudske pevke Stezice ter skrbniki makolske kulturne dediščine - folklorniki iz PD Anice Černejeve Makole. Slednji so pripravili in tudi prebrali šaljiv razglas, ki pa je tudi letos vseboval zrno resnice. Med drugim so povedali, da se ne gre čuditi, da je ravno Tim Gajser postal svetovni prvak v najmočnejšem motokrosističnem razredu, saj da je lukenj vaju že iz naših cest.

Program Andrejevega sejma je letos nadgradil blagoslov visečega adventnega venčka in prižig prve adventne svečke. Idejo, ki se je porodila v okviru društva, so turističniki uresničili in spletli venček, katerega obseg meri 16 metrov in ki ponosno krasi makolski trg ter naznanja praznične dni.

Mojca VTIČ

ANDREJEVO ŽEGNANJE

Ta dan pa je bila tudi slavnostna žegnanjska sveta maša, kjer smo se priporočili našemu zavetniku svetemu Andreju. Po maši pa so prizadevni člani pastoralnega sveta ponujali čaj, obložene kruhke in raznovrstno pecivo, jedi, ki so jih farani širokosrčno podarili na čast žegnanju in občinskemu prazniku. Pridružili so se jim še člani Društva vinogradnikov s kuhanim vinom in odlično makolsko kapljico, ki so jo prav tako darovali domači vinogradniki. **Vsem darovalcem gre velika zahvala. (H. Kolar)**

PRAZNIČNO

DVOREC ŠTATENBERG SE PREBUJA

Da je hiša brez ljudi in duše le stavba ter dvorec brez življenja le opustel grad, je na otvoritvi razstave Mete Jarc in našega fotografa Milana Sternada poudaril predsednik državnega zbora dr. Milan Brglez. In dvorec Štatenberg je po več letih zapuščenosti vendarle oživel skozi zgodbe.

Tanja Šubelj, ki je skupaj s Florjanom Sušnikom ponovno vdihnila življenje baročnemu dvorcu, se je vsem zahvalila za sodelovanje, še posebej podjetju Impol, ki je omogočilo, da dvorec ponovno bogatijo zgodbe. »Ne moremo vedno samo zahtevati. Če delaš, potem lahko pričakuješ tudi plačilo. Hvala vsem, da naju sprejemate kljub najini drugačnosti. Vendar četudi si drugačen, lahko premagaš ovire,« je poudarila Šubeljeva oziroma grofica Štatenberška.

Predsednik državnega zbora dr. Milan Brglez pa je ob tem spomnil na bogato zgodovino dvorca, na pomen, ki ga je ta imel. Namreč nekdaj je bil dvorec točka srečevanja gospodarstva, politike, športa in kulture. »Imel je svoje življenje vse do takrat, ko ga je opustošila vojna. Danes ponovno pridobiva nekdanjo podobo in slavo. Pregrade in zidovi na nas mečejo skrivnostne sence, polne so pripovedk, zgodb

in bajk. Kot za gradove velja, so te skrite pod debelim prahom zgodovine, odkrijemo jih, če spihamo prah z njih. Na Štatenbergu se danes ponovno povezujeta gospodarstvo in kultura, zdi se, da eno brez drugega ne more, a eno z drugim tudi ne. Vendar slednje ne velja za ta dvorec. Kako bi bil ponosen grof Attems, če bi lahko bil tukaj zraven,« je ob otvoritvi razstave in dveh sob, ki povzemata zgodovino podjetja Impol, povedal dr. Brglez.

A v ospredju ni bil Impol, ki je eden paradnih konjev slovenskega gospodarstva, temveč ljubiteljska slikarka in fotograf, Meta Jarc in Milan Sternad. Meta Jarc iz Šentvida pri Lukovici se je s slikarstvom začela ukvarjati leta 2004. Na njen slikarski razvoj je pomembno vplivala notranja želja po risanju. Kalila se je v različnih ex temporih po Sloveniji, sodelovala je tudi na več samostojnih in skupinskih razstavah. Njen navdih pri ustvarjanju je njeno kozmološko gledanje na svet. Cikel sik Angeli je prikaz tega prepričanja in slikarskega znanja. Angeli, ki jih je postavila slikarka na ogled na Štatenbergu, prikazujejo čas praznovanja človekovega duha, čas ljubezni, miru in luči. Angelom Mete Jarc pa so se na stenah galerije pridružile fotografije domačina Milana Ster-

nada, ki po tematiki spadajo v čas prazničnega decembra in pripovedujejo božično zgodbo. Milan Sternad se že od mladih let ljubiteljsko ukvarja s fotografiranjem in tako že 50 let ohranja podobe sveta v brezčasnosti fotografije. Njegove fotografije so bile na ogled že na 74 skupinskih in samostojnih razstavah v domačem kraju in širom Slovenije, zanje pa je prejel tudi številne nagrade. S fotografiranjem se resneje ukvarja zadnjih petnajst let. Najraje fotografira naravo in pokrajino, kjer domuje, pri srcu so mu stare domačije, viničarije, starejši ljudje, vse, kar odraža življenjsko pristnost. Podobe na platnu in ujete skozi objektiv je na otvoritvi razstave dopolnila še glasba otroškega pevskega zbora OŠ Anice Černejeve Makole, glasbene skupine Gemaj ter Ajde in Boštjana Pušaverja.

Po otvoritvi so se vsi prisotni iz Galerije Attems premaknili v veliko dvorano dvorca, kjer so se ob melodijah, ki jih je iz klavirja izvajala pianistka, družili ob prigrizku, ki so ga pripravili Restavracija Štatenberg in članice Društva gospodinj Makole, in ob kozarčku makolčana Društva vinogradnikov Makole.

Mojca VTIČ

IDI V MAKOLE 2016

Turistično društvo Makole že od leta 2009 skrbi, da je v Makolah vsaj enkrat na leto v ospredju glasba. Ne le turizem, tudi glasba povezuje ljudi in z glasbenimi nitkami dogodka Idi v Makole smo tudi letos skušali povezati ljudi, društvenike.

Poskočni muzikanti

Kljub temu da je dvodnevni glasbeni dogodek v Makolah tradicionalen, skušamo v TD Makole obiskovalcem vedno znova ponuditi dodaten razlog za obisk te prireditve, ki je edina tovrstna v naši občini in zato še večjega pomena za promocijo kraja in tudi bogatitev dogajanja v tem delu Dravinjske doline. Dvodnevni dogodek pod šotorom na igrišču pri OŠ Anice Černejeve Makole se je začel 19. avgusta z veselico s Poskočnimi muzikanti. Po naporni noči, predvsem za člane, je naslednji dan pod šotorom zazvenela glasba skupin Gemaj, Lađarjev in mladega ter perspektivnega ansambla Udar.

Lađari

Tradicionalno prireditev smo letos obogatili, saj smo priredili prvo roštiljado. Na naše vabilo so se odzvali člani TD Zelena dolina Pokošje in ED Ložnica, ekipa Prometne šole Maribor ter skupina z imenom Ekipa, da te skipa iz Zreč.

Dogodek smo po naši oceni in tudi po zadovoljnih obrazih obiskovalcev sodeč uspešno izpeljali. Hvala vsem, ki ste nas obiskali in s tem nagradili naše prostovoljno delo, hvala vsem članom TD Makole, ki so v času dogodka opravili neverjetno delo, velika hvala tudi vsem sponzorjem in donatorjem - Cestnemu podjetju

Ptuj, Komunali Slovenska Bistrica, Antonu Korezu, Občini Makole, podjetju Sagadin, OŠ Anice Černejeve Makole, PGD Makole, Štajerskemu tedniku in Radiu Ptuj, tedniku Panorama, Gostinstvu Štatenberg, Turizmu na kmetiji Pomona.

TD MAKOLE

Tudi Leopold Turk je bil med nami

Prostovoljci na delu

Gemaj

TD MAKOLE V BRDIH

Društveniki za svoje delo nismo nagrajeni z denarjem, temveč se naše plačilo meri v času, ki ga preživimo v dobri družbi. In da smo člani TD Makole dobra družba, smo dokazali ob obisku Brd. Ni nas grelo le sonce, čudoviti razgledi, temveč tudi prijetno razpoloženje in pesem, ki je na poti domov potihnila le, ko smo se odpravili iz avtobusa po trojanske krofe.

Letos nas je pot zanesla v deželo opojnih okusov, ki je ugnezdjena na pol poti med Alpami in Jadranom. Najprej smo se zapeljali do Solkana, kjer se nam je odprl pogled na mogočen Solkanski most, ki je uvrščen tudi na zemljevid svetovnih znamenitosti, saj se po naša z najdaljšim kamnitim lokom na svetu.

Primorska, pokrajina, ki jo je še posebej zaznamovala teža soške fronte, je posejana s spomeniki, posvečenim padlim vojakom. A ti spomeniki niso le spomin na trpljenje in smrt prevelikega števila ljudi, temveč tudi opomin, kakšne grozote povzročata nestrpnost, vojna. Tako smo si v kraju Oslavje, ki je v italijanskem delu Brd, ogledali spomenik, ki je posvečen vojakom, ki so padli v prvi svetovni vojni. V tej mogočni stavbi iz leta 1938 počiva 57.740 vojakov (v glavnem neznanih), padlih v enajstih bitkah, ki so potekale na tem območju med prvo svetovno vojno. Nato smo se podali še v slovensko vas Gonjače, kjer stoji spomenik, posvečen 315 žrtvam druge svetovne vojne. Poleg spomenika stoji razgledni stolp s 114 stopnicami.

Z vrha (majavega) kamnitega stolpa se nam je odprl čudovit razgled na briške griče in strnjene vasi, Alpe in Dolomite, na Furlanijo in vse do morja!

Na naši poti po Brdih smo si ogledali tudi eno najlepših briških vasi Biljano, ki jo zvedavi turisti bolj kot zaradi zvonika oglejskega tipa obiskujejo oziroma obiskujemo, ker se tam snema priljubljena slovenska nanizanka Ena žlahtna štorija. Stara briška vas je namreč ena glavnih lokacij snemanja te serije in tako smo na prijetnem sprehodu skozi vas videli slavno Gostilno Glaž, »Bonifacijevo« cerkev in Tonkin grob.

Med najlepše briške vasi sodi tudi srednjeveška vas Šmartno, kjer prebiva le nekaj več kot 40 vaščanov. Idilična vasica leži na griču, obdana je z obzidjem in obrambnimi stolpi. Sprehodili smo se po ozkih tlakovanih vaških ulicah do mogočne baročne cerkve svetega Martina, po kateri je vas Šmartno dobila ime. Vsestransko okušanje Brd smo sklenili z obiskom sadjarske in vinogradniške kmetije, kjer smo okušali domače marmelade, briško vinsko kapljico in frtalje.

S sončnim zahodom smo se tudi mi poslovili od Brd in se v poznih večernih urah vrnili v domača brda, ki so prav tako posejana z vinogradi, bogata s kulturno dediščino, znanjem vinogradnikov in naravnimi ter kulturnimi znamenitostmi, le da so mnogi manj prepoznana in obiskana.

TD MAKOLE
(Foto: M. Vtič)

OGLASI

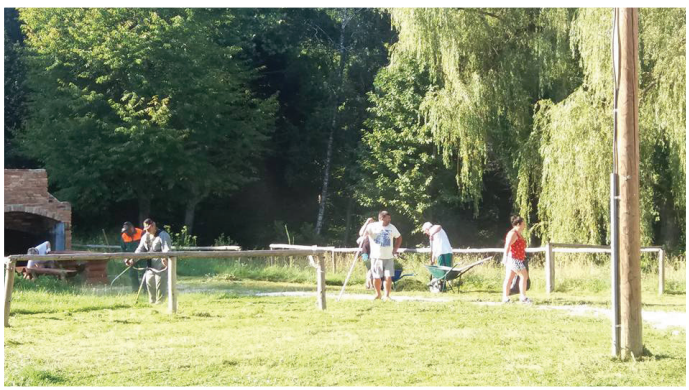
040-465-965

DRUGA POLOVICA SKORAJ ZA NAMI TURISTIČNO DRUŠTVO ŠTATENBERG – PROMOTORJI TURIZMA

Kljub času dopustov v mesecu juliju smo naše člane popeljali na enodnevno kopanje in prijetno druženje v Izolo. To je dan, ko se človek malo ustavi in si vzame čas zase ter za prijeten klepet s prijatelji.

Da pa nismo samo počivali, smo skupaj z člani Moto kluba Attemsi 29. julija izvedli čistilno akcijo v okolici dvorca Štatenberg. Po končanem delu pa smo se skupaj ob dobri hrani in kapljico veselili še dolgo v noč.

Na veliki šmaren, 15. avgusta, smo se, kot že nekaj let zapored, odpeljali na Ptujsko Goro. Ob povratku smo se ustavili pri Radu in Viki Plajnšek, kjer smo se ob dobri kapljici in obilni malici prijetno družili. Bilo je lepo doživetje.

V mesecu septembru smo se na povabilo Turističnega društva Starošinci iz občine Kidričevo udeležili njihove prireditve »Zahvala polju«, na kateri je naša ekipa kuhala »bobov golaž« (krompirjev golaž) in sodelovala na družabnih igrah, kjer smo se odlično odrezali.

Ob sprejemu svetovnega prvaka Tima Gajserja na dvorcu Štatenberg smo člani društva z delom in oddajo vseh naših prostorov prispevali delček k uspešni izpeljavi tako velikega dogodka.

27. september – svetovni dan turizma: Na ta dan se je naše društvo priključilo vseslovenski akciji Turistične zveze Slovenije »Odpiranje zelenih oken«. Namen akcije je približati turizmu širši okolici, posebej pa skrite bisere, ki jih ljudje še ne poznajo. Z akcijo društvo promovira svoj kraj in svoje kulturne in naravne znamenitosti. V ta namen je društvo postavilo v »ZELENO OKNO« Dvorec Štatenberg, ki se je s prihodom našega društva leta 2011 pričel prebujati. V tem času in do danes smo člani s svojim prostovoljnim delom, materialom in sredstvi opravili preko 12.000 prostovoljnih ur. S tem smo dokazali, da se da z malo denarja in obilo dobre volje veliko narediti.

V okno smo dodali tudi sončno uro, ki simbolizira pričetek 10 km dolge poti Forma viva Makole. Tretji pogled v okno je društvo namenilo trgu Makole, ki simbolizira celotno občino Makole. Vsi, ki delajo na področju turizma, od društev do posameznikov, naj bi se znali čimbolj povezati in izkoristiti vse naravne bisere, ki nam jih ponuja naša zelena neokrnjena narava. Samo skloniti se moramo, jih videti in pobrati.

DRUŠTVA

V septembru smo sodelovali v akciji Zlata vrtnica 2016. Pomagali smo pri zbiranju predlogov za najlepše urejeno okolje, od katerih jih je v občini Makole prejelo pet najvišje priznanje "Zlato vrtnico 2016", med njimi je tudi Dvorec Štatenberg (za urejeno notranje dvorišče).

Udeležili smo se sejma nevladnih organizacij LUPA v Ljubljani. Med več kot 120 prostovoljnimi organizacijami je društvo promoviralo turizem Občine Makole. Obiskovalci so pokazali veliko zanimanje, nekateri so se spomnili krajev v Dravinjski dolini, predvsem iz časov, ko je dvorec Štatenberg živel v polni vsebini.

V oktobru, ko je narava že povsem odeta v paletu najlepših barv, smo se člani odpravili na celodnevni izlet v Belo krajino. Popeljali smo se čez Gorjance do Metlike in ob Kolpi do vasice Rim, kjer so nam prikazali postopek izdelave platna. Nadaljevali smo do vasi Radovica, kjer smo prisostvovali pri pouku v šoli Brihtne glave. Pot nas je nato peljala čez navidežno mejo Jugor, kjer smo izvedeli še nekaj zanimivosti o Beli krajini. Izlet smo zaključili v Gostišču Majolka, kjer smo sklenili prijeten dan v veseli družbi.

20. oktobra smo bili gostitelji skupnega sestanka vseh predstavnikov Medobčinske turistične zveze Slovenska Bistrica. Po zaključku sestanka so bili vsi udeleženci povabljeni na voden ogled po dvorcu Štatenberg, po katerem jih je popeljala Tanja Šubelj, ki je s svojim prihodom prinesla v dvorec novo vsebino, ki je opazna že na vsakem koraku.

November, vinotok, mesec, namenjen prazniku vina. Nameravali smo izvesti tradicionalni Martinov pohod, vendar nam vreme ni bilo naklonjeno. Kljub temu nismo vrgli puške v koruzo in opravili blagoslov mošta v prostorih Društva vinogradnikov na dvorcu Štatenberg, nato pa skupaj zaključili v dvorani društva do poznih ur ob dobri kapljici in lepi pesmi.

V tretjem tednu novembra smo izdelovali adventne venčke iz različnih domačih naravnih materialov. Da je delo bilo lepo in dobro opravljeno, je skrbela mentorica Olga Žerak iz Loznice.

Letos smo izvedli miklavževanje malo drugače kot običajno. Nismo obiskovali otrok po hišah, ampak smo vse povabili v Dvorec Štatenberg, kjer smo skupaj pričakali Miklavža v spremstvu parkljev. Pridružil se nam je tudi naš župnik Toni Kmet. Nazadnje smo vse prisotne pogostili in se družili ob prijetnem klepetu.

Ob koncu leta bomo izvedli izlet v Ljubljano, kjer si bomo ogledali božično okrašeni stari del Ljubljane. Odšli bomo na Ljubljanski grad in obiskali številne stojnice ob Ljubljani, kjer prijetno zadušimo po kuhanem vinu in drugih dobrotah. To bo dan prijetnega druženja, ko si vzamemo čas zase in prijatelje ter že začutimo prihod novega leta.

Mir v duši, zdravje v telesu in ljubezen v srcu Vam želimo v novem letu 2017.

Turistično društvo Štatenberg
Štefka SKLEDAR
Foto: arhiv društva

DUH PROSTOVOLJSTVA JE MED MAKOLSKIMI GASILCI IN GASILKAMI ŠE KAKO ŽIV

Lani je prizidek h gasilskemu domu šele dobival podobo, ob letu osorej že potekajo zaključna dela. »V večji meri smo končali prizidek h gasilskemu domu, sedaj moramo urediti še fasado,« je povedal predsednik Prostovoljnega gasilskega društva Vinko Kunej. Gasilstvo že leta presega naloge, ki so vezane le na požarno varstvo. Tako so makolski gasilci usposobljeni za posredovanje ob srčnih zastojih, odzovejo se na pomoč občanom, ko je ogroženo njihovo premoženje, skrbijo za požarno varnost na prireditvah ... V makolskih gasilskih vrstah je tako še vedno prisoten duh, ki je bil prisoten ob ustanovitvi društva, to je duh humanitarnosti in prostovoljstva. In prostovoljstvo se ne kaže samo skozi gasilske dejavnosti, temveč tudi skozi delo in skrb za prostore gasilskega doma. Kot v uvodu omenjeno, je prizidek h gasilskemu domu v sklepni fazi. »Ocene, koliko smo že vložili, ne moremo podati, prav tako verjetno nikoli ne bo mogoče povsem ovrednotiti te investicije. Saj je bilo vloženih ogromno prostovoljnih ur, podarjenega materiala in delovnih ur,« je dejal Kunej, ki se zahvaljuje vsem članom in članicam za vso delo, v imenu društva pa se zahvaljuje tudi vsem občanom in občankam, makolski enoti Vrtca Otona Župančiča Slovenska Bistrica in Občini Makole. A potrebnega bo še veliko dela in tudi sredstev, da bo gasilski dom zasijal v pravi podobi. »Predvidevamo, da bomo potrebovali še kakšnih 40.000 evrov, da v celoti zaključimo ta projekt. Objekt moramo še izolirati, urediti fasado, prizadevamo si, da bi novo fasado nadeli tudi obstoječemu gasilskemu domu. V nadstropju moramo urediti še stranišča, prostore, kjer je bilo do zdaj stanovanje, pa preurediti.«

In ko bo garaža končana, bodo vanjo preselili del opreme, nato pa bodo napeli vse moči za nakup nove avtocisterne. »Ta je stara 15 let. Ne samo starost, problematična je predvsem velikost. Želimo si namreč cisterne s podaljšano kabino, sedaj se lahko v njej peljejo zgolj trije gasilci, prav tako pa trenutno avtocisterna ne nudi dovolj prostora za vso opremo, ki jo potrebujemo.«

Želijo si večjo avtocisterno

In ko govorimo o opremi, naše gasilsko društvo je letos uspelo pridobiti škarje za tehnično reševanje, nabavili so še nekaj manjše opreme, zaščitne rokavice in naročili obleke. Enako kot ustrezna opremljenost je pomembno tudi področje izobraževanja. Tako so se nekateri člani PGD Makole, v skladu s potrebami, letos udele-

žili obnovitvenega tečaja za tehnično reševanje, tečaja za uporabo dihalnih aparatov, dva gasilca pa delata tudi izpit za avtocisterno.

Reševalna vaja v vrtcu

Reševalna vaja v šoli

Septembra so gasilci ponovno skrbeli za varnost najmlajših. »S svojo prisotnostjo smo opozarjali voznike in druge udeležence v prometu, da so se šolarji po poletnih počitnicah ponovno vrnili v šolske klopi. S preventivnimi aktivnostmi smo nadaljevali v mesecu oktobru, v mesecu požarne varnosti in tudi novembra. Organizirali smo dve evakuaciji, in sicer šole ter vrtca. Ob tem smo se udeležili še dveh gasilskih vaj. Odzvali smo se povabilu PGD Poljčane in Gasilske zveze Slovenska Bistrica, slednja je organizirala požarno vajo na smetišču na Pragerskem,« je nekaj aktivnosti izpostavil Kunej. In zakaj je pomembno sodelovanje na gasilskih vajah? Ker se gasilci soočijo z različnimi izzivi in ker so vaje priložnost za učenje, dopolnjevanje znanja, izmenjavo izkušenj. Kot leta doslej so tudi letos pregledali hidrantno omrežje, ki je bistvenega pomena za zagotavljanje požarnega varstva. »Ugotovili smo, da en hidrant ne deluje, saj v njem ni vode, en pa je poškodovan.« Oktobra so se makolski gasilci odpravili na strokovno ekskurzijo na Dolenjsko, kjer pa se niso naužili le kulinarčnih dobrot in lepote krajine, temveč so obiskali tudi prijateljsko gasilsko društvo Štatenberk.

Mojca VTIČ

DOBRODELNI TURNIR

Makolski gasilci so decembra gostili nogometni turnir Gasilske zveze Slovenska Bistrica. Gasilci so ponovno dokazali, da se ne ponašajo le s pogumom, temveč predvsem s srčnostjo in zmožnostjo pomagati sočloveku. Sredstva, zbrana na letošnjem turnirju, bodo makolski gasilci namenili za nakup defibrilatorja.

Kot so pojasnili makolski gasilci, od lanskega leta skupaj z Reševalno postajo nujne medicinske pomoči Slovenska Bistrica izvajajo tudi reševanje ob srčnih zastojih. Ob nujnem primeru reševalna postaja aktivira PGD Makole, ki nemudoma intervenira. »Zavedamo se namreč, da je pri srčnem zastoju vsaka minuta dragocena, oddaljenost reševalne postaje v Slovenski Bistrici pa predstavlja oviro, ki se je mnogi ne zavedajo. Odzivni čas gasilcev reševalcev ob srčnem zastoju je mnogo krajši, običajno prispemo gasilci reševalci PGD Makole na kraj vsaj 15 minut pred vozilom NMP Slovenska Bistrica, s čimer občanom Makol omogočamo večjo možnost preživetja ob morebitnem srčnem zastoju. Operativna enota gasilcev reševalcev je strokovno usposobljena za nudenje prve pomoči ob srčnih zastojih (srčni infarkt, motnje v ritmu ...). Pri svojem delu uporablja tudi avtomatski defibrilator (AED), ki ga je Krajevna organizacija Rdečega križa Makole namenila v javno uporabo in je javno dostopen. Prav zaradi uporabe splošno dostopnega defibrilatorja obstaja nenehna nevarnost, da ob nujni uporabi ta ne bo deloval pravilno. V ta namen smo se, po posvetu z Reševalno postajo Slovenska Bistrica, odločili za nabavo avtomatskega defibrilatorja, ki bo namenjen izključno interveniranju enote gasilcev reševalcev. Nov AED bo tudi kompatibilen z AED-ji reševalcev iz Slovenske Bistrice, kar pomeni, da ne bo potrebno dvojno name-

ščanje aparata. Gasilci reševalci pa bomo natančno poznali stanje AED-ja v uporabi in se bomo lahko zanašali na njegovo brezhibnost,« so pojasnili gasilci.

Zaradi visokih stroškov nabave avtomatskega defibrilatorja so organizirali dobrodelni turnir, ki se ga je udeležilo 10 društev slovenskobistriške gasilske zveze. Čeprav v ospredju ni bil rezultat, so gasilci z enako predanostjo, kot jo kažejo na intervencijah, odigrali tudi nogometne tekme na turnirju. Skalpel so tudi letos vzeli domači gasilci, ki so v sestavi Borut Šket, Tilen Kopše, Niko Hajšek, Andrej Kotnik in Denis Jančič pometli s konkurenco, pokal za drugo mesto so osvojili člani PGD Kebelj in tretje mesto PGD Videž. Po koncu tekmovanja je kapetan makolskih gasilcev Tilen Kopše dejal: »V ospredju je bilo druženje gasilcev in humanitarna nota. S pomočjo sponzorjev in gasilskih društev smo uspeli zbrati več kot 1000 evrov, s tem pa smo naredili velik in pomemben korak k nakupu defibrilatorja, katerega cena se giblje od 1500 evrov dalje. Hvala vsem, ki ste nam na kakršenkoli način pomagali.« Zbrane gasilce sta nagovorila tudi župan Franc Majcen in poveljnik Gasilske zveze Slovenska Bistrica Franc Stopar. Slednji je o dodatnih nalogah gasilcev, ki ne pomagajo le pri varovanju premoženja ob naravnih nesrečah in požarih, temveč so klicani na pomoč tudi ob srčnih zastojih, dejal: »Gre za veliko dodatno obvezo in še večjo odgovornost. Vsa društva zveze so opremljena z defibrilatorji in tudi usposobljena za rokovanje z njimi. Pomen defibrilatorjev in znanje gasilcev pa so že številni preizkusili na terenu.«

Mojca VTIČ

DRUŠTVO VINOGRADNIKOV MAKOLE – OD REZI DO MARTINOVANJA

Marec – Mojstri rezači pri delu

Vsaj tri trse je treba obrezati za svete Tri kralje, predolgo pa naši vinogradniki ne odlašajo tudi s preostalimi trsi, potomko stare trte pa so že po tradiciji obrezali na gregorjevo. (H. K.)

April – V pričakovanju ocen lanskega letnika

Naša vina so spet dobila odlične ocene, kar potrjuje pridnost in strokovnost vinogradnikov oziroma kletarjev. (H. K.)

Junij – Zelena dela

V župnijskem vinogradu so vinogradniki utrjevali in nadgrajevali svoje znanje in izkušnje pod strokovnim nadzorom. **(H. K.)**

Avgust – S klopotanjem in drdranjem nad škorce in vrabce

Klopotec vinograde varuje pred tatinskimi škorci in vrabci, žal pa klopotanje šestih krakov klopotca ni zmoglo grozdja obvarovati pred boleznimi. »Letos smo imeli kar nekaj težav s peronosporo in oidijem, so ju pa naši vinogradniki uspešno zatrli. Žal pa je določene vinograde na našem koncu v začetku avgusta prizadela toča, ki je ponekod vzela polovico pridelka,« je ob postavitvi klopotca povedal predsednik Društva vinogradnikov Makole Ivan Skledar. O rasti potomke stare trte pri cerkvi sv. Lenarta v Makolah pa je povedal: »Skrbnik Franček Kolar je dejal, da bo pridelek dober. Lani smo prvič trgali, letos bomo letnik ustekleničili.«

Makolski vinogradniki so klopotec postavili dan pred praznikom Marijinega vnebovzetja, ko so tudi podelili diplome s 26. ocenjevanja vin. »Podelili smo 54 zlatih in 12 srebrnih priznanj. Vinogradniku je vsekakor v zadovoljstvo, ko prejme priznanje, obenem je ocena z ocenjevanja tudi pokazatelj, kako uspešen si pri delu v vinogradu in kletarjenju. Vsekakor pa je k dobrim ocenam in številu žlahtnih priznanj pripomoglo tudi znanje vinogradnikov, ki ga redno nadgrajujemo s predavanji,« je še dodal predsednik društva. **(M. V.)**

Oktober – Trgatev

Potomka stare trte je tudi letos v zavetju cerkvice svetega Lenarta odlično obrodila in dozorela. Folklorniki so opravili trgatev po stari šegi. **(H. K.)**

November – Martinovo – krst in blagoslov

Sveti Martin je mošt spremenil v vino, folklorniki so ga »krstili«, nato je sledil blagoslov, sedaj pa vino dozoreva pod budnim očesom članov Društva vinogradnikov Makole, zanj bo po svojih močeh skrbel tudi »boter« župan. **(H. K.)**

Foto: Hinko Pušaver

KULINARIČNA DEDIŠČINA

Včasih so bile koline za družino težko pričakovan praznični dan. Na dan, ki so ga določili za zakol prašiča, so vsi družinski člani poprijeli za delo, tudi otroci, ki so prašiča držali za rep, saj bi drugače lahko ušel. Gospodinja je poskrbela, da na ta dan ni manjkalo dobrot na mizi, gospodar pa je pripravil vse ostalo za nemoten potek tega kmečkega praznika. Na koline so bili povabljeni sorodniki in sosede, ves dan je bilo v hiši veselo razpoloženje, veliko se je jedlo, tudi kozarček ni smel biti prazen, po večerji pa se je pripovedovalo zanimive dogodivščine, zapelo, marsikje tudi zaplesalo.

Kljub spreminjanju običajev in prehranskih navad pa so koline na podežlju še danes med večjimi hišnimi prazniki. V dediščini slovenske prehranske kulture predstavljajo koline zares veliko bogastvo. Samo osnovnih izdelkov, ki smo jih znali in jih še znamo v Sloveniji narediti iz prašiča, je krepko čez petdeset. Znotraj vsake skupine je cela vrsta lokalnih in regionalnih receptur, izvedb, načinov prekajevanja in sušenja. Med vrhunce kulinarskega znanja sodijo kranjska klobasa, kraški pršut, prekmurska šunka, savinjski želodec, zasavske jetrnice, meso iz »tünke«, kašnate klobase, krvavice, zaseka. To je le nekaj izdelkov, ki so se nam kot dediščina ohranili do danes. Vsaka vas, vsak kraj, tako rekoč vsako gospodinjstvo pa je razvilo svoje posebnosti pri sestavi izdelkov, uporabljenih začimbah in načinih uporabe mesa.

Ko smo se članice Društva gospodinj dogovarjale, katere jedi naj razstavimo ob letošnjem občinskem prazniku na Andrejevem sejmu, smo se po številnih predlogih končno odločile za jedi, ki so jih nekoč, marsikje pa jih še danes postavljajo gospodinjke na mizo na „furežni dan“, od prvega jutranjega šilčka slivovke, do slivovega kompota in

orehove potice, ki je na mizi ves dan. Tako kot ima vsak kraj pri kulinarskih izdelkih svoje posebnosti, tako je tudi z jedmi, ki se postavljajo na mizo, ko so pri hiši koline. Prav zaradi teh posebnosti je trajalo kar nekaj časa, preden smo se gospodinjke odločile, katere jedi bomo postavile na ogled. Furežni jedilnik je končno izgledal takole:

- Zajtrk: šilce žganja, lipov čaj, potica
- Malica: kislata repa, pražena jetrca, pečenjak iz krvi, klobasa od lanskim kolin
- Kosilo: kislo zelje, pražena jetrca, mehka rebrca, celi krompir, jajčni hren
- Malica: košček pečenke, košček pečene klobase za pokušnjo, kisle kumarice
- Večerja: hrlišova juha z rezanci, hrbitišče, kislo zelje, mrežna pečenka, pečena rebrca, kašnata klobasa, praženi krompir, solata, kompot iz suhih sliv in mošančk, triet (posušene rezinice belega kruha ali žemljic prelijemo s kuhanim vinom, v katerem je pol vode – ni za otroke), potica, vino

Jedi, ki jih je Društvo gospodinj Makole na andrejevo postavilo v domu krajanov na ogled, kažejo, da cenimo našo kulinarčno dediščino, da želimo, da se jedi, ki so značilne za naše kraje, ponujajo obiskovalcem naših krajev in da se ohranijo za bodočnost.

Erna, Dragica in Marica

Na Andrejevem sejmu je naše društvo ponujalo obiskovalcem bogato jesensko enolončnico z domačim kruhom, na stojnici je bil na voljo različen domači kruh, pa potice, rezanci in drobno pecivo.

Helena KOLAR

PODEŽELJE JE DVA DNEVA BIVALO NA GRAJSKEM DVORIŠČU

Bogata dediščina kmetijstva in turizma ter mesta in podeželja se je letos že 20. leto zrcalila na Podobah bistriških domačij. In kaj je organizatorjem (Medobčinski turistični zvezi, slovenskobistriški enoti kmetijskega zavoda, Ric in Tic Slovenska Bistrica) sporočil župan Ivan Žagar? Naj držijo to smer in malo pospešijo, pa bo.

V okviru prvega dne bistriških podob je bila izvedena okrogla miza o novi shemi kakovosti, društva ter posamezniki so pripravili de-

lavnice za vrtčevske otroke in osnovnošolce z Bistriškega, vrata pa je odprlo tudi pet kmetij. Tako se je na grajskem dvorišču vrtelo lončarsko vreteno, izdelovale so se piščali in lončeni basi, zadišalo je po pečenem kruhu, obujeni so bili običaji ... In znanja, ki jih ohranjajo rokodelci in društveniki, je okusilo in spoznalo več kot 1500 otrok in mladostnikov.

Kar se Janezek nauči, to Janez zna.

Grajska tržnica z domačimi dobrotami in tokrat še s predstavitvami turistične ponudbe na Bistriškem je zaživela naslednji dan v soboto, 10. septembra, ko so bila podeljena tudi priznanja za najbolj-

še kruhe in potice. Bistriške gospodinje so prejele pet bronastih, 17 srebrnih in 15 zlatih priznanj za kruhe ter pet bronastih, osem srebrnih in osem zlatih priznanj za potice. »Večina izdelkov je bilo zelo kakovostnih, izločena sta bila le dva kruha in ena potica. Vsi ostali so zadostovali kriterijem za prejem najmanj bronastega priznanja. Med kruhi je bilo še posebej veliko zares dobrih izdelkov in zato tudi toliko zlatih priznanj,« je povedal Srečko Rajh iz slovenskobistriške enote ptujskega kmetijskega zavoda. Med nagrajenimi sta bili tudi dve naši občanki, in sicer **je zlati priznanji za beli in črni kmečki kruh prejela Milena Jančič, Marija Krošel pa je za domači pšenični kruh prejela srebrno priznanje.**

V soboto so priznanja prejela tudi turistična društva z Bistriškega, ki so se pomerila na tradicionalnih igrah turističnih društev. Največ spretnosti v hoji po colekih, lovljenju žogic s košem in travniškemu smuku z lesenimi smučmi so pokazali člani TD Zelena dolina Pokošje, priznanje za drugo mesto so prejeli člani Turističnega društva Viničar. Po neizprosnem boju s TD Cokla Tinje v vlečenju vrvi se je med trojico najbolj spretnih uvrstilo TD Makole.

Mojca VTIČ

Foto: Nives VANTUR

KUD FORMA VIVA MAKOLE – TURISTIČNA SEKCIJA VABI NA 14. TRADICIONALNI BOŽIČNO NOVOLETNI POHOD Z BAKLAMI PO POTI FORMA VIVE MAKOLE.

Zborna mesto bo na trgu v Makolah v petek, 23. 12. 2016, ob 17.00!

- Vse skulpture v centru Forma vive v parku skulptur Dežno bodo osvetljene.
- Na zbornem mestu in na cilju pohoda vas čaka kuhano vino in topel čaj.
- Na cilju pohoda v parku skulptur Dežno pri Galeriji Dvoršak bo poskrbljeno za zabavo in prijetno druženje.
- Najmlajše pohodnike bo pozdravil božiček v spremstvu palčkov in živalic.
- Bogat darilni srečelov z dobitki – umetniške slike slikarjev likovne sekcije KUD Forma viva Makole
- Po poti vas bodo spremljali vodniki: Marjan Kaučič, Silvestra Samastur in Marjan Verovnik.

V programu sodelujejo: člani dramsko recitacijske sekcije KUD Forma viva Makole Tajda in Emina Dvoršak, Danijela Dacinger, Danica in Silvo Safran. Najmlajši se bodo lahko pokazali v deklamiranju, plesu, pevskem ali glasbenem nastopu.

**S SEBOJ PRINESITE DOBRO VOLJO IN BAKLE. ZA VSE OSTALO BOMO POSKRBELI MI.
PRIDITE IN DOŽIVITE, NE BO VAM ŽAL! ŽELIMO VAM LEP BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO 2017!**

Donatorji: KUD Forma viva Makole, člani likovne sekcije KUD Forma viva Makole, Galerija Dvoršak in trgovina Plod, d. o. o.

DRUŠTVA

NEUTRUDNO DELO PRINAŠA SADOVE

KUD Forma viva Makole neutrudno deluje skozi vse leto. Prav gotovo posvečajo največ časa pripravam in izvedbi mednarodnega simpozija, a pri tem ne zanemarjajo tudi delovanja petih sekcij, ki so svoje programe v celoti realizirale. V društvu menijo, da je pa vendarle potrebno izpostaviti nekatere prireditve. Največji zalogaj je bil tudi letos simpozij, saj so potekale priprave, prireditve, razstave, razpisi in sama izvedba vse od januarja do septembra.

V sodelovanju z Občino Rače Fram in Čebelarским društvom Rače so maja v Galeriji pri babici Mimi pripravili razstavo 18 slikarjev na temo Čebela.

Maja je v Račkem gradu KUD FV sodeloval v programu prireditev 14. praznika slovenskih čebelarjev.

Konec maja so izpeljali 13. tradicionalni majski pohod po poti Forma vive.

Milan, Ivan, Ervin, Silvija, Branko

16. avgusta je bila v sklopu prireditev 14. mednarodnega simpozija v Anini galeriji v Rogaški Slatini otvoritev razstave slik slikarjev Silvije Verovnik in Ervina Dvoršaka, skulptur kiparja Ivana Dvoršaka, znamk filatelista Branka Petana in fotografij fotografa Milana Sternada. Otvoritev razstave so popestrili s kulturnim programom, v katerem so se predstavili člani dramsko recitacijske sekcije kuda.

Vlasta Nussdorfer med obiskovalci razstave

Župana Rogaške Slatine in Makol

Naslednji dan so postavili vsakoletno pregledno razstavo slik likovne sekcije v domu krajanov v Makolah.

Konec avgusta je bila v Galeriji pri babici Mimi v Račah predstavitev 14. simpozija in otvoritev slikarske razstave s kulturnim programom dramsko recitacijske sekcije.

Septembra so uspešno izvedli 14. mednarodni kiparsko slikarski simpozij, kjer je sodelovalo 32 kiparjev in slikarjev iz treh držav.

Turistična sekcija je oktobra v sodelovanju z Galerijo Dvoršak izpeljala 13. oktobrski pohod po poti Forma vive.

Vse pa je že pripravljeno za 13. božično-novoletni pohod z bakla-

Danijela in Milan

mi po poti Forma vive s prihodom božička in obdaritvijo otrok na cilju v parku skulptur na Dežnem.

Da je društvo tudi letos izpeljalo vse prireditve po programu, gre zahvala vsem sekcijam. S svojim prizadevanjem so pripomogli k ugledu društva tudi v širšem slovenskem prostoru. Zahvaljujejo se Občini Makole in županu Francu Majcnu za pomoč v moralnem, organizacijskem in finančnem smislu pri izvedbi simpozija in ne nazadnje vsem krajanom, ki so kakorkoli pomagali društvu.

Po letnem poročilu društva zapisala Helena Kolar

14. mednarodni simpozij Forma viva Makole 2016 PRVA NAGRADA SRBSKEMU KIPARJU

Ivan Jeremić je ugledni srbski kipar, ki je na 14. mednarodnem simpoziju Forma viva Makole (od 1. do 10. septembra) osvojil prvo nagrado. Sodelovalo je pet kiparjev iz dveh držav in 27 slikarjev iz treh držav.

Jeremićeva kamnita skulptura z naslovom Kompozicija je navdušila strokovno komisijo, ki je med drugim zanjo zapisala, da je »avtor v minimalistični maniri obdelal kiparski blok v nekakšnem simboličnem smislu, zato skulptura deluje kot izčiščena reliefna podoba s precizno obdelavo«.

Ivan Jeremić

Sodelovali so še kiparji Branko Raspet, Veljko Zejak iz Postojne, Lucia Žitnik iz Maribora in Franci Černelč iz Bistrice ob Sotli. Slednji je skulpturo Zdrav duh v zdravem telesu ustvaril v Majšperku. Splošna ocena strokovne javnosti je bila, da so vse novo nastale skulpture vrhunski dosežki kiparstva.

Na enodnevni slikarski koloniji je 27 udeležencev iz Srbije, Turčije in Slovenije ustvarjalo na prostem in organizatorjem podarilo vsak po eno umetniško delo, izmed katerih je strokovna komisija s posebnim priznanjem nagradila Leandra Fužirja, Toneta Voduška in Ervina Dvoršaka. Simpozij je pritegnil pozornost širše javnosti tudi zaradi udeležbe varuhinje človekovih pravic Vlaste Nussdorfer na zaključni slovesnosti pred galerijo Dvoršak na Dežnem, na kateri sta bila slavnostna govornika še župan Občine Ma-

Branko Raspet

Veljko Zejak

Lucia Žitnik

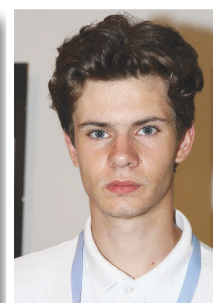
Franci Černelč

Leander Fužir

Slika T. Voduška

Ervin Dvoršak

kole Franc Majcen in ravnateljica OŠ Anice Černejeve Makole Silvestra Samastur.

Uspešni predstavitvi letošnjega simpozija sta potekali tudi v Rogški Slatini in na Podovi v Občini Rače – Fram. Hkrati pa so se že pričele priprave na jubilejni, 15. mednarodni simpozij, ki bo prihodnje leto zadnji v takšni izvedbi. Novembra leta 2017 načrtujejo ponatis dopolnjene monografije in svečano akademijo ob 15. obletnici ustanovitve KUD Forma viva Makole.

»Knjiga zgodovine makolskega simpozija se počasi zapira,« sporoča Ivan Dvoršak, predsednik kuda. »Svoje poslanstvo smo uresničili, prišli smo do cilja, postavili smo temelje, na katerih bo lahko graditi.«

DRUŠTVA

POROČILO O IZVEDBI 14. MEDNARODNEGA KIPARSKO SLIKARSKEGA SIMPOZIJA FORMA VIVA MAKOLE 2016

Uradna otvoritev simpozija, ki jo je obogatila skupina Mak Prosvetnega društva, in sprejem umetnikov pri županu naše občine

14. mednarodni simpozij je potekal od 1. do 10. septembra 2016. Na njem je sodelovalo 5 kiparjev iz dveh držav in 27 slikarjev iz treh držav. Simpozij je v vsej svoji obsežnosti v celoti uspel, tako organizacijsko kot tudi vsebinsko. Kot posebnost simpozija lahko zabeležimo tudi v letošnjem letu širitev na sosednje občine, kar prinaša še večjo odmevnost, vrednost in prepoznavnost. V občinah, kjer smo se s kiparji, programi in razstavami tako ali drugače pojavljali, se čuti močno podpora simpoziju.

Zaključek pri Galeriji Dvoršak s številnimi nastopajočimi in gosti

Rdeča nit simpozija je bil kot vedno umetniški kiparsko slikarski del in prav na tem mora biti poudarek tudi v bodoče. To pomeni tudi gostovanje kiparjev in slikarjev na mednarodnem in vedno višjem umetniškem nivoju. Iz leta v leto se ta želja dopolnjuje in lahko rečemo, da je prav v tem smislu letošnji simpozij dosegel zavidljivo umetniško vrednost nastalih umetniških del ob sicer skromni mednarodni udeležbi in majhnem številu kiparjev. Dosegli smo, da nas v državi že lahko vodijo kot prvo in največjo še živčo forma vivo v Sloveniji. Tudi po številu razstav na prebivalca smo na prvem mestu v Sloveniji. Pojavljamo se na raznih spletnih in v medijih, kar tudi pomeni vedno večje zanimanje turistov in ljubiteljev umetnosti za naš kraj. Prav to smo lahko opazili po zaključku letošnjega simpozija, ko skoraj ni

bilo vikenda, da se v Makolah ne bi pojavil avtobus turistov oziroma pohodnikov. Seveda bo treba na področju ponudbe in vodenja turistov v Makolah še marsikaj urediti, zato pa seveda ni pristojno le naše društvo. Prireditve v času simpozija in pred njim so bile prav tako odmevne in medijsko podprte, za kar gre velika zasluga Bojanu Siniču. Bile so zelo dobro obiskane, kar tudi potrjuje pravilno naravnost našega dela. Letošnji simpozij in razstavo v Rogaški Slatini je obiskala tudi varuhinja človekovih pravic Vlasta Nussdorfer, ki je bila tudi častna gostja simpozija. Lahko pa smo zadovoljni tudi z dobrim obiskom ljubiteljev takšnih prireditev. Verjamem, da je bil tudi letošnji simpozij predvsem za člane organizacijskega odbora naporen in stresen, predvsem zaradi finanč-

nih težav, vendar verjamem tudi v to, da smo prihranili še kaj moči in dobre volje za zadnji 15. jubilejni simpozij in svečano akademijo, ki nas čaka prihodnje leto. Vsem, ki so kakorkoli prispevali k izvedbi letošnjega mednarodnega simpozija, se iskreno zahvaljujem z željo, da ostanejo pripadni Kulturno umetniškemu društvu Forma viva Makole, simpoziju in s tem tudi našemu kraju. Knjiga zgodovine makolskega simpozija pa se počasi zapira. Prav je tako, svoje poslanstvo smo uresničili, prišli smo do cilja, postavili smo temelje, na katerih bo lažje graditi dalje. Morda bomo nadaljevali tudi mi, v drugačni obliki, skrajšani in zmanjšani verziji sedanjih simpozijev, z drugim imenom.

**KUD FORMA VIVA MAKOLE
Ivan DVORŠAK**

PRIZNANJE TURISTIČNE ZVEZE SLOVENIJE JE PREJEL TUDI JOŽE KOVAČIČ

Turistična zveza Slovenije je oktobra letos v Radencih med drugim podelila priznanja zveze najzaslužnejšim društvenim delavcem. Med dobitniki priznanj je tudi Jože Kovačič, dolgoletni predsednik TD Makole.

Za priznanje Turistične zveze Slovenije ga je predlagala Medobčinska turistična zveza Slovenska Bistrica, ki je zaznala dolgoletni trud in delo Jožeta Kovačiča na področju turizma. »Jože Kovačič je aktivni član Turističnega društva Makole že nekaj manj kot desetletje. Z aktivnim sodelovanjem v turizmu je prišel že 20 let na-

zaj, in sicer kot član Vinogradniškega društva Makole, v katerem je dva mandata opravljal funkcijo predsednika sekcije za promocijo in razvoj turizma. Ob ustanovitvi kiparskega simpozija Forma viva Makole je postal predsednik sekcije za turizem. Na pobudo g. Kovačiča ter na željo krajanov je bilo v letu 2007 ustanovljeno turistično društvo Makole. Njegovo delo se zdaj nadaljuje s članstvom v upravnem odboru, kjer skrbi za dobro organizacijo vseh prireditev društva ter za boljšo prepoznavnost kraja,« so zapisali v obrazložitvi.

Med dobitniki priznanj Turistične zveze Slovenije 2016 je tudi naš Jože

Turistično društvo Makole se Jožetu Kovačiču iskreno zahvaljuje za vso vloženo energijo v razvoj turizma in turistične ponudbe Makol. »Ravno Jože Kovačič je oral ledino s prireditvami, ki so postale prepoznane tako med domačini kot občani sosednjih občin, sodeloval pri ponovnem odprtju Rudnika Šega, ureditvi prostorov TD Makole in še številnih drugih dogodkih in aktivnostih. Hvala,« so zapisali v TD Makole.

Mojca VTIČ
Foto: Iztok PIPAN

NAJ NAS PESEM POVEZUJE

Etnološko društvo Ložnica že dobrih 10 let v prvi vrsti skrbi za to, da se tako snovna kot duhovna kultura iz preteklosti ohranja v današnji čas in za prihodnost. V številnih sekcijah se združujejo pevci ljudskih pesmi in godci ljudskih viž, ljubiteljski igralci, zbiralci stare kmetijske mehanizacije, društvo ohranja stare ljudske običaje, šege in navade. Ena izmed njihovih tradicionalnih prireditev Naj nas pesem povezuje vsako leto v prazničnem decembru napolni dvorano doma krajanov v Makolah in nič drugače ni bilo letos. Pevci ljudskih pesmi in godci ljudskih viž Etnološkega društva in gostujočih društev so med poslušalce prinesli praznično decembrsko vzdušje.

Helena Kolar

DRUŠTVA

FOLKLORNIKI SO PONESLI NAŠO KULTURO NA HRVAŠKO

Folklorna skupina Prosvetnega društva Anice Černejeve Makole je bila na dvodnevem gostovanju (9. in 10. julija 2016) na Mednarodnem folklorinem festivalu »Folkofonija 2016« na Hrvaškem. Prvi dan je bil v Koprivnici sprejem tujih folklornih skupin ter predstavitev v noši z državno zastavo in dva nastopa na Gala etno večeru tujih folklornih skupin v dvorani Domoljub. Po nastopu je bila skupna večerja in druženje vseh sodelujočih skupin. Po prijetnem druženju je skupina z avtobusom in vodičem nadaljevala pot do Varaždina, kjer smo prenočili v Dijaškem domu srednješolskega centra.

Drugi dan dopoldan je bil organiziran ogled kulturnih znamenitosti Varaždina. Popoldne je sledil sprejem pri županu županije v mestni hiši Varaždina, pod katero spada 20 občin. Tam je bila predstavitev enega para v noši in vodje vsake skupine z državno zastavo. Vsaka skupina se je predstavila, od kod prihaja, kakšna je njihova dežela, kultura, prebivalstvo, gospodarstvo, nato je sledila izmenjava daril in zahvala gostitelju festivala. Sledile so priprave na večerni nastop za Gala večer tujih folklornih skupin na Kapucinskem trgu Varaždina. Pred nastopom je bila povorka vseh nastopajočih skupin po ulicah mesta in sprejem tujih skupin na Kapucinskem trgu. Na velikem odru je bila predstavitev vseh sodelujočih skupin z državno zastavo. Potem se je nadaljeval festival »Folkofonija 2016«, ki ga je spremljala tudi hrvaška televizija. Vsaka skupina se je predstavila z dvema koreografijama.

Makolski folkloristi smo z nastopom navdušili gledalce. Na koncu prireditve je organizator povabil vse nastopajoče skupine skupaj na oder ter jim podelil darila in zahvale za udeležbo na festivalu. Za zaklju-

ček festivala smo vsi nastopajoči zaplesali z gledaci skupni ples iz varaždinskega območja. Neglede na narodno pripadnost je bil ples za vse posebno doživetje. Po končanem festivalu je ponovno sledilo druženje, tokrat v prostorih varaždinske folklorne skupine v kulturnem centru Varaždina. Domov smo se odpravili v poznih večernih urah z lepimi spomini. Folklorna skupina je po upešnem gostovanju v tujini dobila ponovno dodatno energijo za svoje delovanje.

Lepo doživetje je bila tudi poroka naših folklornikov Mateje Vouk in Nejca Zupanca v Zeleni dolini v Stopercih in preža na poroki bivše plesalke Marte Blažič in Mateja Kuglerja v Draži vasi. V domu krajanov Makole pa smo na abrahamovo pot pospremili Zdenko Kovačič.

Letos je bila dobra letina, zato smo Društvu vinogradnikov ponovno pomagali obrati pridelek potomke stare trte pri cerkvi sv. Lenarta. Na Martinovo nedeljo pa smo na trgu krstili mošt.

Zelo uspešni so bili letos folklorni godci, saj so bili izbrani na regijsko srečanje, ki je bilo v Ormožu.

Folklorni godci in pevci smo se novembra udeležili srečanja pevcev ljudskih pesmi in godcev ljudskih viž v Šempasu pri Novi Gorici. Na Primorsko smo se odpravili skupaj z ljudskimi pevci Gmajnarji in pevskami Stezice. V Šempasu nas je sprejel makolski rojak Srečko Kamenšek. Za dobrodošlico so nas pogostili z mortadelo in žganjem. Po nastopu smo bili ob skupnem druženju ponovno pogoščeni, da je bila v poznih večernih urah pot domov lažja in prijetnejša.

Folklorniki vsako leto sodelujemo na Andrejevem žegnanju in na Andrejevem sejmu. Tudi letos smo si nadeli praznične noše, saj je to praznik našega farnega zavetnika sv. Andreja. Pred mašo smo v zvoniku pritrkavali, po žegnanjski maši smo zagodli in zaplesali, nato pa je sledil še razglas, ki je bil nekoč edini vir obveščanja, danes pa je zanimivo ohranjanje običajev, ki je med obiskovalci vedno lepo sprejeto.

Strokovni vodja FS Franc SKLEDAR

NA POROKI V ŠKOFJI LOKI

MePZ je zbor različnih generacij, od osnovnošolcev, srednješolcev, študentov, zaposlenih in upokojencev. Druži nas veselje do petja in nova doživetja. Nastopamo na skoraj vseh proslavah v občini Makole, na revijah, pripravljamo tudi rojstnodnevna presenečanja.

Letos smo se udeležili tudi poroke pevke zbora Urške, hčere Irene in Mladena, zborovodij MePZ. Priredili smo ji prijetno presenečenje, tako da bo dogodek ostal nepozaben za zbor in za nevesto.

Lojzka JUS

OBČINSKO PRIZNANJE MAKOLSKEMU PLANINCU

»Čeprav je planinstvo eno najbolj razširjenih dejavnosti, mnogokje vzbuja premalo pozornosti. Žal le malo planinskih društev svoje najzaslužnejše člane predlaga za občinska priznanja, pa čeprav si to zaslužijo. Makolska občina je še mlada, prav tako njeno planinsko društvo, ki pa se skupno z občino uspešno razvija, hkrati pa ne pozabi na svoje zaslužne člane, kot je Edi Kolar.« S temi besedami je začel svoj članek Marjan Mally v svoji zadnji Planinski Panorami. Makolski planinci smo ponosni, da imamo v svojih vrstah takšnega vodnika in marčacista, kot je Edi Kolar.

Čestitamo, Edi! (Foto: M. Mally)

V Planinskem društvu Makole so bili zadnji meseci v letu posvečeni izobraževanju. Naša nova vodnica Polonca Doberšek se je vrnila iz izobraževalnega centra v Bavšici, kjer je potekalo intenzivno izobraževanje planinskih vodnikov. Pri zaključevanju pripravništva sta ji bila v oporo mentorja, naša vodnika Edvard in Jožica Kolar, sodeloval je tudi Marjan Mally. Polonca je uspešno zaključila pripravništvo, društvo pa je pridobilo zelo potrebnega tretjega vodnika. Makolski planinci bodo imeli sedaj na voljo več pohodov. Polonca pa že razmišlja o napredovanju in pridobitvi nove kategorije v vodništvu.

(Foto: H. Novak)

S tečaja Mentor planinske skupine, ki je prav tako potekal v planinskem učnem središču Bavšica, sta se vrnila tudi Špela in Saša Pušaver. Mladi mentorici bosta skrbeli za naše najmlajše planince.

Zelo uspešna skupina **Ciciban planinec** je v vrtcu Makole, kjer delujeta nepogrešljivi in požrtvovalni planinski mentorici Irena Kamenšek in Dragica Žnidar. Skupini **Ciciban planinec** z mentorico Zlatko Rebernak in **Mladi planinci** z vodnico Polonco Doberšek uspešno delujeta na Osnovni šoli Makole. Sodelovali so na tekmovanju Mladina in gore. Zahvaljujemo se mentoricama za njuno prostovoljno delo, za strokovnost in za skrb za najmlajše planince.

(Foto: P. Doberšek)

Letos smo osvojili kar 15 vrhov, vsi vzponi so nas navdušili in navdali s ponosom.

Avgusta smo se povzpeli na Visoko – Rateško Ponco (2274 m), (Foto: E. Kolar)

Med vsemi pa je najbolj nepozabna tura na Skuto. Skuta, lepotica Kamniško-Savinjskih Alp, tretja najvišja v tem pogorju, takoj za Grintovcem in Kočno. Razgled s Skute (če imaš srečo) je podoben kot z Grintovca. Že takrat, ko smo načrtovali vzpon na Skuto, smo

DRUŠTVA

imeli v mislih, da jo osvojimo z južne strani kar »na divje«. Skupino 14 planincev iz Makol, Maribora in Šikol je vodil Edi Kolar. Zgodaj zjutraj, še v temi, smo startali na direktno pot s Konca v Kamniški Bistrici, torej po lovski poti čez Žmavčaje do Bivaka pod Skuto, naprej po brezpotju, na Malih podih do prečne markirane poti, po zelo zahtevni zavarovani poti po grebenu Streže na vrh Skute.

September – Bivak pod Skuto (Skuta – 2532 m), (Foto: H. Novak)

Po okoliških gorah smo se lahko razgledovali vse do vrha, na vrhu pa žal za razgled ni bilo dovolj jasno. Spust je potekal proti naravno znameniti Štruci na Velike pode do Bivaka pod Grintovcem, od tam pa spet na direktno, neoznačeno a zelo zahtevno pot skozi Gamsov skret. Prehod, kjer se Gamsov skret dotakne Koglove južne stene, je nekoliko težaven in izpostavljen. Na izpostavljenem področju se je naš glavni vodnik, Edvard Kolar, še posebej izkazal s spodbujanjem in varovanjem. Izredna pohvala velja vsem udeležencem te ture, saj je bila večina prisiljena pokazati vse svoje plezalne spretnosti in sposobnosti.

Naša pripravnica za planinsko vodnico, Polonca Doberšek, je zelo dobro in pravilno poskrbela za udeležence, ki so že prečili in prišli s stene, odpeljala jih je na primerno in varno mesto. S to turo je Polonca uspešno zaključila pripravniško dobo. Tura je bila zahtevna, lepa, naporna in hkrati zelo uspešna.

Jožica KOLAR

To leto je na šoli 38 planincev. Mlade planince vodi Polonca Doberšek, pri cicibanih planincih pa z mano sodeluje Barbara Planinšek. Pri našem delu imajo zelo pomembno vlogo starši, saj nam zelo radi priskočijo na pomoč pri realizaciji pohodov in srečanj. Ob delu z mladimi nadobudneži uživamo, saj nas razveseljujejo in vzbuja jo upanje, da se bo planinstvo prenašalo tudi na naslednje rodove.

(Mentorica Zlatka Rebernak, foto: P. Doberšek)

RIBIŠKA DRUŽINA PEČKE

RD Pečke deluje že sedem let. V društvu je 52 članov iz Občine Makole. Skrbimo za ohranjanje neokrnjene narave in poribljavanje vodotokov, seveda pa je naša dejavnost tudi ribolov. Poribljavanje voda poteka v skladu s finančnim načrtom društva. Skrbimo, da je mrtvica Rečiše pod gradom Štatenberg očiščena in da so v njej predvsem avtohtone ribe tega področja. Rečiše je eno redkih naravnih drstišč, ki kljubuje zamuljenosti, a ga je potrebno redno čistiti in preprečevati nanos mulja ter vnosa raznih snovi, ki negativno vplivajo na vodno življe. Vodno dovoljenje smo že pridobili, še zmeraj pa intenzivno skušamo pridobiti tudi dovoljenje ARSO za uporabo ribnika pod gradom Štatenberg.

Opravljam tudi z ribniki v Stranskih Makolah, ki služijo za ribolov in druženje članov RD Pečke. V teh ribnikih so predvsem smuč, krap, ščuka in amur. Z letošnjim ulovom smo ribiči izjemno zadovoljni. Ulovljenih je bilo kar nekaj izredno cenjenih rib, kot sta smuč in ščuka. Najtežji ulovljen krap pa je tehtal 13 kg; ulovil ga je ribič Dominik Gajser.

Poleg delovnih akcij se člani udeležujemo tudi različnih ribiških tekmovanj na Pragerskem, v Majšperku in tudi v Makolah. V Makolah smo organizirali dve tekmovanji za pokal Makol, v občinski ligi je naša ekipa dosegla šesto mesto.

Vse ljubitelje narave in ribolova vabimo, da se nam drugo leto pridružijo.

UO RD Pečke

PREDSTAVITEV NOGOMETNE ŠOLE ŠPORTNEGA DRUŠTVA MAKOLE

Sekcija U 5/U 9 – Gajser Team 243

V mesecu septembru 2016, ob vstopu v novo šolsko leto, smo v telovadnici OŠ Makole predšolskim otrokom in osnovnošolcem predstavili nogometno šolo ŠD Makole. Predstavitve so izvedli člani sekcije U 11 – ŠD Bar Miha.

Sekcija U 11 – ŠD Bar Miha

Predstavitve je potekala v sproščenem športnem vzdušju. Predšolskim in osnovnošolskim otrokom smo prikazali osnovne veščine nogometne igre, v katerih so se lahko otroci tudi sami preizkusili. Prav tako smo izvedli tekmovanje v spretnosti zadevanja gola. Pomerili so se devetošolci in učitelji OŠ Makole. Med otroke smo razdelili tudi zaboj jabolk.

Nogomet igrajo stari in mladi

ŠPORTNO DRUŠTVO MAKOLE

ZA BOLJŠE POČUTJE

Ženske imamo vedno več vsakodnevnih obveznosti in premalo časa zase in za druženje, zato smo se Makolčanke odločile, da bomo to spremenile. Vsak četrtek zvečer se dobimo na makolskem igrišču in se odpravimo na nekajkilometrski pohod.

Obvezna oprema sta svetilka in kresnička. Da pa smo res vidne, je zaslužen Miha Vantur, ki nam je priskrbel odsevne brezrokavničke. Tako naredimo ženske nekaj koristnega za svoje zdravje, pa še pogovorimo se o marsičem. Veliko še imamo prostora, zato dobrodošle med nas.

(Besedilo in foto: Barbara Planinšek)

ŠPORT IN REKREACIJA

TELOVADBA ZA NAJMLAJŠE

V mesecu novembru se je v stari telovadnici pričela telovadba za najmlajše. Le ta se izvaja ob torkih od 16. ure naprej in je namenjena otrokom od tretjega do šestega leta. Tina Kovačič, diplomantka športne vzgoje, vsako uro pripravi strokovno in igrivo. Pri izvajanju telovadbe sta ji v pomoč Matea Bahtijaraj in Barbara Planinšek. Ure so pripravljene tako, da otrok med telovadbo uživa.

Na začetku se otroci pozdravijo in ogrejejo, nato sledijo tekalne igre. Večji del ure pa preživijo na poligonu, kjer premagujejo ovire in pridobivajo na koordinaciji, ravnotežju in ostalih gibalnih sposobnostih. Tina skuša otroke skozi igro naučiti pravilnega gibanja, hkrati pa jim na zabaven način približati šport kot sredstvo za zdrav način življenja. Na koncu se poslovijo s pozdravčkom hip hura, nato pa dobijo še stampiljko, kar jim predstavlja veliko motivacijo.

Za izvajanje dejavnosti je potrebno imeti pripomočke, ki jih pa v telovadnici ni bilo dovolj. Na pomoč je priskočilo Društvo za razvoj in mladino Makole, ki je za nakup nekaj športnih pripomočkov prispevalo 100 €, za ostalo opremo je poskrbelo Športno društvo Makole. Straši pa bodo s svojimi prispevki omogočili, da se bo nakupilo še več pripomočkov, ki jih bodo otroci uporabljali pri telovadbi.

Še so prosta mesta. Starši, pripeljite svoje otroke. Pridite pogledat v torek ob 16. uri v staro telovadnico v Makolah. Ostale informacije lahko dobite pri Tini Kovačič, tel. 041 944 359, ali pri Barbari Planinšek, tel. 040 160 735.

Barbara PLANINŠEK
Foto: Tina Kovačič

1. MAKOLSKI TEK IN 6. ŠPORTNO SREČANJE GENERACIJ

V mesecu juniju 2016 se je v športnem parku Ložnica odvijal 1. makolski tek in 6. športno srečanje generacij. Športnemu srečanju smo dodali tudi noto dobrodelnosti, saj smo na prireditvi zbirali dobrodelna sredstva za OŠ Makole in vrtec Krtek Makole. Zbrali smo 303,00 EUR, ki smo jih razdelili med šolo in vrtec.

Predajo dobrodelnih sredstev za OŠ Makole v višini 151,50 EUR smo izvedli v začetku šolskega leta 2016/2017 v telovadnici OŠ Makole, ki bo sredstva namenila za nakup športnih rekvizitov.

Predajo dobrodelnih sredstev za vrtec Krtek Makole v višini 151,50 EUR pa smo izvedli ob športni prireditvi tek/kros za predšolske otroke, ki je bil v mesecu septembru na nogometnem igrišču. Tudi vrtec bo zbrana sredstva namenil za nakup športnih rekvizitov.

**ŠPORTNA ZVEZA
OBČINE MAKOLE**

OGLASI

AVTO VIP

AVTO VZORŽEVANJE IN POSREDNIŠTVO

**SERVISIRANJE IN POPRAVILA
VSEH VRST MOTORNIH VOZIL**

RAČUNALNIŠKA DIAGNOSTIKA

ZVONE PEPELNAK s.p.
Štatenberg 54a, 2321 Makole
GSM: 041 549 177, 040 585 620
Tel. & Fax: 02 / 80 30 192
e-mail: avto.vip@siol.net

FOTOGRAFIRANJE, ZBIRANJE, KLEKLJANJE, VEZENJE – LJUBEZNI MILANA STERNADA

Makolčan Milan Sternad, ki podobe domačega kraja, Haloz, Dravinjske doline, ljudi in dogodkov lovi v objektiv že več kot 50 let, je novembra v Knjižnici Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica postavil na ogled fotografije, a tudi gobeline in vezenine, ki so nastale izpod njegovih rok.

Ljubiteljski fotograf, ki se raje kot z besedami sporazumeva s fotografijami, je prvo fotografijo posnel že v otroštvu. »Posnel sem jo proti soncu, tako da me je oče že takoj okregal,« je priznal Sternad, ki z objektivom opazi lepote in čudesa narave, ki so za mnoge oči nevidne. Na vprašanje, kateri letni čas mu je najljubši, pa je v svojem hudomušnem slogu odgovoril: »Vsi letni časi so lepi, le da ti je poleti ob fotografiranju vroče, pozimi te pa zebe.«

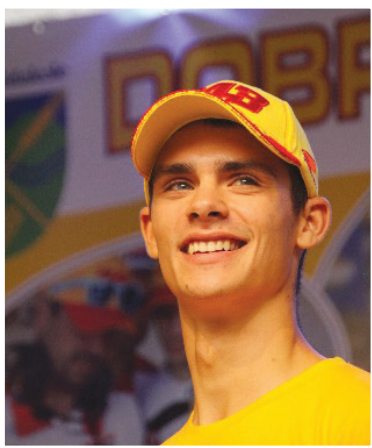
Sternad, ki s fotografijami že 14 let beleži dogajanje na simpoziju Forma Viva in sodeluje pri občinskem glasu Makolčan, je tudi zbi-

ratelj starih razglednic in fotografij z motivi Makol in okolice. Njegov izbor je predstavil v skoraj sto strani obsegajoči fotomonografiji Makole, v kateri so predstavljene stare razglednice in fotografije haloške pokrajine. Monografija ima pomembno zgodovinsko vrednost, saj zrcali odsev Makol in njene okolice od 20. let prejšnjega stoletja pa vse do danes. Pri njenem nastajanju je z izborom gradiva sodeloval mojster fotografije Stojan Kerbler.

Ne zbira le motive pokrajine, portrete ljudi, utrinke z dogodkov, temveč od petega leta še znamke, razglednice, stare fotografije. Njegove ljubezni so še šivanje gobelinov, vezenje in klekljanje. »S tem si krajšam čas,« je priznal Milan Sternad, ki je ob letošnjem občinskem prazniku prejel tudi najvišje priznanje Občine Makole – plaketo.

Mojca VTIČ

VELIČASTEN SPREJEM TIMA GAJSERJA Z EKIPO GT243

Nasmeh zmagovalca

V četrtek, 15. 9. 2016, se je na dvorcu Štatenberg v občini Makole pisala zgodovina. S ponosom lahko rečemo, da smo na občinski ravni pripravili veličasten sprejem **svetovnemu prvaku v kraljevi kategoriji motokrosa MXGP Timu Gajserju**. Dolga je bila pot do tega naslova, ki ni bila vedno posuta s cvetjem. **Bogomir Gajser**, Timov oče, se je mnogokrat odrekel marsičemu, saj je verjel, da bo trud slej ali prej poplačan. Bogo je večkrat povedal, da ni mogel prespati marsikatere noči, saj je razmišljal, kako bo plačal položnice, kako bo šel s Timom na dirko. Res je, večina vrhunskih športnikov gre skozi težka obdobja, da na koncu dosežejo vrhunske rezultate. S trdno voljo in trmo obeh, Tima in Bogomirja, je bil dosežen svetovni vrh v motokrosu. Ne smemo pa pozabiti tudi na **Nejca Gajserja**, vrhunškega mehanika. On je tisti, ki poskrbi, da je motor v

brezhibnem stanju in vedno pripravljen na dirko. Nejc se ne rad izpostavlja, ampak je to potrebno narediti, saj je skriti adut Gajser Teama.

Organizatorji nismo smeli dopustiti, da prireditelji ne bi bila na vrhunskem nivoju, zato smo vse podrobno načrtovali. Naša prizadevanja so bila poplačana, ko smo videli vzdušje na Štatenbergu. Navijači so prišli iz vse Slovenije, iz sosednjih držav Hrvaške, Avstrije, Italije ..., da bi pozdravili Tima Gajserja, **svetovnega prvaka**. Pričakalo ga je skoraj pet tisoč navijačev, ki so naredili nepozabno vzdušje. Na prizorišču se je Tim Gajser z ekipo GT243 pripeljal v svojem slogu, na motorjih, spremljali pa so jih člani MK Grofi Attems. Pohvale vredno je tudi to, da so si Tim in ekipa GT243 naprej vzeli čas za svoje navijače, več

Nejc, Bogomir in Tim – zmagovalna trojka

USPEHI

kot uro je Tim delil podpise, ostali pa so pozdravljali množico. Še vedno se marsikomu naježi koža, ko pogleda fotografije in posnetke prireditve in ve, da je bil del tega dogodka. Izjava Bogomirja Gajserja »Pa kaj si ti nor!«, ko je videl navijače, je bila na mestu, saj je bilo užitek pogledati po nepregledni množici.

Navdušeni navijači

Škoda, da novinarji med sezono niso prišli gledat, kako vsak na svoj način navija za Tima, nekateri doma pred malimi ekani, veliko jih je bilo vedno v Baru Lovrek in Baru Miha, kjer so srčno navijali, gostilničarja pa sta skrbela za dobro vzdušje. Za sprejem na Štatenbergu pa je zaslužnih kar nekaj posameznikov in podjetij, ki jih je potrebno vse omeniti. Podjetja so: Šotori Petre, Moj Mesar Jože, Transporti Soršak ter Pivovarna Laško. Zahvala gre lokalnim kmetom za zemljišča, kjer smo lahko parkirali vozila, to so: Franc Kolar, Alojz Purg, družina Grahl, Zdravko Kolar, Alojz Roršek, družina Cajzek-Stričič, prav tako podjetju ISKRA MAKOLE ter vsem posameznikom prostovoljcem. Seveda ne smemo pozabiti ekipe, ki je ta sprejem speljala: MK Grofi Attems, restavracija Dvorec Štatenberg, Peter Kociper, s. p., Bar Lovrek, Denis Berglez, s. p., Turistično društvo Štatenberg, Bar Miha, Vantur Miha, s. p., Društvo kmetič Ložnica, Društvo gospodinj Makole, Turistično društvo Makole, družina Gajser in vodja Beno Toplak. Zahvaliti se moramo tudi našemu uradnemu fotografu Milanu Sternadu. Posebna zahvala gre motoristom iz vse Slovenije, saj so

se ne glede na to, da je bil sprejem med tednom, udeležili prireditve v takem številu. Za pomoč gre zahvala še AMD Slov. Bistrica, ZŠAM Poljčane za pomoč pri usmerjanju prometa, gasilcem PGD Makole za požarno varnost, nujni reševalni ekipi iz Slovenske Bistrice, mestnim redarjem Slovenska Bistrica, vsem glasbenim izvajalcem, povezovalcema in posameznikom prostovoljcem. Zahvalili bi se radi tudi vsem, ki so hoteli biti del tega dogodka in želeli pomagati pri prireditvi, a zaradi enega ali drugega razloga niso mogli.

Prvaka, njegovo ekipo in vse prisotne so pozdravili župan Občine Makole Franc Majcen, predsednik Avto-moto zveze Slovenije Anton Breznik, predsednik Olimpijskega komiteja Slovenije – Združenja športnih zvez Bogdan Gabrovec in nekdanji svetovni boksarski prvak Dejan Zavec. Predsednik Moto kluba Grofi Attems Agim Bahtijaraj pa je Timu, Bogomirju in Nejcu podelil članske telovnike in jih sprejel med častne člane kluba, župan občine Makole je v imenu občine Timu in ekipi podaril sliko Tima in Boga, ki jo je naslikal slikar Branko Gajšt. Zvesti navijači pa smo mu podelili sliko žgano v les (pirografija) avtorice Klare Toplak. MCK Kia Božič je prvaku podelila velik pokal, Športna zveza Makol pa mu je izročila nogometni dres z njegovo številko 243.

Potrebno je tudi omeniti, da je bila prireditev dobrodelno naravnana. Del denarja smo izročili sokrajanu in mu s tem prikočili na pomoč pri nakupu slušnega aparata. Družini Gajser GT 243 pa še enkrat čestitamo in želimo veliko uspeha v nadaljnjih projektih. V čast nam bo pripraviti podobno prireditev tudi drugo leto.

Beno TOPLAK

Tudi naš župan ni skrival navdušenja

ČESTITAMO, DENIS!

Napredek kraja v bodočnosti je prav gotovo v rokah mladih, ki ne vržejo puške v koruzo ob vsakem najmanjšem neuspehu, ki se ne bojijo prijeti za katerokoli delo, ki so željni novih znanj, ki se zavedajo, da učenje in nova znanja prinašajo nove možnosti. In med nami je mnogo takih mladih, ki veliko obetajo, pa so v svojih prizadevanjih tako skromni, da ne vemo veliko o njih. Pa bi jih morali izbrskati iz anonimnosti, ker si to zaslužijo, ker naša družba potrebuje pozitivne zgledе.

Tokrat želimo predstaviti uspešnega mladeniča, ki je že takoj na začetku svoje kariere pravi strokovnjak na svojem področju. To je **Denis Plavčak** iz Starega Gradu. **Za svojo magistrsko nalogo Spremembe mehanskih lastnosti bukovine po žledolomu je 14. decembra prejel fakultetno Prešernovo nagrado za leto 2016.**

Takole je Denis predstavil svojo študijsko pot in začetke poklicne kariere: "Magistrska naloga je zaključek II. stopnje lesarstva na Biotehniški fakulteti v Ljubljani. Prva stopnja študija traja 3 leta in končal sem jo z diplomskim projektom Načela odločanja o tehničnem sušenju v manjših podjetjih. Nato sem nadaljeval še 2 leti na drugi stopnji in s končno magistrsko nalogo pridobil naziv magister inženir lesarstva.

Zaradi obsežne magistrske naloge sem vpisal še dodatno leto (nekoč absolvent). V istem letu sem se v okvirju projekta zaposlil na fakultetnem Oddelku za lesarstvo na katedri za površinsko obdelavo (razvoj novih »pametnih« premazov v sodelovanju s podjetjem Cemcolor Sevnica). To mi pa ni bilo dovolj, zato sem se isto leto vpisal še na Filozofsko fakulteto smer andragoško-pedagoško izobraževanje, kjer sem prav tako tik pred zaključkom, saj sem se sprva nameraval zaposliti v šolstvu. Ta opcija še ostaja, a je za enkrat odložena.

Sedaj sem zaposlen v podjetju Satler okna in vrata v Poljčanah (Satler-Lip – bivši Lip Poljčane), kjer zasedam mesto vodje proizvodnje, ob tem pa še naprej ostajam povezan s fakulteto, kjer teče-

Nagrajenec

Dr. Franc Pohleven in Denis

jo razni projekti, če omenim dva: mednarodni iz Švice Innovation School Sprungbrett, CRP – Racionalna raba lesa listavcev s podarkom na bukovini in Čar lesa, kjer je glavni pobudnik in organizator ozaveščanja o rabi in lepoti lesa prav Makolčan prof. dr. Franc Pohleven.

Kdo pa lahko postane prejemnik fakultetne Prešernove nagrade?

Denis: To nagrado podeljuje Univerza v Ljubljani študentom za najboljša dela ob zaključku enovitega magistrskega študija, kjer se spodbuja kakovost in inovativnost znanstveno-raziskovalnega in umetniškega dela. Sama naloga oziroma ocena 10/10 za delo in zagovor ni dovolj. Za nagrado te morajo predlagati (v mojem primeru Oddelek za lesarstvo), nato pa o tem odloča še senat Biotehniške fakultete.

Problem, ki sem ga vpeljal v magistrsko nalogo, je bil žledolom leta 2014, ki je zajel večji del gozdov Slovenije. Ves obvisel, izrivan ali prelomljen les je za tehnološke namene potrebno posekati in sanirati. Samo tehnološko uporabnost lesa običajno vrednotimo z vizualno oceno, ob čem je za natančnejšo razvrščanje standardizirana statična metoda, a se les pri tej metodi zlomi. Iščemo torej dinamično metodo, kjer je opazovan/merjen les po analizi neporuščen za ugotovitev lastnosti oziroma togosti. Novost v lesarstvu, ki smo jo z mentorjem prof. dr. Željkom Goriškom in ekipo dognali, je uporabna hitrost preleta ultra zvoka skozi les. Iz te hitrost pa je možno preračunati samo togost/E-modul lesa. Ta metoda je preverjena z ostalimi znanimi standardiziranimi metodami in je po naših dokazih povsem primerljiva."

Ob vsem tem res ni potrebno reči kaj drugega, kot: Prisrčne čestitke, Denis! In ostani med nami, v domačem kraju, ker potrebujemo take ljudi, kot si ti.

Helena KOLAR

Brat, mama, dr. Pohleven, Denis, mentor dr. Željko Gorišek

OD TU IN TAM

FATIMSKA MARIJA

Fatimsko Marijo imenujemo tudi Marija Popotnica. Fatimska Marija Popotnica je letos v simbolni podobi kipca potovala po Sloveniji in se za kratek čas ustavila tudi v naši župniji v cerkvi sv. Andreja. Pričakali so jo vsi stanovi, otroci, mladina, žene, možje, ki so se ji priporočali v imenu vseh vernikov.

LEPOTA

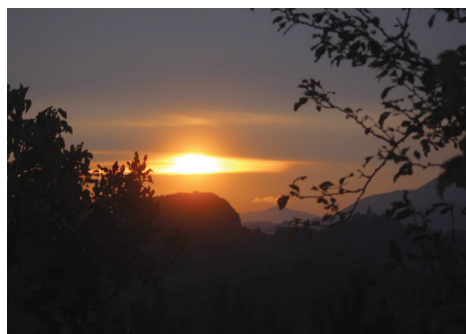
Dokaz, da naslednja ugotovitev ni iz trte zvita (iz trte zviti pomeni biti izmišljen, neresničen, neutemeljen) – naša pokrajina je resnično lepa.

BOGINJA AFRODITA

Afrodita je v grški mitologiji boginja ljubezni, lepote, spolnega poželenja in zaščitnica zaljubljenec. Velja za najlepšo boginjo, zato se tudi lepo poda v našo lepo pokrajino. Mojster Černelč se je ponovno izkazal. Bo pa tale Afrodita stala v Rogaški Slatini.

SONČNI ZAHOD

Le zakaj bi ga hodili gledat na morje, če pa je pri nas enako čaroben, kot kjerkoli po svetu.

LEVO ALI DESNO

Tale štoklja se je še pred odhodom v tople kraje odločala, kam naj ponese srečo. V objektiv jo je ujel Peter Rak.

POGLED OD ZGORAJ

Se kdo sprašuje, zakaj se ljubitelji jadranskega med ptiči tako radi spuščajo z grebena nad Makolami? Najbrž zato, da lahko v miru občudujejo obdelana polja ob Dravinji in zasanjane Makole v zavetju haloških gričev.

ZAKONCI JUBILANTI

Člani župnijskega pastoralnega sveta in naš župnik so bili prijetno presenečeni, ker se je na njihovo povabilo odzvalo 21 parov, ki so se poročili pred petimi, desetimi, petnajstimi, dvajsetimi ... leti, da svojo zaoblubo obnovijo v cerkvi svetega Andreja.

PRIDNE GOSPODINJE

Ko so zakonci prejeli duhovno hrano, so se zbrali v gasilskem domu, kjer jih čakala še jedača in pijača. Pri pogostitvi so se posebej izkazale Marija Lončarič, Romana Kunej in Dragica Planinšek.

SLIKARJI NA ŠTATENBERGU

Naša neutrudna slikarka Bernardina Paj – Neda je tudi letos sodelovala na slikarski koloniji, ki se že vrsto let vrača na Štatenberg. Slikarjem je priznanja vročil pred-

sednik Zveze kulturnih društev (ZKD) občin Makole, Poljčane, Slovenska Bistrica Blaž Gregorič. Za prijetno vzdušje ob otvoritvi razstave so poskrbeli godci ljudskih viž folklorne skupine PD Makole.

DAROVİ JESENI

Rad imel bi jabolko, jabolko rdeče ...

ZMAGOVALKA VOJAŠKEGA TEKA

Tudi letos so se vojaki pomerili v teku po naših hribih in dolinah. Marsikdo misli, da se lepa dekleta izogibajo naporom, pa je mlada vojakinja dokazala, da temu ni tako, v ženski konkurenci je zmagala z velikim naskokom. Škoda, da ta tek gre vsako leto čisto neopazno mimo nas.

ŽELJE ZA BODOČNOST

Lahko si le želimo, da bi se po naših grapah in strminah paslo čim več živine, ker bi to pomenilo, da naši kraji živijo in rodijo sadove.

KORENINA

Kosarjev Andi se ne ustraši nobenega dela, čeprav si je naložil že osem križev in še malo čez. Če je potrebno, se loti tudi okraševanja naše farne cerkve.

UJETA LEPOTA

Naš fotograf Milan Sternad je s fotografskega natečaja v Majšperku ponovno prinesel priznanje. Z zgornjimi posnetki narave si je „prifotografiral“ drugo nagrado.

GOSPODAR NA SVOJEM DVORIŠČU

Škoda, da ja na naših dvoriščih vedno manj takih lepotcev.

VČASIH SO SVETILE BUČE ...

... v zadnjo oktobrsko noč, letos pa so Makole preletele coprnice.

KAVNI MLINČKI

Alojz Purg je na Andrejevem sejmu postavil na ogled del svoje zbirke kavnih mlinčkov. Ob pogledu nanje je kar zadišalo po kavici. Včasih so rekli, da mora biti prava kava črna ko hudič, vroča ko pekel in sladka ko angel.

DOBRI SOSEDJE

Župani treh sosednjih občin (*Stane Kovarčič – Poljčane, dr. Darinka Fakin – Majšperk, Franc Majcen – Makole*) se zavedajo, da dobro sodelovanje prinaša dobre sado-ve. **(Foto: Marjam Mally)**

Helena KOLAR

PUUUUTAAAA!!!

Letošnjo jesen smo z družino obiskali tri trgatve. Pričeli smo na obronkih Pohorja in zaključili v Halozah, vmes pa smo se na kratko ustavili pod botrovimi brajdami v Laporju.

Obožujem tradicijo in običaje, rada imam praznike, ampak takšne pristne, „nepokvarjene“, pri katerih je v ospredju človek in njegov globlji namen (ne zgolj zunanje razkošje). Tradicija povezuje, utrjuje odnose, ohranja zgodovino in gradi prihodnost. Običaji dajejo ritem in pomen življenju, dajejo vsebino – dnevom, mesecem, letnim časom, letu.

Eden takšnih običajev je trgatve. In čeprav gre za običaj, ki ga narekuje narava, je vsaka zase nekaj posebnega. Predvsem zaradi ljudi, ki jih združi. Tako smo se letoš septembra pod Pohorjem družili z bežnimi znanci, bilo nas je okoli 15, obirali smo brajde in dan zaključili s klepetom v senci kivija. Druga trgatve je bila bolj gverilske narave. Stric me je poklical en večer prej, dobili smo se kar v petek po službi, bilo nas je 7 in brajde smo hitro obrali. Za večerjo smo zmazali pražene gobe (iz bližnjega gozda) z jajčkami (izpod domače kolarnice) in s skledo paradižnikove solate (z vrta). Večer je bil družinsko sproščen in poln smeha, s sestrično pa sva mimogrede spanirali še zvrhano košaro marel. Zaključili smo s Trgativjo (velika začetnica ni pomota) pri prijateljih. Tako tapravo v Halozah, na veliko. Bilo nas je preko 30, tako da smo se na koncu že skoraj stopli za vrste v vinogradu. In po dolgih letih sem po haloški strmini spet lahko klicala: „Puuuutaaaaa!!!“. Zaključili smo veselo – s harmoniko in petjem, naša triletница je plesala pod zvezdnatim nebom, ki je med haloškimi griči še posebej lepo.

Ne vem, kako čutijo drugi ljudje, ampak meni je toplo pri srcu, ko ustvarjamo s skupnimi močmi, ko se družimo ob dobri jedači in pijači, ko padajo štoski med delom, ko se čudim naravi in njenemu bogastvu, ko klopotec zaklopoče v močnem jesenskem vetru, ko gledam razposajene otroke, ki ne potrebujejo igrač, saj je stari vinkovič, bolj zanimiv, ko prijateljica med vrste prinese špricer za osvežitev in pograbimo priložnost za klepet, ko se zavem privilegija, da ves dan preživim s svojo družino na svežem zraku pod prijetnim jesenskim soncem v veseli družbi, in nenazadnje, ko zakličem: „Puuuutaaaaa!“, ko je moje vedro polno sladkega zlata in nato putarja pohecama, da mu bom grozdje vsipala za vrat, ker sem ga morala tako dolgo čakati.

Zato sem hvaležna ljudem, ki so nas povabili med svoje trte in nas po vrhu vsega še razvajali s hrano, s pijačo pa tako ali tako. Hvaležna sem ljudem in naravi, ki skupaj ustvarjajo tradicijo.

Delate zato, da bi mogli živeti v ritmu zemlje in njene duše.

Kajti biti len pomeni biti tujec letnih časov in izstopiti iz toka življenja, ki veličastno in ponosno vdano napreduje proti neskončnosti.

In šele ko se z delom tesno povežete, zares ljubite življenje; a če ljubite življenje v delu, vstopate v največjo skrivnost življenja.

A kaj pomeni delati z ljubeznijo?

Pomeni z nežnostjo sejati in z radostjo pospravljati žetev.

Kajti če pripravljate kruh ravnodušno, mesite grenkoben kruh, ki človeka le napol nasiti.

In če z nejevoljo stiskate grozdje, vaša nejevolja vinu dodaja strup.

(Povzeto po Kahlilu Gibranu, preroku)

Janja MIŠIČ

Foto: J. Mišič

SAJ ŠE SAMI NE MOREMO VERJETI

In vendar je res. Makolska osnovnošolska generacija 1988 – 1996 smo dodali že 20 let k svojim brezskrbnim petnajstim, pri katerih smo zapustili osnovno šolo. Dolgi, predolgi 10 let je minilo od zadnje obletnice. Ni nas bilo tako zelo malo takih, ki smo se takrat tudi nazadnje videli. A teh dolgih 10 let se nam ni preveč poznalo. Ne po sproščenosti, ne po videzu. Zadovoljno smo ugotavljali, da se prekleto dobro držimo.

1989/90 (Foto: arhiv razreda)

Za večino se je v preteklem desetletju življenje korenito spremenilo. Mladostniško brezskrbnost, radoživost in vihravost so zamenjale službe, družinsko življenje z otroki in iskanje drugih, višjih ciljev v življenju ter uresničevanje teh. Enega od nekoč zelo pomembnih ciljev očitno ni več – poroke. Ugotovili smo namreč, da verjetno postavljamo precej neslaven rekord – samo ena sošolka od več kot 30 povablencev je poročena, drugi smo zagrizeni koruzniki.

Šola 2016 (Foto: M. Sternad)

Ker smo vedno bili dobra družba in ker še vedno velja, da več kot nas je, bolj je veselo, so med povablenci vedno tudi tisti, ki so bili z nami večino takratne osemletke. Zbralo se nas je precej, žal pa nam je predvsem štirih bolnih nesrečnejev, ki pa si zaradi svojega izostanka niso prislužili „neopravičene ure in opomina razrednika, ki ga mora jo podpisati starši“. Zbrali smo se kar tam, kjer se nas je večina tudi prvič srečala – v osnovni šoli Anice Černejeve Makole. Med krajšim ogledom šole v družbi nekdanje razredničarke A razreda Silve Samastur se je ob obujanju spominov vzdušje hitro sprostil, anekdote iz šolskih dni pa so dale slutiti, da nas čaka zelo zabaven večer (in kot se je pozneje izkazalo, tudi zabavna noč).

Nadaljevali smo v dvorcu Štatenberg, kjer smo po prvem, že precej težko pričakovanem tekočem okrepčilu in potem še čvrstem okrepčilu ter nato poziranjem pred Milovim fotografskim objektivom, imeli voden ogled dvorca z grofico. Ne glede na nekatere dvome o zanimivosti ogleda nas je grofica s svojim znanjem in zgovornostjo tako

1995/96 (Foto: arhiv razreda)

pritegnila, da smo vsi od začetka do konca z zanimanjem poslušali o dvorcu, za katerega nas je večina mislila, da vemo o njem veliko – večina pa nas je spoznala, da se motimo. Razredničarka B razreda, Irena Ravninar, je po ogledu zaupala svoji kolegici Silvi, da ji je že samo ta naš odnos med ogledom potrdil njen občutek, ki ga je imela že pred 20 leti, ko se ji je zdelo, da smo generacija, ki obeta nekaj več. Te besede smo slišali le redki, zato so zapisane tu za vse. Seveda ni manjkal obvezni obisk kleti Društva vinogradnikov Makole, kjer smo z užitkom poskusili „haloško sveto trojico“: renca, laškega in sauvignona.

Štatenberg 2016 (Foto: M. Sternad)

Izkazali pa smo se tudi še na nekaterih drugih področjih: da ne glede na dolg premor ohranjamo pristne odnose, da smo še vedno sproščeni in da še zdaleč nismo za staro šaro. Prve sošolke in sošolci so se namreč začeli poslavljati šele v prvih nedeljskih urah, nekateri šele bližje jutranjim uram, najbolj utrjeni pa so imeli tudi možnost, da spijejo jutranjo kavo v enem od makolskih bifejev, ki pa so se ji vendarle odrekli.

Hvaležni smo peščici organizatorjev za ta prijeten večer, ki je pokazal, da smo še vedno povezani in da uživamo v druženju. Vsi smo bili enotnega mnenja, da na naslednjo obletnico ne bomo čakali naslednjih 10 let!

Srečno, sošolke in sošolci.

Blaž KOLAR

ZDRAVJE V OBČINI

MAKOLE

Prikaz **Zdravje v občini 2016** je namenjen pregledu ključnih kazalnikov zdravja v občini v primerjavi s slovenskim in regionalnim povprečjem.

Okolje, v katerem ljudje bivajo in delajo, pomembno vpliva na njihovo zdravje. S prikazom zdravstvenega stanja želimo spodbuditi deležnike na lokalni ravni, zlasti odločevalce, pri njihovih aktivnostih za promocijo in krepitev zdravja svojih prebivalcev.

Podatke za vse slovenske občine, dodatne grafične prikaze in definicije kazalnikov najdete na spletni strani <http://obcine.nijz.si>.

Več podatkov o zdravju pa lahko najdete na spletni strani <https://podatki.nijz.si>.

NEKAJ DEJSTEV O ZDRAVJU V OBČINI

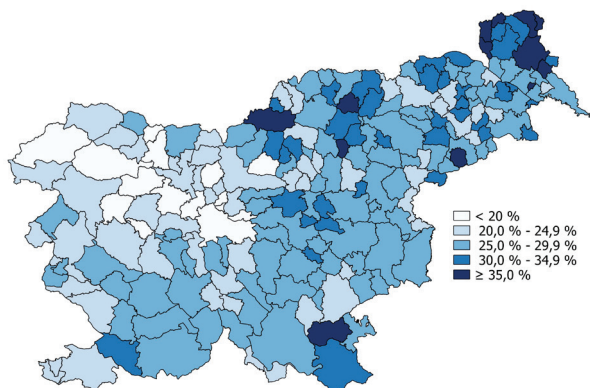
Zdravstveno stanje in umrljivost

- Delež prebivalcev občine, ki so svoje zdravje ocenjevali kot dobro, je bil blizu slovenskemu povprečju.
- Bolniška odsotnost delovno aktivnih prebivalcev je trajala povprečno 16,1 koledarskih dni na leto, v Sloveniji pa 13,7 dni.
- Delež oseb, ki prejemajo zdravila zaradi povišanega krvnega tlaka, je bil blizu slovenskemu povprečju, za sladkorno bolezen prav tako.
- Stopnja bolnišničnih obravnav zaradi srčne kapi je bila 1,5 na 1000 prebivalcev, starih 35 do 74 let, v Sloveniji pa 1,9.
- Pri starejših prebivalcih občine je bila stopnja bolnišničnih obravnav zaradi zlomov kolka 4,9 na 1000, v Sloveniji pa 6,4.

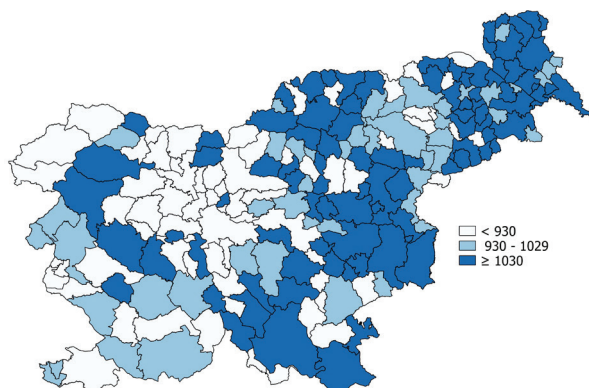
- Delež uporabnikov pomoči na domu je bil nižji* od slovenskega povprečja.

Dejavniki tveganja za zdravje in preventiva

- Telesni fitnes otrok je bil blizu slovenskemu povprečju.
- Delež kadilcev je bil 25 %, v Sloveniji pa 24 %.
- Stopnja bolnišničnih obravnav zaradi poškodb v transportnih nezgodah je bila 0,7 na 1000 prebivalcev, v Sloveniji pa 1,8.
- Delež prometnih nezgod z alkoholiziranimi povzročitelji je bil blizu slovenskemu povprečju.
- Odzivnost v Program Sviti - presejanju za raka debelega črevesa in danke je bila 65,7 %, v Sloveniji pa 60,4 %.
- Presejanost v Programu Zora - presejanju za raka materničnega vratu je bila 72,0 %, v Sloveniji pa 71,3 %.

Slika 1: Delež osnovnošolskih otrok, ki so prekomerno prehranjeni, po občinah v letu 2014.

Slika 2: Splošna umrljivost po občinah na 100.000 prebivalcev – starostno standardizirana, povprečje 2011–13.

* Vrednost izbranega kazalnika zaradi majhnosti opazovane populacije (majhnega števila primerov) ni zanesljiva.

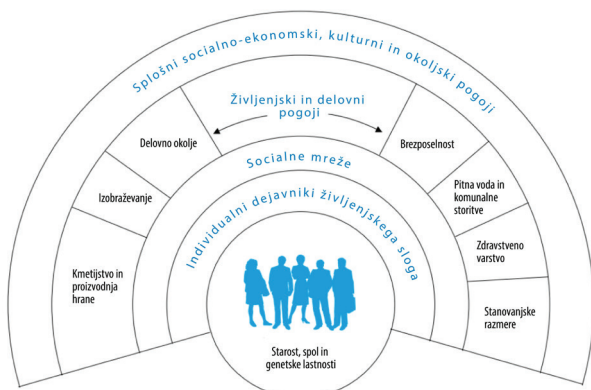
POMEN INFORMACIJ O ZDRAVJU

Informacije o zdravju prebivalcev, zdravstvenem varstvu in povezanih dejavnikih so pomembne za odločanje na vseh ravneh življenja in delovanja skupnosti. Uporabljamo jih za ocene stanja, načrtovanje zdravstvene infrastrukture in oskrbe, spremljanje družbenih, političnih, socialnih in drugih vplivov na zdravstveno stanje ter zdravstveni sistem. Kazalniki o zdravju in bolezni v okolju, kjer ljudje živijo, predstavljajo dobro izhodišče in pomoč pri iskanju ustreznih rešitev za izboljšave.

Podatki o zdravstvenem stanju prebivalstva na manjših območjih se lahko precej razlikujejo od skupnih, državnih, ki predstavljajo povprečne vrednosti. Nekateri zdravstveni podatki v Sloveniji so na voljo tudi na ravni občin. Le s poznavanjem podatkov o zdravju prebivalcev občine lahko njeni odločevalci načrtujejo aktivnosti in predlagajo ukrepe za izboljšanje zdravja prebivalcev.

Determinante zdravja

Zdravje posameznika je spremenljivo in povezano s številnimi dejavniki, ki jih imenujemo determinante zdravja (slika 3). Na nekatere dejavnike, kot so npr. spol, starost, genetika, ne moremo neposredno vplivati, na druge pa lahko. Življenjski slog, kot ena od pomembnih determinant, lahko spodbuja boljše zdravje, lahko pa vodi v razvoj bolezni. Življenjski slog pomeni npr., kaj in koliko jemo, koliko se gibljemo, in razvade, ki jih imamo - kajenje, pitje alkohola idr. Za zdravje sta pomembna tudi naš način razmišljanja in delovanja ter način spopadanja s stresom. Na življenjski slog vplivajo tudi naša izobrazba, možnost zaposlitve in finančno - premoženjsko stanje.

Slika 3: Determinante zdravja (Dahlgreen in Whitehead, 2006).

Za zdravje vsakega je pomembno, da ni izoliran posameznik v okolju, kjer živi, pač pa, da se lahko vključuje v različne interesne mreže, ki predstavljajo okolje za družbeno pomoč in podporo.

Življenjskega sloga ne oblikujejo le osebne izbire posameznika, kajti na mnoge dejavnike ne moremo vplivati sami. Pomembno vlogo imata okolje in družba, v kateri živimo, delamo, se igramo, ljubimo, staramo... Kot posamezniki se lažje odločamo za zdrave izbire, če jih okolje omogoča in spodbuja. Primer zdravega okolja predstavljajo otroška igrišča, ki krepijo in spodbujajo otrokove gibalne sposobnosti, urejene mreže

rabljajo odrasli in družine. Ustvarjanje takih možnosti v bivalnem okolju omogoča lažje zdrave izbire. Če teh možnosti ni, se posameznik pogosteje in hitreje odloča za nezdrav življenjski slog.

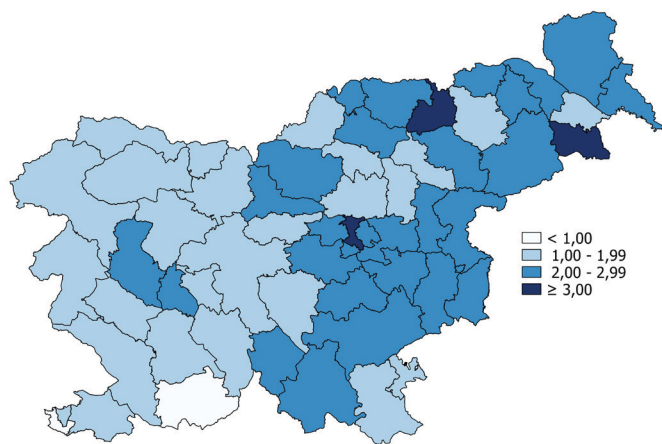
Zdravje ljudi neposredno vpliva na gospodarstvo. Zdrav posameznik je aktiven in ustvarjalen, opravlja svoje delo, običajne bolezni hitro preboli in na ta način prinaša dobrobit družbi.

Neenakosti v zdravju

Življenjski slog je pogosto povezan z izobrazbo in dohodki. Ljudje z višjo izobrazbo in višjimi dohodki imajo v povprečju bolj zdrave življenjske navade in posledično boljše zdravje in obratno, ljudje z nižjo izobrazbo in nižjimi dohodki živijo bolj nezdravo in pogosteje zbolevaljo. Socialno-ekonomski status je eden izmed poglavitnih razlogov za nastanek neenakosti v zdravju, ki so nepravilne in jih je mogoče preprečiti.

ALKOHOL ▶

Pivske navade prebivalcev, odnos do alkohola in dostopnost do alkohola so v Sloveniji problematični. V javnosti vlada izrazito strpen odnos do pitja alkohola in opijanja. Vsak dan se v Sloveniji, izključno zaradi alkohola, v bolnišnici zdravi 10 oseb. Na leto pri nas umre več kot 800 oseb zaradi bolezni in stanj, kjer je edini vzrok alkohol. Zaradi prometnih nezgod, katerih povzročitelji so alkoholizirani, pa vsako leto umre še dodatnih 75 oseb.

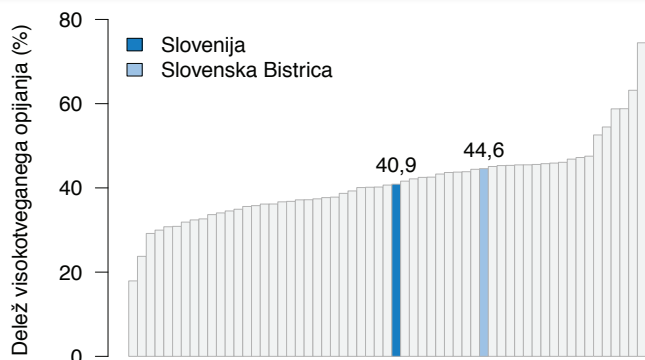

Slika 4: Stopnja bolnišničnih obravnav zaradi bolezni, neposredno pripisljivih alkoholu, pri osebah starih 15 let in več (na 100.000), Slovenija, 2011-13.

Z alkoholom se veliko oseb sreča že v mladosti

V primerjavi z mednarodnim povprečjem so slovenski mladostniki izpostavljeni pogostejšemu pitju alkoholnih pijač in višjim koncentracijam alkohola. Otroci in mladostniki so zaradi razvojnih sprememb, predvsem dozorevanja možganov (kar traja do 25. leta starosti), občutljivejši za z alkoholom povezano škodo. Čim mlajša je oseba, ko začne piti alkohol, tem večja je verjetnost, da bo imela pozneje v življenju težave zaradi alkohola. Zato je dopuščanje pitja ali celo omogočanje pitja alkohola mladim nesprejemljivo. To se pri nas še vedno prepogosto dogaja, kot na primer ob zaključku osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja.

ZDRAVJE V OBČINI

Slika 5: Delež oseb, starih 15 let in več, ki so se v zadnjem letu visokotvegano opile; upravna enota Slovenska Bistrica, v katero spada občina Makole, 2014.

Stroški, povezani s pitjem alkohola

Ocenjena vsota stroškov, povezanih s pitjem alkohola, tako zdravstvenih kot nekaterih drugih (npr. prometne nezgode, nasilje v družini, kriminalna dejanja) je velika – po izračunih iz leta 2011 je ta v Sloveniji znašala 242 milijonov €. Nasprotno pa se je s trošarinami od alkohola v državno blagajno vrnilo le 90 milijonov €.

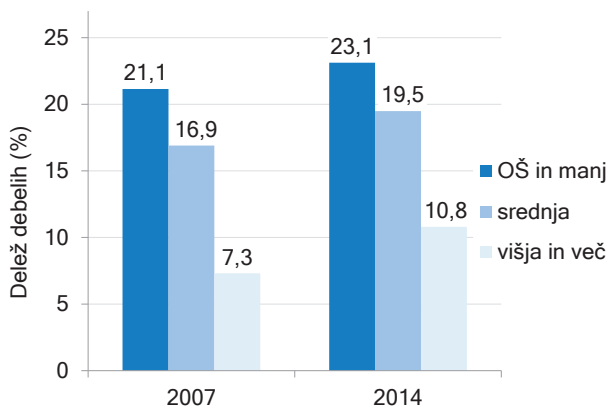
Zmanjšajmo škodo zaradi alkohola skupaj

Povezano morajo delovati družina, prijatelji, družbene mreže kot tudi lokalne skupnosti, z vrtcem, šolo, delovnim okoljem ter različne druge družbene institucije, snovalci politik in odločevalci vseh ravni, poleg tega pa tudi stroka, mediji in civilna družba v celoti.

TELESNA DEJAVNOST ▶

Prekomerna telesna masa in debelost naraščata tako v Sloveniji kot tudi v večini evropskih držav. Gre za težavo, ki vpliva na dolžino in kakovost življenja ter razvoj različnih bolezni. Debelost je pogostejše prisotna pri nižje izobraženih in revnejših prebivalcih in je v veliki meri posledica različnih prehranjevalnih navad med različnimi družbenimi sloji.

Zaskrbljujoč je trend naraščanja prekomerne telesne mase in debelosti pri otrocih in mladostnikih. V zadnjih petindvajsetih letih se je delež debelih fantov v starosti od 7 do 18 let povečal s 5,5 % na 12,7 %, pri dekletih v istem starostnem obdobju pa s 3,3 % na 7,9 %.

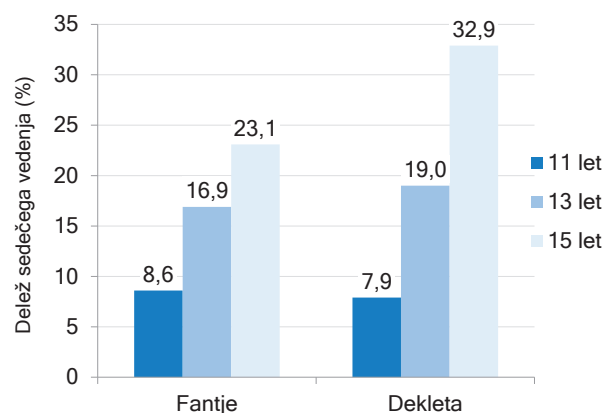
Slika 6: Delež debelih oseb, starih 15 let in več, glede na zaključeno stopnjo izobrazbe, Slovenija, 2007 in 2014.

Sedeči življenjski slog

Tako odrasli kot tudi otroci in mladostniki so zaradi premajhne telesne dejavnosti oziroma vse bolj sedečega življenjskega sloga izpostavljeni številnim dejavnikom tveganja za pojav različnih bolezni.

Priporočena dnevna telesna dejavnost za odrasle in starejše je vsaj 30 minut dnevno, medtem ko otrokom in mladostnikom priporočamo vsaj 60 minut telesne dejavnosti dnevno.

V Sloveniji 18,2 % mladostnikov, starih 11, 13 in 15 let, preživlja svoj prosti čas sede več kot 4 ure na dan v času šolskega tedna. S starostjo se večja delež otrok, ki med prostim časom pretežno sedijo. Po podatkih namreč tako 11-letniki preživljajo prosti čas v 8,2 %, 13-letniki v 18 %, največ pa 15-letniki, v kar 28,4 %.

Slika 7: Delež mladostnikov, starih 11, 13 ali 15 let, ki svoj prosti čas preživljajo sede več kot 4 ure na dan v času šolskega tedna, Slovenija, 2014.

Telesno dejavni – bolj zdravi, bolj uspešni

Telesno dejavni otroci in mladostniki so bolj uspešni pri šolskem delu, lažje si zapomnijo novo snov in so bolj zadovoljni s svojim zdravjem in kakovostjo življenja. Telesna dejavnost otrok in mladostnikov pomeni gibanje, ki je lahko del igranja, transporta, rekreacije, športa, v kontekstu družine, šole ali aktivnosti v skupnosti.

Redna telesna dejavnost zmanjšuje tveganje za srčnožilne bolezni, nekatere rake in sladkorno bolezen tipa II. Pozitivno vpliva na sklepe in mišičje, pripomore k uravnavanju krvnega tlaka in telesne teže. Poleg tega je telesna dejavnost pomemben dejavnik, ki pripomore k boljšemu duševnemu zdravju posameznika.

Pomen lokalnih skupnosti

Kot je že zapisano v Nacionalnem programu o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje, imajo lokalne skupnosti ključno vlogo pri omogočanju in spodbujanju zdravega življenjskega sloga in telesne dejavnosti za krepitev zdravja tako preko ustreznega načrtovanja in izgradnje infrastrukture – igralnih površin, parkov, kolesarskih in peš poti, telovadnih in vadbenih in športnih prostorov, kot tudi preko omogočanja in financiranja/sofinanciranja programov spodbujanja zdravega življenjskega sloga, vključno s programi telesne dejavnosti za krepitev zdravja, vadbenih programov in športno rekreativnih programov.

Viri so dostopni na spletni strani NIJZ ▶.

Kazalniki zdravja v občini: Makole

Prikazane so izbrane vrednosti kazalnikov zdravja za občino v primerjavi z upravno enoto, statistično regijo in Slovenijo. Graf kaže primerjavo kazalnikov na ravni občine z državnim povprečjem. Kazalniki so testirani na statistično značilnost. V majhnih občinah zaradi majhnega števila dogodkov lahko pričakujemo večja nihanja vrednosti kazalnikov med posameznimi leti. Definicije, dodatni podatki in grafični prikazi so dostopni na NIJZ spletni strani ►.

● ▲ ■ ▼ Položaj občine glede na povprečje Slovenije (■) in glede na razpon vrednosti po občinah od najnižje do najvišje (■). Pri kazalnikih, kjer ni oznake, v opazovanem časovnem obdobju ni bilo pojava (*).

Barve in oblike oznak pomenijo:

▲ Zelena – občina je statistično značilno boljša od povprečja preostale Slovenije.

■ Modra – občina je statistično značilno različna od povprečja preostale Slovenije, zelenega gibanja kazalnika ni mogoče enoznačno določiti.

▼ Rdeča – občina je statistično značilno slabša od povprečja preostale Slovenije.

■ Rumena – občina se statistično značilno ne razlikuje od povprečja preostale Slovenije.

○ Bela – vrednost izbranega kazalnika zaradi majhnosti opazovane populacije (majhnega števila primerov) ni zanesljiva.

	Kazalnik	Občina	UE	Regija	SLO	Enota	Manj od povprečja	Več od povprečja
Prebivalci in skupnost	1.1 Razvitost občine	0,8	/	/	1,0	indeks		
	1.2 Prirast prebivalstva	6,4	5,9	0,0	0,9	‰		
	1.3 Starejše prebivalstvo (nad 80 let)	4,0	3,9	4,7	4,7	%		
	1.4 Osnovno izobraženi odrasli (OŠ ali manj)	32,9	24,9	24,0	25,7	%		
	1.5 Stopnja delovne aktivnosti	59,0	57,4	54,0	57,2	%		
	1.6 Delovne migracije	32	67	96	101	%		
Dejavniki tveganja za zdr.	2.1 Telesni fitnes otrok	51,1	48,8	49,4	50,0	indeks		
	2.2 Prekomerna prehranjenost otrok	21,8	27,4	26,6	24,6	%		
	2.3 Redni in občasni kadilci	25 ^m	24	28	24	%		
	2.4 Visokotvegano opijanje	42 ^m	45	43	41	%		
	2.5 Poškodovani v transportnih nezgodah	0,7	1,0	0,9	1,8	‰		
	2.6 Prometne nezgode z alkoholiziranimi povzročitelji	3,1	6,7	9,0	8,7	%		
Preventiva	3.1 Odzivnost v Program Svít	65,7	63,2	57,7	60,4	%		
	3.2 Presejanost v Programu Zora	72,0	71,5	69,0	71,3	%		
	3.3 Mikrobiološka kakovost pitne vode	95	/	/	87	%		
Zdravstveno stanje	4.1 Samoocena dobrega zdravja	67 ^m	68	61	66	%		
	4.2 Bolniška odsotnost	16,1	14,4	14,9	13,7	dnevi		
	4.3 Astma pri otrocih in mladostnikih (0-19 let)	1,0	1,9	1,7	1,2	sss/1000		
	4.4 Bolezni, neposredno pripisljive alkoholu (15 let in več)	1,8	2,2	2,3	2,0	sss/1000		
	4.5 Prejemniki zdravil zaradi sladkorne bolezni	5,1	5,1	5,1	5,1	sss/100		
	4.6 Prejemniki zdravil zaradi poviš. krvnega tlaka	25,1	24,4	23,9	23,7	sss/100		
	4.7 Prejemniki zdravil proti strjevanju krvi	12,7	11,5	12,7	11,8	sss/100		
	4.8 Srčna kap (35-74 let)	1,5	1,8	1,8	1,9	sss/1000		
	4.9 Možganska kap (35-84 let)	3,9	2,7	2,9	2,6	sss/1000		
	4.10 Novi primeri raka	3,9	5,4	5,2	5,6	sss/1000		
	4.11 Zlomi kolka pri starejših prebivalcih (65 let in več)	4,9	6,4	5,6	6,4	sss/1000		
	4.12 Prejemniki zdravil zaradi duševnih motenj	14,0	15,4	16,5	15,5	sss/100		
	4.13 Pomoč na domu	1,1	0,9	1,3	1,6	%		
Umrljivost	5.1 Splošna umrljivost	932	1136	1054	980	sss/100.000		
	5.2 Umrljivost zaradi bolezni srca in ožilja (0-74 let)	101	97	103	89	sss/100.000		
	5.3 Umrljivost zaradi vseh vrst raka (0-74 let)	123	188	177	169	sss/100.000		
	5.4 Umrljivost zaradi raka debelega črevesja (0-74 let)	. ⁿ	9	10	11	sss/100.000		
	5.5 Umrljivost zaradi raka dojke (0-74 let)	31	19	21	20	sss/100.000		
	5.6 Umrljivost zaradi pljučnega raka (0-74 let)	36	39	41	41	sss/100.000		
	5.7 Umrljivost zaradi samomora	. ⁿ	30	25	22	sss/100.000		

Legenda: /: kazalnik na tej administrativni ravni ni smiselni; sss: starostno standardizirana stopnja na 100, 1000 ali 100.000 prebivalcev, na slovensko populacijo 17.2014.

^m: Podatki temeljijo na statističnem modelu. ⁿ: V izbranem časovnem obdobju ni bilo pojava.

Pojasnilo h kazalnikom:

Prebivalci in skupnost: 1.1: leto 2014; 1.2: leto 2014; 1.3: leto 2014, stari 80 let in več; 1.4: leto 2014, stari 25–64 let; 1.5: leto 2014, stari 15–64 let; 1.6: leto 2014; **Dejavniki tveganja za zdravje:** 2.1: leto 2014, otroci in mladostniki, stari 6–14 let; 2.2: leto 2014, otroci in mladostniki, stari 6–14 let; 2.3: leto 2014, stari 15 let in več; 2.4: leto 2014, stari 15 let in več; 2.5: povprečje 2011–2013; 2.6: povprečje 2012–2014; **Preventiva:** 3.1: leto 2014; 3.2: povprečje 2011–2014, ženske, stare 20–64 let; 3.3: leta 2013–2015, državni monitoring; **Zdravstveno stanje:** 4.1: leto 2014, stari 15 let in več; 4.2: leto 2014, zaposleni prebivalci; 4.3: povprečje 2011–2013, bolnišnične obravnave, stari 0–19 let; 4.4: povprečje 2011–2013, bolnišnične obravnave, starejši od 15 let; 4.5: leto 2014; 4.6: leto 2014; 4.7: leto 2014; 4.8: povprečje 2011–2013, bolnišnične obravnave, stari 35–74 let; 4.9: povprečje 2011–2013, bolnišnične obravnave, stari 35–84 let; 4.10: povprečje 2009–2011, novo odkriti raki razen melanomskega; 4.11: povprečje 2011–2013, bolnišnične obravnave, stari 65 let in več; 4.12: leto 2014; 4.13: leto 2013, stari 65 let in več; **Umrljivost:** 5.1: povprečje 2011–2013; 5.2: povprečje 2011–2013, stari 0–74 let; 5.3: povprečje 2011–2013, stari 0–74 let; 5.4: povprečje 2011–2013, stari 0–74 let; 5.5: povprečje 2011–2013, ženske, stare 0–74 let; 5.6: povprečje 2011–2013, stari 0–74 let; 5.7: povprečje 2011–2013.

Viri podatkov: Nacionalni inštitut za javno zdravje, Statistični urad Republike Slovenije, Ministrstvo za finance, Javna agencija Republike Slovenije za varnost prometa, Fakulteta za šport (UL), Register raka, Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo.

ZDRAVJE

MAJHNI NASVETI ZA NAŠE ZDRAVJE IN DOBRO POČUTJE

NOHTNA PROTETIKA

Nohti so zelo pomembni, saj ščitijo občutljive prste oziroma nohtno posteljico. To seveda velja za nohte na nogah, kot za nohte na rokah.

Delno ali popolno manjkajoč noht mora biti nadomeščen, saj s tem preprečimo veliko težav, ki lahko nastopijo. Prav tako bo dosežen tudi dober optični rezultat, zato obolelega nohta ni potrebno več skrivati.

Najpogostejši vzroki, da moramo nadomestiti nohtno protezo, so:

- motnje v rasti nohta
- glivične okužbe
- krhki in lomljivi nohti
- razne poškodbe

Prvo tehniko izdelave nohtne proteze je razvil Joseph Greppmayer leta 1953. Do danes se je razvilo kar nekaj metod.

V salonu za nego telesa Apolonija uporabljamo metodo z enofaznimi geli Gehwol, ki se strdijo pod UV lučko. Te proteze so zelo udobne in elastične.

Zato ste vabljeni k nam, kjer vam bomo z veseljem svetovali.

Ker smo že sredi prazničnega decembra, lahko svoje najbližje obdarite z našimi **darilnimi boni**.

Vse dobro, pa zdravja vam želim!

Polonca DOBERŠEK, med. sestra in pedikerka

OGLASI

**SREČNO v novem letu,
Vam želi kolektiv
Lekarne Slovenska Bistrica**

Delovni čas Lek. podružnice Makole:
Pon.: 14 - 18h
Torek, četrtek, petek: 8 - 12h
Sreda: ZAPRTO

www.spletnalekarna.net

PROGRAM PRIREDITEV

PROGRAM PRIREDITEV v Občini Makole od 1. 1. 2017 do 30. 6. 2017

datum in ura	naziv prireditve oz. aktivnosti	kraj prireditve	predvidena sodelujoča društva	Opomba oz. kontakt organizatorja: telefon, GSM, e-mail
14. 1. 2017	39. POHOD PO POTEH POHORSKEGA BATALJONA / ROGLA (1517 m) – OSANKARICA - KOT	OSANKARICA	PD ZREČE, PD MAKOLE IN LJUBITELJI POHODOV	Za Makole Jožica Kolar - 041 923 705
18. 1. 2017 ob 18:00	PREDAVANJE MOČ IN NEMOČ ZDRAVILNIH RASTLIN	KNJIŽNICA MAKOLE		KNJIŽNICA JOSIPA VOŠNJAKA SLOVENSKA BISTRICA - ENOTA MAKOLE Tel.: 02 803 31 10
januar 2017	DELAVNICA - IZDELAVA PUSTNIH MASK	DVOREC ŠTATENBERG	VSI ZAINTERESIRANI	TURISTIČNO DRUŠTVO ŠTATENBERG, Štefka Skledar, GSM: 040 700 006
februar 2017	KRVODAJALSKA AKCIJA	OŠ MAKOLE		KRAJEVNA ORGANIZACIJA RDEČEGA KRIŽA MAKOLE SONJA PLAZNIK: GSM: 040 422 691
februar 2017	OBČNI ZBOR TURISTIČNEGA DRUŠTVA ŠTATENBERG	DVOREC ŠTATENBERG	VABLJENA DRUŠTVA (PRESEDNIKI)	TURISTIČNO DRUŠTVO ŠTATENBERG, Štefka Skledar, GSM: 040 700 006
4. 2. 2017	16. TRADICIONALNI MAKOLSKI POHOD PO MAKOLSKIH GRIČIH	MAKOLE – MAKOLSKI GRIČI	VSI, KI ŽELIJO NA POHOD, VSA DRUŠTVA IZ OBČINE MAKOLE IN PLANINSKA DRUŠTVA PRI PZS	PD MAKOLE, Jožica Kolar GSM: 041 923 705 jozicakolar1@gmail.com
7. 2. 2017	SLOVENSKI KULTURNI PRAZNIK	OŠ ANICE ČERNEJEVE MAKOLE		OŠ ANICE ČERNEJEVE MAKOLE, Silvestra Samastur Tel.: 02 80 33 101
februar 2017	SLOVENSKI KULTURNI PRAZNIK	DOM KRAJANOV MAKOLE		OBČINA MAKOLE IN PD ANICE ČERNEJEVE MAKOLE Tel.: 02 80 29 200
11. 2. 2017	29. ZIMSKI POHOD NA PECO (2125 m)	PECA	PD MEŽICA, PD MAKOLE IN LJUBITELJI ZIMSKIH POHODOV	Za Makole Jožica Kolar - 041 923 705
15. 2. 2017 ob 18:00	PREDSTAVITEV KNJIGE MOJE SVETLOBNO TELO IN SKUPINSKA MEDITACIJA	KNJIŽNICA MAKOLE		KNJIŽNICA JOSIPA VOŠNJAKA SLOVENSKA BISTRICA - ENOTA MAKOLE Tel.: 02 803 31 10
28. 2. 2017	PUSTOVANJE	OŠ ANICE ČERNEJEVE MAKOLE	VRTEC, PD OŠ ANICE ČERNEJEVE MAKOLE	OŠ ANICE ČERNEJEVE MAKOLE, Silvestra Samastur Tel.: 02 80 33 101
marec 2017	TURIZMU POMAGA LASTNA GLAVA	MERCATOR CENTER PTUJ		OŠ ANICE ČERNEJEVE MAKOLE, Silvestra Samastur Tel.: 02 80 33 101
marec 2017	PRIREDITEV OB DNEVU ŽENA	DOM KRAJANOV MAKOLE		KRAJEVNA ORGANIZACIJA RDEČEGA KRIŽA MAKOLE SONJA PLAZNIK: GSM: 040 422 691
8. 3. 2017	OBISK STAREJŠIH KRAJANK V ŠTATENBERGU IN STRANSKIH MAKOLAH OB DNEVU ŽENA	ŠTATENBERG, STRANSKE MAKOLE		TURISTIČNO DRUŠTVO ŠTATENBERG, Štefka Skledar, GSM: 040 700 006
9. 3. 2017	REVIJA OTROŠKIH FOLKLORNIH SKUPIN	OŠ ZG. LOŽNICA	JSKD	OŠ ANICE ČERNEJEVE MAKOLE, Silvestra Samastur Tel.: 02 80 33 101
11. 3. 2017	BISTRIŠKI VINTGAR - URH - ANČNIKOVO GRADIŠČE	BISTRIŠKI VINTGAR	VSI, KI ŽELIJO NA POHOD, VSA DRUŠTVA IZ MAKOL	PD SLOV BISTRICA, Polonca Doberšek za Makole - 041 778 331
16. 3. 2017	MATERINSKI DAN	DOM KRAJANOV MAKOLE		OŠ ANICE ČERNEJEVE MAKOLE, Silvestra Samastur Tel.: 02 80 33 101
22. 3. 2017 ob 18:00	PREDAVANJE O BARVAH IN BARVNI TERAPIJI	KNJIŽNICA MAKOLE		KNJIŽNICA JOSIPA VOŠNJAKA SLOVENSKA BISTRICA - ENOTA MAKOLE Tel.: 02 803 31 10

PROGRAM PRIREDITEV

25. 3. 2017	SLAP ŠUMIK (950m) - POHORJE)	SLAP ŠUMIK	PD MAKOLE IN LJUBITELJI POHODOV	Polonca Doberšek GSM- 041 778 331
28. 3. 2017	REVIJA OTROŠKIH LUTKOVNIH SKUPIN	DOM SVOBODE SLOV. BISTRICA	JSKD	OŠ ANICE ČERNEJEVE MAKOLE. Silvestra Samastur Tel.: 02 80 33 101
april 2017	LUTKOVNA PREDSTAVA ZA OTROKE	KNJIŽNICA MAKOLE		KNJIŽNICA JOSIPA VOŠNJAKA SLOVENSKA BISTRICA - ENOTA MAKOLE Tel.: 02 803 31 10
april 2017	PREDAVANJE ZA STARŠE	OŠ ANICE ČERNEJEVE MAKOLE		OŠ ANICE ČERNEJEVE MAKOLE, Silvestra Samastur Tel.: 02 80 33 101
april 2017	VARNOSTNA OLIMPIJADA	?		OŠ ANICE ČERNEJEVE MAKOLE, Silvestra Samastur Tel.: 02 80 33 101
5. ali 13. 4. 2017	REVIJA OTROŠKIH PEVSKIH ZBOROV	OŠ ANTONA INGOLIČA SP. POLSKAVA, OŠ ŠMARTNO NA POHORJU	JSKD	OŠ ANICE ČERNEJEVE MAKOLE, Silvestra Samastur Tel.: 02 80 33 101
7. 4. 2017	DELAVNICA - IZDELAVA VELIKONOČNEGA PUŠLJA IN BARVANJE PIRHOV Z RAZSTAVO	DVOREC ŠTATENBERG		TURISTIČNO DRUŠTVO ŠTATENBERG, Štefka Skledar, GSM: 040 700 006
8. 4. 2017	LISCA (948 m) – POSAVJE	LISCA	PD MAKOLE IN LJUBITELJI POHODOV	Polonca Doberšek GSM- 041 778 331
12. 4. 2017	SPOMINSKA SVEČANOST - SAGADINOVA VILA	SRECE	ZVEZA BORCEV ZA OHRANJANJE VREDNOT NOB	OŠ ANICE ČERNEJEVE MAKOLE, Silvestra Samastur Tel.: 02 80 33 101
15. 4. 2017	VAŠKI ŽEGEN	TERNOVŠKOVA KAPELA		TURISTIČNO DRUŠTVO ŠTATENBERG, Štefka Skledar, GSM: 040 700 006
17. 4. 2017	VELIKONOČNI POHOD ŠTATENBERG - SV. ANA - ŠTATENBERG	DVOREC ŠTATENBERG SV. ANA DVOREC ŠTATENBERG	VSI ZAINTERESIRANI	TURISTIČNO DRUŠTVO ŠTATENBERG, Štefka Skledar, GSM: 040 700 006
17. 4. 2017	OPLOTNICA – ČRNO JEZERO (1196 m) – TRIJE KRALJI	TRIJER KRALJI	VSI, KI ŽELIJO NA POHOD, VSA DRUŠTVA IZ MAKOL	za Makole Jožica Kolar - 041 923 705
20. 4. 2017	REVIJA MLADINSKIH PEVSKIH ZBOROV	OŠ DR. JOŽETA PUČNIKA ČREŠNJEVEC	JSKD	OŠ ANICE ČERNEJEVE MAKOLE, Silvestra Samastur Tel.: 02 80 33 101
26. 4. 2017	PROSLAVA OB DNEVU UPORA PROTI OKUPATORJU IN 1. MAJU	TELOVADNICA OŠ ANICE ČERNEJEVE MAKOLE		OŠ ANICE ČERNEJEVE MAKOLE, Silvestra Samastur Tel.: 02 80 33 101
april 2017	DAN UPORA PROTI OKUPATORJU IN PRAZNIK DELA - PROSLAVA	DOM KRAJANOV MAKOLE		OBČINA MAKOLE IN PD ANICE ČERNEJEVE MAKOLE Tel.: 02 80 29 200
maj 2017	OTVORITEV TENIŠKE IN ODBOJKARSKE SEZONE	PEČKE 15/A		TENIŠKI KLUB ŠTATENBERG - BRDO, POLONCA DOBERŠEK, GSM: 041 778 331
maj 2017	GRAJSKA PRAVLJICA SKUPAJ Z VRTCEM, ŠOLO, KNJIŽNICO IN VSEMI NAJEMNIKI	DVOREC ŠTATENBERG	VSI VABLJENI	TURISTIČNO DRUŠTVO ŠTATENBERG, Štefka Skledar, GSM: 040 700 006
maj 2017	LUTKOVNA PREDSTAVA ZA OTROKE	KNJIŽNICA MAKOLE		KNJIŽNICA JOSIPA VOŠNJAKA SLOVENSKA BISTRICA - ENOTA MAKOLE Tel.: 02 803 31 10
maj 2017	ZAKLJUČNA PRIREDITEV IN PODELITEV BRALNIH ZNAČK	OŠ ANICE ČERNEJEVE MAKOLE		OŠ ANICE ČERNEJEVE MAKOLE, Silvestra Samastur Tel.: 02 80 33 101
maj 2017	PIKA POKA – OTROŠKA FOLKLORA	ROGAŠKA SLATINA	ZŠ	OŠ ANICE ČERNEJEVE MAKOLE, Silvestra Samastur Tel.: 02 80 33 101

PROGRAM PRIREDITEV

maj 2017	TKANJE PRIJATELJSTVA Z NITKAMI TURIZMA (MEDOBČINSKO SREČANJE TURISTIČNIH PODMLADKOV)	TRG SLOV. BISTRICA	RIC SLOV. BISTRICA TZS	OŠ ANICE ČERNEJEVE MAKOLE, Silvestra Samastur Tel.: 02 80 33 101
maj 2017	DRŽAVNO SREČANJE ORFFOVIH SKUPIN		ZŠ	OŠ ANICE ČERNEJEVE MAKOLE, Silvestra Samastur Tel.: 02 80 33 101
maj 2017	SPREJEM PRVOŠOLCEV V MLADE ČLANE RDEČEGA KRIŽA	OŠ ANICE ČERNEJEVE MAKOLE	OBMOČNO ZDRUŽENJE RK	OŠ ANICE ČERNEJEVE MAKOLE, Silvestra Samastur Tel.: 02 80 33 101
1. 5. 2017	TRADICIONALNI PRVOMAJSKI POHOD NA BOČ	BOČ	VSI, KI ŽELIJO NA POHOD, VSA DRUŠTVA IZ MAKOL	PD MAKOLE, Jožica Kolar GSM: 041 923 705
maj 2017	ZAČETNI TENIŠKI TEČAJI	PEČKE 15/A		TENIŠKI KLUB ŠTETENBERG - BRDO, Polonca Doberšek, GSM: 041 778 331
6. 5. 2017	»GODEC ZAGODI, DA BOMO PLESALI« - OBMOČNO SREČANJE FOLKLORNIH SKUPIN	DOM KRAJANOV MAKOLE		JSKD OI SLOVENSKA BISTRICA, VALERIJA REGORŠEK, GSM: 031 682 426
13. 5. 2017	BLEGOŠ (1562 m) - ŠKOFJELOŠKO HRIBOVJE	BLEGOŠ	PD MAKOLE IN LJUBITELJI POHODOV	PD MAKOLE, Jožica Kolar GSM: 041 923 705
27. 5. 2017	TEKMA DRUŽINE RD PEČKE	RIBNIKI VELIKONJA		RIBIŠKO DRUŠTVO PEČKE, MARJAN DOBERŠEK, GSM: 040 750 544
27. 5. 2017	POREZEN (1630) - CERKLJANSKO HRIBOVJE	POREZEN	PD MAKOLE IN LJUBITELJI POHODOV	PD MAKOLE, Jožica Kolar GSM: 041 923 705
junij 2017	ZAČETNI TENIŠKI TEČAJI	PEČKE 15/A		TENIŠKI KLUB ŠTETENBERG - BRDO, Polonca Doberšek, GSM: 041 778 331
15. 6. 2017	PODELITEV ŽUPANOVE PETICE	KNJIŽNICA OŠ ANICE ČERNEJEVE MAKOLE	OBČINA MAKOLE	OŠ ANICE ČERNEJEVE MAKOLE, Silvestra Samastur Tel.: 02 80 33 101
17. 6. 2017	RIBIŠKA TEKMA, POKAL MAKOL	REČIŠE		RIBIŠKO DRUŠTVO PEČKE, Marjan Doberšek, GSM: 040 750 544
23. 6. 2017	KRESOVANJE IN DRUŽABNE IGRE OB OGNJU TER IZDELAVA PREPROSTIH IGRAL	DVOREC ŠTATENBERG	VSI VABLJENI	TURISTIČNO DRUŠTVO ŠTATENBERG, Štefka Skledar, GSM: 040 700 006
23. 6. 2017	PROSLAVA - DAN DRŽAVNOSTI, PODELITEV SPRIČEVAL	TELOVADNICA OŠ ANICE ČERNEJEVE MAKOLE		OŠ ANICE ČERNEJEVE MAKOLE, Silvestra Samastur Tel.: 02 80 33 101
24. 6. 2017	SNEŽNIK (1796) - SVIŠČAKI - PREIDE V GORSKI KOTAR	SVIŠČAKI, SNEŽNIK	PD MAKOLE IN LJUBITELJI POHODOV	PD MAKOLE, Jožica Kolar GSM: 041 923 705
junij 2017	DAN DRŽAVNOSTI	DOM KRAJANOV MAKOLE		OBČINA MAKOLE IN PD ANICE ČERNEJEVE MAKOLE Tel.: 02 80 29 200

OGLASI

TOPLOTA POCENI

POCENI TOPLOTA

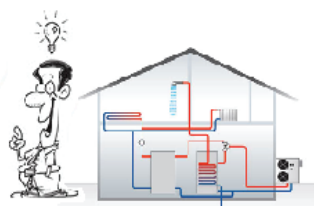
Toplotna črpalka za ogrevanje in pripravo tople sanitarne vode

BODITE NEODVISNI OD
GIBANJA CEN ENERAGENTOV

UPORABLJAJTE ČISTO
ENERGIJO

ZAGOTOVITE SI BOLJŠO
UDOBNOŠT BIVANJA

AVTOMATIZIRANO
OGREVANJE

PRIHRANITE TAKOJ - NIŽJI STROŠKI

Faza

1

Strokovni posvet

Faza

2

Izračun prihrankov

Faza

3

Montaža na ključ

Investirajte v toplotno črpalko in **PRIHRANITE** doma!

Uredimo tudi 100% financiranje!

Pokličite nas takoj, saj so kvote omejene!

059-032-340 ☀️ 051-450-046 ☀️ prodaja@sonce.com ☀️ www.sonce.com

s n c e

ZASTONJ ELEKTRIKA

Sončna elektrarna za samooskrbo

ZNEBITE SE RAČUNOV
ZA ELEKTRIKO

BODITE ENERGETSKO
NEODVISNI

LASTNA PROIZVODNJA
NA SVOJI STREHI

UPORABLJAJTE ČISTO
ENERGIJO

ZAGOTOVITE SI DODATEN
PRIHRANEK

Faza

1

Strokovni posvet

Faza

2

3D izgled in izračun prihrankov

Faza

3

Montaža na ključ

Investirajte v samooskrbo in **PRIHRANITE** doma!

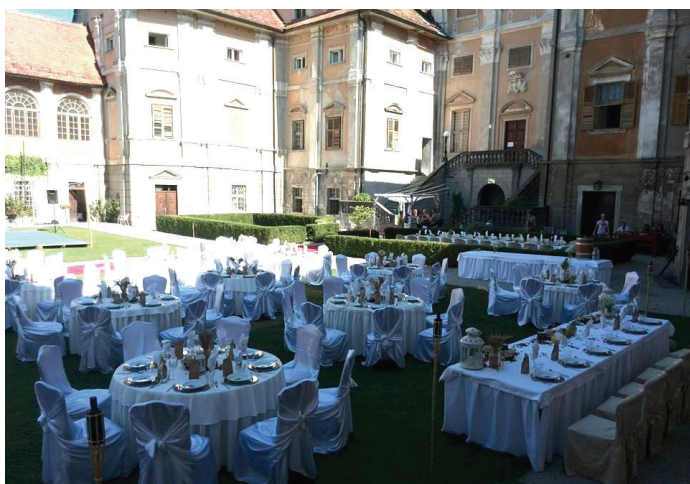
Uredimo tudi 100% financiranje!

Pokličite nas takoj, saj so kvote omejene!

059-032-340 ☀️ 051-450-046 ☀️ prodaja@sonce.com ☀️ www.sonce.com

GOSTINSTVO DVOREC ŠTATENBERG

Zahvaljujemo se vsem gostom za letošnji obisk.

Zbiramo rezervacije za poroke, krste, abrahame, poslovna kosila in druga slavlja v letu 2016.

Vabimo vas na ogled prenovljene plesne dvorane in baročnih salonov.

MAJ, SEPTEMBER, OKTOBER

Sobota in nedelja: 12.00 – 18.00

JUNIJ, JULIJ, AVGUST

Sobota in nedelja: 12.00 – 19.00

Delovni čas za zaključene skupine:

Vse dni v letu

PO PREDHODNEM DOGOVORU

rezervaciji na 040/870-835.

www.dvorecstatenberg.si

TESARSTVO - KROVSTVO

Franc KAMENŠEK
Izdelava ostrešij, pokrivanje,
tegola, eternit, opeka

Dežno 29, Stoperce

Tel./fax: 02/803 03 35, mob/gsm: 050/031 621-788

20 let

**Izdelava ostrešij: hiše, gospodarska poslopja,
odprte garaže**

**Pokrivanje z atestom in garancijo: Tondach, Creaton,
Bogner, Esal, Canadese, Iko**

**Pločevina s posipom: Isola, Gerar
Kleparska dela**

**Vgradnja stavbnega pohištva, stešnih oken: Velux, Roto
Oblaganje sten – izdelava mansard: Knauf, Rigips**

**Pridite s predračunom,
poskusili bomo narediti nižjega.**

**Cenejši material v izvedbo,
kot v trgovini 8,5% DDV**

MODA NEKOČ IN DANES

